

## **PLAN ROZWOJU LOKALNEGO DLA MIASTA PRZASNYSZA NA LATA 2004-2007**

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Przasnysza na lata 2004-2007 został opracowany przez Urząd Miasta Przasnysza przy współpracy z BCG Polska Sp. z o.o.

W dniu 8 czerwca 2004 Rada Miejska Przasnysza podjęła Uchwałę Nr XXI/136/2004 o przystąpieniu miasta do opracowania **'Planu Rozwoju Lokalnego obejmującego lata 2004-2007'**.

Zarządzeniem Nr 163/2004 Burmistrza Miasta Przasnysza, z dnia 30 czerwca 2004 roku, na funkcję **Pełnomocnika ds. Rozwoju Lokalnego** wyznaczono Pana **Leszka Marka Soję**, Zastępcę Burmistrza Miasta oraz powołano **Horyzontalny Zespół Zadaniowy ds. Rozwoju Lokalnego** w składzie:

- <b>Bożena Czaplicka</b> -	Naczelnik Wydziału Rozwoju, Strategii, Inwestycji i Promocji;
- <b>Zenon Domański</b> -	Naczelnik Wydziału Geodezji, Gospodarki Gruntami, Planowania Przestrzennego i Rolnictwa;
- <b>Krzysztof Kaczyński</b> -	Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Handlu;
- <b>Zofia Zatońska</b> -	Skarbnik Miasta.

W dniu **31.08.2004 roku** projekt dokumentu, po zaopiniowaniu przez PT Komisje Rady Miejskiej Przasnysza, zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej Przasnysza celem uchwalenia.

**Przasnysz, lipiec-sierpień 2004**

<b>SPIS TREŚCI</b>	<b>strona</b>
<i>I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego</i>	3
<i>II. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza na terenie Miasta Przasnysza</i>	5
<i>III. Zadania i problemy do rozwiązania</i>	48
- <i>IV. Planowane projekty i zadania inwestycyjne na lata 2004 – 2007 i lata następne</i>	51
<i>V. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie Miasta Przasnysza</i>	53
<i>VI. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie powiatu i regionu</i>	53
<i>VII. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Przasnysza</i>	54
<i>VIII. Plan finansowy na lata 2004 – 2007 i następne</i>	54
<i>IX. System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego</i>	55
<i>X. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej</i>	56
<b>Załączniki:</b>	
- <i>Załącznik Nr 1 WPI</i>	-
- <i>Załącznik Nr 2 Projekty</i>	-
- <i>Załącznik Nr 3 Obiekty dziedzictwa kulturowego</i>	-
- <i>Załącznik Nr 4 Prognoza budżetowa</i>	-

## I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.

Obszar realizacji Planu Rozwoju Lokalnego (PRLok.) obejmuje swoim zasięgiem teren Gminy Miasta Przasnysz. Czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego jest uzależniony od okresów programowania absorpcji środków europejskich w Polsce. Działania zaplanowane na lata 2004-2007 -w intencji twórców dokumentu- mają być realizowane obligatoryjnie, a działania zaplanowane na lata 2008-2013 fakultatywnie. Dokument PRLok. jest konieczny do aplikowania w programach przewidzianych w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego 2004-2006.

Zadania inwestycyjne i projekty na lata 2004-2007 mają na celu poprawę struktury gospodarczej i społecznej w Przasnyszu i są ściśle powiązane z innymi działaniami i projektami realizowanymi na terenie Miasta, jak również realizowanymi na terenie powiatu i regionu.

Projekty i zadania inwestycyjne wynikają z kierunków rozwoju Miasta zawartych w założeniach do *'Strategii Rozwoju Miasta Przasnysza do roku 2015'*, *'Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Przasnysza'*, w *'Planie Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych miasta Przasnysza do roku 2015'*, *'Założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Miasta Przasnysz'*. Korelują one z koncepcją zrównoważonego rozwoju określoną w *'Długookresowej Strategii Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju - Polska 2025'*, pozostają w pełnej zgodności ze *'Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego'*.

Całokształt działań mających na celu osiągnięcie poprawy warunków ekonomicznych i społecznych na terenie Miasta Przasnysza zdefiniowano w następujący sposób:

- ❖ Stymulowanie jak najlepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Miasta, zwłaszcza w zakresie rozwoju przedsiębiorczości;
- ❖ Podejmowanie działań mających na celu skuteczną ochronę walorów i zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, a także poprawę ich stanu;
- ❖ Realizację koncepcji sprawnego, skutecznego i efektywnego zarządzania Miastem przez jego Władze;
- ❖ Optymalizacja sposobów wykorzystywania ograniczonych środków finansowych z budżetu Miasta;
- ❖ Tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego Miasta;
- ❖ Prowadzenie aktywnej działalności promocyjnej Miasta, a przede wszystkim jego silnych stron, w celu przyciągnięcia na teren miasta inwestorów krajowych i zagranicznych oraz turystów;
- ❖ Pozyskiwanie przez Władze Miasta środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (np. banków, fundacji, agencji, Unii Europejskiej, przedsiębiorców itp.) na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych przewidzianych w Planie Rozwoju Lokalnego;
- ❖ Rozwój współpracy Władz Miasta z podmiotami gospodarczymi i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na jego terenie w celu rozwiązywania wspólnych problemów;

- ❖ Rozwój współpracy Władz Miasta z władzami gmin sąsiadujących, Władzami Powiatu Przasnyskiego w celu rozwiązywania wspólnych problemów;
- ❖ Konsekwentne dążenie do wzrostu rangi Miasta jako subregionalnego ośrodka edukacji, ochrony zdrowia, kultury i sztuki oraz obsługi ruchu turystycznego;
- ❖ Kontynuacja edukacji ekologicznej mieszkańców, zwłaszcza młodzieży;
- ❖ Uwzględnianie przyrodniczych i kulturowych uwarunkowań w sterowaniu procesami rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego Miasta;
- ❖ Promowanie ekologicznych kierunków i form działalności gospodarczej oraz pełne zabezpieczenie środowiska przyrodniczego przed jego degradacją poprzez budowę odpowiednich urządzeń infrastruktury technicznej i stosowanie proekologicznych nośników energii;
- ❖ Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych (krajowych i zagranicznych) na realizację przedsięwzięć proekologicznych.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Przasnysz został stworzony metodą indukcyjną na podstawie *'Strategii Rozwoju Miasta Przasnysza do roku 2015'*, *'Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Przasnysza'*, *'Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych miasta Przasnysza do roku 2015'*, *'Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Miasta Przasnysz'*.

Realizacja projektów ma na celu rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej i społecznej służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionu oraz przyspieszenie procesu aktywnego włączania się miasta w procesy rozwojowe kraju i Europy. Projekty wpisują się w Priorytet III ZPORR – *Rozwój Lokalny, Działanie 3.2.*

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym, który można, a nawet trzeba modyfikować i rozwijać pod wpływem inicjatyw i wyzwań, które staną przed Przasnyszem.

## **II. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRĄŻANIEM PLANU ROZWOJU LOKALNEGO DLA MIASTA PRZASNYSZA**

### **2.1. Położenie geograficzne.**

Przasnysz położony jest na skraju Wysoczyzny Ciechanowskiej wchodzącej w skład Nizin Środkowopolskich. Teren jest równinny, mało urozmaicony.

Przasnysz jest jednym z najstarszych miast w województwie mazowieckim, prawa miejskie uzyskał w 1427 roku. Na jego terenie i w bliskim sąsiedztwie znajdują się liczne zabytki kultury materialnej. Miasto znane jest w Polsce jako ośrodek kultu Św. Stanisława Kostki, którego relikwie spoczywają w odległym o 5 km Rostkowie.

Miasto Przasnysz sąsiaduje z Gminą Przasnysz. Położone jest nad rzeką Węgierką w północnej części województwa mazowieckiego w odległości 106 km od Warszawy, 22 km od Ciechanowa i 56 km od Ostrołęki. Miasto ma korzystne połączenia komunikacyjne. W Przasnyszu zbiegają się: droga krajowa oraz drogi wojewódzkie łączące Przasnysz z Mławą, Ciechanowem, Ostrołęką, Pułtuskiem. Przez Miasto przebiega drogowy szlak tranzytowy z zachodu na wschód.

Większość terenów, poza obszarem zabudowy miejskiej, stanowią żyzne gleby (II i III klasa bonitacyjna). Tylko nieliczne fragmenty miasta to gleby V i VI klasy.

Przasnysz jest siedzibą Władz Powiatu, pełni funkcje administracyjne, edukacyjne, ochrony zdrowia, kulturalne, handlowo-usługowe i obsługi rolnictwa dla mieszkańców gmin, wchodzących w skład powiatu przasnyskiego. Na terenie Miasta działalność prowadzi ponad 1.200 podmiotów gospodarczych. Do kreujących największą ilość miejsc pracy należą:

- Producent Rowerów „KROSS” Sp. z o.o.,
- ABB ZWAR S.A.,
- Zakłady Meblarskie „Węgierka” Sp. z o.o.,
- Spółdzielnia Mleczarska „Mazowsze” Oddział w Przasnyszu,
- PPKS – Oddział w Przasnyszu,
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych,

W roku 2000 na terenie Przasnysza rozpoczęło działalność Międzywydziałowe Studium Gospodarki Przestrzennej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

### **2.2. Powierzchnia.**

Miasto Przasnysz zajmuje powierzchnię 2.516 ha (powierzchnia geodezyjna). Powierzchnia gruntów komunalnych Przasnysza, wg stanu na 31 grudnia 2003 roku wynosiła 192,9 hektarów, w tym 118,7 ha stanowiących miejski zasób nieruchomości.

### 2.3. Struktura demograficzna.

Ludność Przasnysza (wg stanu na 31 grudnia 2003 r.) liczyła 18.007 mieszkańców (w tym 445 zameldowanych czasowo), co stanowiło 33,68% ogólnej liczby mieszkańców powiatu przasnyskiego. W tej liczbie: 8.721 - mężczyźni, a 9.286 - kobiety. Wskaźnik gęstości zaludnienia dla Przasnysza (698 osób/1 km<sup>2</sup>) jest znacznie wyższy od średniej wojewódzkiej (144 osoby/1 km<sup>2</sup>). Prognoza Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego zakłada, że w 2015 r. na terenie Miasta zamieszkiwać będzie ponad 20.500 osób.

Kierunki dalszego rozwoju Przasnysza są ściśle związane z przewidywanym tempem przyrostu i strukturą wieku ludności. Przyszłe potrzeby społeczne będą wynikały -między innymi- ze zmian w strukturze demograficznej Miasta. Według uproszczonej prognozy demograficznej przewiduje się następującą strukturę mieszkańców Przasnysza:

**Tabela Nr 1. Prognoza struktury ludności miasta Przasnysza do roku 2015.**

Lata	2005	2010	2015
	<b>Liczba ludności ogółem w tys.</b>	<b>18,7</b>	<b>19,5</b>
<b>Wiek przedprodukcyjny [%]</b>	22,5	21,4	19,7
<b>Wiek produkcyjny [%]</b>	67,0	65,0	65,0
<b>Wiek poprodukcyjny [%]</b>	10,5	13,6	15,3

Biorąc pod uwagę przewidywany dynamiczny wzrost liczby ludności w strategicznych planach rozwoju Miasta, należy wskazać i przygotować odpowiednie obszary osadnicze, tereny pod nowe inwestycje kreujące miejsca pracy, arterie komunikacyjne oraz tereny rekreacyjne.

Struktura ludności według podziału na podstawowe grupy wiekowe (w roku 2003) wskazuje na 28,54% udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Udział ten jest znacznie wyższy od średniej wojewódzkiej (20,69%). Łącznie na terenie Przasnysza mieszkają 5.003 osoby w wieku przedprodukcyjnym. Według prognoz (opracowanych przez WUS w Warszawie), w 2015 r. omawiany udział obniży się do poziomu 19,7%.

**Tabela Nr 2. Charakterystyka ludności w Mieście Przasnyszu w latach 2001- 2003.**

Rok	Ogólna liczba ludności	Osoby w wieku przedprodukcyjnym (udział w %)	Osoby w wieku Produkcyjnym (udział w %)	Osoby w wieku poprodukcyjnym (udział w %)
<b>2001</b>	17.710	3.951 (22,31%)	12.005 (67,79%)	1.754 (9,9%)
<b>2002</b>	17.657	4.139 (19,75%)	10.572 (70,43%)	2.146 (11,17%)
<b>2003</b>	17.562	5.013 (28,54%)	10.595 (60,38%)	1.954 (11,08%)

Źródło: Rocznik Statystyczny GUS 2003, UM Przasnysz

W Przasnyszu udział ludności w wieku produkcyjnym, wynoszący 60,38%, jest wyższy do średniej powiatowej (55,73%) i nieco niższy od wojewódzkiej (62,66%). Według prognoz (opracowanych przez WUS w Warszawie) w 2015 roku omawiany udział osiągnie poziom 65,0% (przy 66,04% dla województwa mazowieckiego).

**Tabela Nr 3. Charakterystyka ludności wg grup wiekowych - stan w dniu 31 grudnia 2003 roku.****Powiat przasnyski:**

Grupa wiekowa	Liczba osób	Procent
W wieku przedprodukcyjnym	16.280	29,37%
W wieku produkcyjnym	30.893	55,73%
W wieku poprodukcyjnym	8.264	14,90%

**Gmina Miasto Przasnysz:**

Grupa wiekowa	Liczba osób	Procent
W wieku przedprodukcyjnym	5.013	28,54%
W wieku produkcyjnym	10.595	60,38%
W wieku poprodukcyjnym	1.954	11,08%

Negatywnym zjawiskiem występującym na terenie Przasnysza, jest stosunkowo niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców (28,54%) oraz wysoki udział osób w wieku produkcyjnym (60,38%). Oznacza to, że w najbliższych latach wzrastać będzie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Prognozuje się, iż w 2015 roku na terenie Miasta udział osób w wieku poprodukcyjnym wyniesie 15,3%.

Wysoki udział osób w wieku produkcyjnym w Przasnyszu wynika z ruchu migracyjnego młodzieży ze wsi do aglomeracji miejskich oferujących łatwiej dostępną pracę i korzystne warunki zamieszkania. Ważnym miernikiem charakteryzującym przebieg procesów demograficznych jest saldo migracji stałej. Dla Przasnysza saldo migracji stałej w latach 2001-2003 roku wykazywało wartości dodatnie, co świadczy o napływowym charakterze tego obszaru.

Łącznie, w roku 2003, zanotowano napływ do Przasnysza 256 osób oraz odpływ 233 osób. W roku 2003 r. przyrost naturalny (różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów w danym okresie) był ujemny (jedna osoba). Należy jednak zwrócić uwagę, iż w latach 2001-2002 zanotowano więcej urodzeń niż zgonów. Natomiast w województwie mazowieckim od kilku lat odnotowywany jest stały ujemny przyrost naturalny.

Saldo migracji stałej jest generalnie korzystne w porównaniu do średniej wojewódzkiej oraz innych porównywalnych miast województwa mazowieckiego. Struktura wiekowa migracji wskazuje, że na terenie Miasta osiedla się relatywnie dużo wykształconej młodzieży.

Równie ważnym wskaźnikiem ukazującym bieżące tendencje mieszkańców jest ilość zawieranych małżeństw, co świadczy -między innymi- o skłonności mieszkańców do dalszego pobytu w miejscu dotychczasowego zamieszkiwania.

**Tabela Nr 4. Małżeństwa, urodzenia żywe, zgony.****Miasto Przasnysz w roku 2003.**

Zawarte związki małżeńskie	202
Urodzenia żywe	164
Zgony	165

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2003, UM Przasnysz

W roku 2003, w Przasnyszu zawarto 202 związki małżeńskie (11,22 na 1000 mieszkańców) i jest to wartość wyższa od średniej wojewódzkiej. Przewidywany przyrost liczby ludności Przasnysza do 2015 roku wyniesie 20,5 tys. osób.

Przewiduje się istotne zmiany w strukturze ludności Miasta według grup ekonomicznych w postaci:

- spadku udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym,
- znacznego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym,
- spadku, a następnie stabilizacji udziału ludności w wieku produkcyjnym.

Przedstawione wyżej przewidywane zmiany demograficzne na terenie Przasnysza stanowią istotne uwarunkowania dla kierunków i priorytetów polityki społeczno-gospodarczej Władz Miasta.

Przy planowaniu zadań średniookresowych należy wziąć pod uwagę następujące uwarunkowania:

- ❖ przewidywany spadek zapotrzebowania na usługi edukacyjne w zakresie wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowej i gimnazjów,
- ❖ wzrost zapotrzebowania na usługi edukacyjne w zakresie szkolnictwa średniego, pomaturalnego i wyższego,
- ❖ konieczność kreowania nowych miejsc pracy dla wzrastającej populacji ludności w wieku produkcyjnym,
- ❖ wzrost zapotrzebowania na usługi służby zdrowia i opieki społecznej będący wynikiem procesu starzenia się ludności Przasnysza,
- ❖ konieczność zwiększenia powierzchni uzbrojonych terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.



## 2.4. Turystyka.

Na walory turystyczne Miasta składają się korzystne warunki przyrodnicze i klimatyczne. Klimat jest charakterystyczny dla północno-wschodnich regionów Polski, charakteryzuje się znacznie dłuższym okresem lata i zimy, małą ilością opadów oraz krótkimi okresami przejściowymi. Temperatury charakterystyczne dla terenów o klimacie zbliżonym do kontynentalnego. Przez Miasto przepływa rzeka Węgiełka.

Na terenie Przasnysza znajduje się kilkuhektarowy park z zabudowaniami o interesującej architekturze i dobrze zachowanym drzewostanie. Znajdują się tu liczne zabytki o charakterze świeckim, religijnym i militarnym, a w nieodległym Rostkowie znajduje się ośrodek kultu Św. Stanisława Kostki.

Turystów krajowych i zagranicznych mogą interesować liczne zabytki architektury Przasnysza i okolic: pobernardyński zespół klasztorny, klasycystyczny ratusz, w którym mieści się Muzeum Historyczne z ekspozycją archeologiczną, zespół sakralny Bernardynek (obecnie klasztor klauzurowy Klarysek Kapucynek) z barokowym kościołem. Urozmaicony krajobraz doliny rzeki Węgiełka czyni Miasto i okolice atrakcyjnymi dla turystyki\*. Przasnysz może pełnić funkcję ośrodka usługowo-turystycznego dla rejonu przasnyskiego oraz rejonów rekreacyjnych Pojezierza Mazurskiego. Z uwagi na wartości kulturowe m. in. zabytkowy układ urbanistyczny, zespoły sakralne, Przasnysz może pełnić funkcję regionalnego ośrodka krajoznawczego.

Słaby rozwój turystyki związany jest głównie z brakiem odpowiedniej bazy noclegowej. W obszarze Miasta bazę noclegową stanowi pięć obiektów hotelowych oferujących usługi na średnim poziomie.

\* vide załącznik Nr 3

### Tabela Nr 5. Turystyczne obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania.

Stan w dniu 31 grudnia 2003 roku

Obiekty hotelowe	5
Ilość miejsc noclegowych	63
Korzystający z noclegów (w roku 2003)	3.115 osób
W tym turystów zagranicznych	417 osób

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2003, UM Przasnysz

#### Bariery i problemy:

- słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna (hotele i gastronomia),
- ograniczone środki na skuteczną promocję turystyki,
- niski standard oferowanych usług,
- niska skłonność społeczności lokalnej do aktywności turystycznej,
- słaba znajomość języków obcych.

#### Mocne strony:

- atrakcyjne położenie przy szlaku komunikacyjnym łączącym Warszawę z północno-wschodnią częścią Polski,
- liczne zabytki na terenie Miasta i w promieniu 30 km,
- atrakcyjne, choć nie w pełni uzbrojone tereny inwestycyjne,
- liczne obiekty historyczne,
- położenie w obszarze funkcjonalnym 'Zielone Płuca Polski',
- ekologicznie czyste tereny.

#### Zadania mające na celu podniesienie atrakcyjności turystycznej Przasnysza:

- powstanie i konsekwentne wdrażanie Strategii Promocji Przasnysza,
- realizacja projektu budowy i rekreacyjnego wykorzystania zbiornika retencyjnego,
- budowa i rozbudowa obiektów sportowych i rekreacyjnych,

- promowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych Miasta i okolic,
- wyznaczenie szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych,
- wyznaczenie miejsc stałego wypoczynku,
- promowanie terenów pod budowę obiektów turystycznych,
- rewitalizacja staromiejskiej części Miasta,
- rozwój turystyki i produktu turystycznego Przasnysza,
- powstanie i wdrożenie programu 'Czysta Węgierka'.

## 2.5. Zagospodarowanie przestrzenne.

Podstawową zasadą polityki przestrzennej Przasnysza jest stałe dążenie do poprawy ładu przestrzennego w Mieście, wyrażające się w standardach:

- **ekologicznych**, w sensie poprawy stanu środowiska przyrodniczego, w tym wzmocnienia jego kondycji ekologicznej, walorów użytkowych i zapewnienia stabilnej równowagi;
- **ładu społecznego**, polegającego na możliwie daleko idącej, powszechnej poprawie warunków życia, w tym m. in. sprawnej dostępności do usług i miejsc pracy;
- **ładu ekonomicznego**, w znaczeniu minimalizacji kosztów utrzymania Miasta, tworzenia udogodnień rozwoju i prowadzenia działalności gospodarczej, minimalizacji obciążeń środowiska i infrastruktury;
- **ładu estetyczno-funkcjonalnego**, w odniesieniu do ładu przestrzennego Miasta, poprawy stanu wizualnego od strony estetycznej i technicznej niektórych jego fragmentów, a także porządkowania zieleni publicznej.

Należy zapewnić odpowiednie warunki utrzymania i rozwoju elementów zagospodarowania kształtujących wizerunek Miasta, w szczególności:

- zapewnić ochronę najstarszej części Miasta przed ingerencją funkcji kolizyjnych w stosunku do walorów historycznych;
- zapewnić utrzymanie i w miarę możliwości zwiększyć tereny zieleni w centrum Przasnysza i w obszarach mieszkaniowych;
- zapewnić możliwie intensywne wykorzystanie terenów w obszarze dotychczasowego zainwestowania miejskiego;
- umożliwić racjonalizację wykorzystania terenów przemysłowych w kierunku modernizacji i zmniejszenia negatywnego wpływu dzielnic przemysłowo-składowych na środowisko;
- zapewnić możliwości rozwoju (ilościowego i jakościowego) funkcji centralnych o zasięgu ponadmiejskim i subregionalnym;
- ułatwiać likwidację funkcji zbędnych, zdegradowanych lub w inny sposób kolizyjnych z pożądanymi kierunkami rozwoju Przasnysza;
- zapewnić szczególną ochronę dominant historycznych Miasta oraz stref ekspozycji krajobrazu kulturowego przez przywrócenie ich wartości oraz politykę dbałości o ich zachowanie;
- traktować Miasto Przasnysz jako jednostkę funkcjonalną – tj. niezależnie od przebiegu granic administracyjnych.

Główne kryteria oceny możliwości i warunków rozwoju oraz przekształceń Przasnysza powinny być oparte o uwarunkowania ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego. Należy dążyć, by Miasto współpracowało z partnerami redukując bariery funkcjonalne i przestrzenne.

Istotnymi przesłankami w tym zakresie powinny być:

- warunki fizjograficzne terenu;
- struktura ekologiczna bezpośredniego otoczenia Miasta;
- prawne uwarunkowania;
- stan sanitarny środowiska;
- rozmieszczenie źródeł uciążliwości i degradacji środowiska.

W ramach zasad polityki przestrzennej (przy opracowaniu dokumentów) należy przyjąć:

- politykę zmierzającą do utrzymania ciągłości przestrzennej systemu ekologicznego;
- politykę modernizacji technicznej urządzeń i obiektów ochrony środowiska.

Za wiodące zasady polityki przestrzennej w odniesieniu do kształtowania ciągłości systemu ekologicznego należy przyjąć:

- tworzenie kompleksu zieleni chroniącego dolinę rzeki Węgierki przed wpływami rolnictwa i osadnictwa (parki, tereny zielone, etc.),
- organizowanie wspólnych przedsięwzięć ekologicznych z sąsiednimi samorządami.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który ostatecznie stracił swą ważność dn. 31 grudnia 2003 r., został uchwalony uchwałą nr XXIII/133/92 z dnia 30 listopada 1992 roku Rady Miejskiej w Przasnyszu. Analiza ww. planu zagospodarowania przestrzennego pozwoliła na określenie kierunków i potencjalnych możliwości rozwoju Miasta, wynikających z przeznaczenia gruntów w planie zagospodarowania przestrzennego.

Poniżej prezentujemy wielkości powierzchni terenów niezabudowanych zgodnie z ich przeznaczeniem w wyżej wymienionym planie:

- tereny mieszkaniowe o wysokiej intensywności (MW)	- 34,88 ha
- tereny mieszkaniowe o średniej intensywności (MS, MS/MN, MS/U)	- 151,57 ha
- tereny zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności (MN, MN/U)	- 129,62 ha
- tereny zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem zabudowy rzemieślniczej i tereny zabudowy zagrodowej (MN/UR, UR/MN, MR)	- 42,32 ha
- tereny wydzielonych usług kultury (A4UK)	- 5,21 ha
- tereny wydzielonych usług łączności (C13UŁ)	- 0,62 ha
- tereny wydzielonych usług zdrowia (UZ)	- 25,37 ha
- tereny wydzielonych usług sportu (US)	- 7,00 ha
- tereny wydzielonych usług ogólnospołecznych bez precyzowania programu (U)	- 4,96 ha
- tereny usług specjalnych (UI)	- 50,16 ha
- tereny usług uciążliwych z preferencją dla rolnictwa (RPU)	- 15,96 ha
- tereny przemysłu, składów itp. (P)	- 94,57 ha
- tereny zieleni parkowej (także z usługami) (ZP, ZP/KS, ZP/U)	- 38,99 ha
- tereny zieleni nieurządzonej (Z)	- 16,93 ha
- tereny zieleni cmentarnej (ZC)	- 3,30 ha
- tereny ogrodów działkowych i zieleni hodowlanej (ZD, ZB)	- 24,25 ha
- tereny wydzielone dla obiektów obsługi komunikacyjnej (KS, KK)	- 4,39 ha
- tereny urządzeń komunalnych (WZ, NO, EE, EC)	- 12,33 ha

Pozostałe:

grunty rolne na glebach chronionych z możliwością zabudowy w ramach strefy rolno-osadniczej.

Dnia 28 grudnia 2001 r. Rada Miejska w Przasnyszu uchwałą Nr XXXVII/299/2001 uchwaliła ‘*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Przasnysza*’, który jest podstawą przy sporządzaniu planów miejscowych.

Niniejsze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wyróżnia obszary, dla których uznaje się obligatoryjną konieczność opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tych terenów. Są to następujące jednostki:

- „Królewiecka”,
- „Jednostka Północna”,
- „Jednostka Przyszpitalna”,
- „Orlika”,
- „Waliszewo”,
- „Zawodzie”,
- „Stare Miasto”,
- „Jednostka Południowa”.

Inne tereny, niewskazane w rysunku ‘*Studium...*’ i w ww. zestawieniu, należy realizować w oparciu o

bieżącą analizę przestrzenną i ekonomiczną zapotrzebowania inwestycyjnego uwzględniającą stan środowiska społecznego, przyrodniczego i stan własnościowy (możliwości powstawania konfliktów przestrzennych i osobowych).

W świetle powyższego, wiele terenów będzie można zagospodarowywać na podstawie przepisów Ustawy o Zagospodarowaniu Przestrzennym zawartych w rozdziale 4 (ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu), jak również dla przypadków braku planu miejscowego. Taki sposób realizacji inwestycji spowoduje dostosowanie potrzeb inwestycyjnych do zmieniających się realiów w gospodarce, nie powodując dezaktualizacji zapisów planistycznych w przypadku wykonania opracowań globalnych dla niezidentyfikowanych zamierzeń i niewiadomych inwestorów.

Aktualnie na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Nr XV/104/2003 z dnia 15 grudnia 2003 roku opracowywany jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla „WALISZEWO” – powierzchnia objęta pracami to ok. 95 ha. Przewidywany termin zakończenia prac: 30 listopada 2004 roku.

### **2.5.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.**

Przasnysz położony jest w obszarze funkcjonalnym *‘Zielone Płuca Polski’*. Występują tu liczne zabytki kultury, architektury, przyrody i krajobrazu. Znakomitym zapleczem turystycznym dla Przasnysza jest pojezierze Mazurskie z dobrze rozbudowaną bazą turystyczno-wypoczynkową oraz zapleczem hotelowym.

Prawnie wydzielone strefy krajobrazu chronionego i pomniki przyrody mają na celu zachowanie naturalnej roślinności występującej na terenie Miasta. Obszar chronionego krajobrazu jest kompleksem terenów o różnych typach ekosystemów, a podstawowym założeniem systemu obszarów chronionych jest zachowanie równowagi ekologicznej.

#### **Bariery i problemy:**

- słabo ukształtowane postawy ekologiczne,
- duża ilość szamb,
- niepełna i niedoskonała kanalizacja deszczowa,
- znaczne zanieczyszczenie wód rzeki Węgiejki,
- rozproszone i tradycyjne źródła pozyskania energii cieplnej,
- uciążliwość przebiegających tras – hałas, zanieczyszczenie powietrza,
- mała powierzchnia terenów zielonych,
- nie spełnianie wszystkich norm przez używane obecnie wysypisko odpadów,
- istnienie obiektów i infrastruktury wodociągowej, do których budowy użyto azbestu,

#### **Zadania zmierzające do poprawy sytuacji w Mieście:**

- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej celem całkowitego zlikwidowania odprowadzeń ścieków zanieczyszczających wody powierzchniowe,
- rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej,
- eliminacja i utylizacja materiałów budowlanych z materiałów nie ekologicznych,
- organizowanie terenów zieleni urządzonej,
- rozbudowa ekologicznych systemów grzewczych,
- budowa zbiornika retencyjnego na rzece Węgiejka,
- ograniczenie nawożenia i chemizacji upraw w gminach sąsiadujących z Miastem,
- likwidacja szamb.

### **2.5.2. Infrastruktura techniczna.**

#### **2.5.2.1. Komunikacja.**

Miasto ma korzystne połączenia komunikacyjne. W Przasnyszu zbiegają się: droga krajowa oraz drogi wojewódzkie łączące Przasnysz z Mławą, Ciechanowem, Ostrołęką, Szczytnem, Pułtuskim. Przez Przasnysz przebiega także szlak tranzytowy z zachodu na wschód. Dość ruchliwe trasy nie spełniają jednak w pełni warunków przepustowości tranzytowej przez Miasto. Istniejący układ komunikacyjny wymaga uzupełnienia układem odciążającym centrum od ruchu tranzytowego.

Stosunkowo wysoka ranga funkcjonalna dróg przebiegających przez Miasto sprawia, że jego rozwój może zależeć od umiejętnego wykorzystania możliwości obsługi transportu drogowego. Jest to okoliczność, która może być wykorzystywana na równi z szansami, jakie stwarza Miastu obsługa turystyki na drodze do Pojezierza Mazurskiego. Dla wykorzystania naturalnych krajobrazowych i rolniczych możliwości tego obszaru duże znaczenie mają następujące drogi, krzyżujące się w Przasnyszu, tj.:

- droga krajowa nr 57 Bartoszyce-Pułtusk
- droga wojewódzka nr 544 Brodnica-Ostrołęka
- droga wojewódzka nr 617 Przasnysz-Ciechanów

Istniejący w Przasnyszu węzeł drogowy posiada wysoki stopień kolizyjności. Intensywność ruchu na drodze krajowej powoduje wzrost zagrożenia bezpieczeństwa w układzie ulicznym Miasta oraz obniża drożność ruchu tranzytowego. Niezależnie od rozbudowy elementów zewnętrznego układu komunikacyjnego, duże znaczenie posiada usprawnienie systemu ulicznego Przasnysza przez jego modernizację oraz wzbogacenie wewnętrznej struktury – dotyczy to zarówno ulic głównych, zbiorczych, jak i lokalnych.

Łączna długość dróg na terenie Miasta wynosi 50 km, w tym: 5,6 km dróg krajowych, 5,2 km wojewódzkich, 10,2 km powiatowych i 29,0 km dróg miejskich. Drogi miejskie na długości 21 km mają nawierzchnię asfaltową. Ich ogólny stan techniczny można określić jako przeciętny.

Ogólny stan dróg pod względem wydolności komunikacyjnej na terenie Miasta również należy ocenić jako przeciętny, niekiedy zły, zwłaszcza w odniesieniu do drogi nr 544 ruchu tranzytowego.

#### **Bariery i problemy:**

- niewystarczający stan dróg w stosunku do rosnącego ruchu samochodowego,
- ograniczone środki inwestycyjne na rozwój i utrzymanie stanu technicznego ulic,
- niedoskonała współpraca z pozostałymi zarządcami dróg,
- zły stan dróg stanowi barierę rozwoju przedsiębiorczości,
- wzrastające zagrożenie związane ze wzrostem natężenia ruchu tranzytowego,
- konieczność wzmocnienia kadrowego służb UM do obsługi projektów wymagających wykorzystania środków zewnętrznych (fundusze strukturalne, kontrakt wojewódzki etc.).

#### **Zadania polegające na poprawie sytuacji w Mieście Przasnyszu:**

- modernizacja istniejących i budowa nowych dróg miejskich;
- poszerzenie pasów dróg wojewódzkich i powiatowych;
- rozbudowa sieci ulic na terenach przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i inwestycje;
- budowa bezpiecznych przejść dla pieszych, miejsc parkingowych oraz wydzielonych tras rowerowych;
- wyznaczenie tras turystycznych (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe itp.).

#### **2.5.2.2. Linie kolejowe i inne środki transportu.**

Przez teren Miasta nie przebiega szerokotorowa linia kolejowa. Kolej wąskotorowa ma potencjalny walor wykorzystania jej do celów turystycznych. Może być np. elementem regionalnego projektu turystycznego dla północno-wschodniej części województwa mazowieckiego. Istotnym elementem komunikacji zbiorowej na terenie powiatu są zatem połączenia autobusowe, które obsługiwane są przez PPKS w Przasnyszu oraz prywatnych przewoźników.

#### **2.5.2.3. Elektroenergetyka, ciepłownictwo i telekomunikacja.**



### **Elektroenergetyka:**

Sieć energetyczna na terenie Przasnysza jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity spójny system. Korzystne położenie województwa mazowieckiego w stosunku do głównych korytarzy sieci energetycznych wysokich napięć stwarza korzystną sytuację dla inwestorów poszukujących dostępu do źródeł energii oraz umożliwia dalszą rozbudowę systemu. Tym samym stwarza szansę na pełne pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną przez przemysł i gospodarkę komunalną wpływając pozytywnie na bezpieczeństwo energetyczne obszaru Przasnysza. W oparciu o stacje elektroenergetyczne zasilane z Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, na obszarze Miasta pracuje sieć wysokiego napięcia zasilana dwoma liniami napowietrznymi wysokiego napięcia WN -110 kV, sieć średniego napięcia SN - 15kV oraz sieć niskiego napięcia. Od kilku lat zużycie energii na terenie Miasta utrzymuje się na jednakowym poziomie. Wykorzystywana moc w wysokości 14 MW, rezerwa kształtuje się na poziomie ok. 27 MW i znacznie przekracza aktualne potrzeby Miasta. Według prognoz średnioterminowych istniejące rezerwy będą wystarczające na zaspokojenie potrzeb Przasnysza do roku 2010.

W celu zabezpieczenia pewności zasilania, stacje transportowe 110kV/15kV pracują w układzie pierścieniowym, co zapewnia dwustronne zasilanie Miasta w energię elektryczną. Obszar Przasnysza obsługiwany jest przez Zakład Energetyczny Warszawa Teren S.A. Rejon Przasnysz.

Przeprowadzono kompleksową modernizację oświetlenia dróg i ulic. Wymieniono wszystkie oprawy oświetleniowe na energooszczędne (oszczędność 40% zużycia energii), wprowadzono wydzielone dla oświetlenia dwutaryfowe liczniki i elektroniczne zegary sterujące uzyskując kolejne 10% oszczędności energii elektrycznej, zastąpiono część linii napowietrznych niskiego napięcia liniami kablowymi. W rezultacie uzyskano około 50% oszczędności z tytułu opłat za energię elektryczną, podniesiono stopień niezawodności oświetlenia i poziom bezpieczeństwa na ulicach Miasta.

### **Zadania prowadzące do poprawy sytuacji w Przasnyszu:**

- wymiana linii napowietrznych niskiego napięcia na linie kablowe;
- budowa wydzielonych linii zasilających oświetlenie ulic;
- budowa nowych linii średniego napięcia do terenów inwestycyjnych;
- budowa nowych, wewnętrznych stacji transformatorowych;
- budowa oświetlenia na osiedlach mieszkaniowych i terenach przemysłowych.

### **Problemy:**

- zadłużenie odbiorców,
- niska dynamika wzrostu zapotrzebowania na energię,
- stan własności sieci i obowiązków konserwacji trakcji (regulacje prawne).

### **Ciepłownictwo i gaz:**

Głównym dostawcą energii cieplnej jest Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Przasnyszu. Roczna produkcja energii osiąga wielkość około 160.000 GJ (2003). Ciepłownia o mocy 20,3 MW wyposażona jest w trzy kotły opalane miazem węglowym. Ponadto na terenie Miasta działa sześć kotłowni lokalnych o łącznej mocy 1,07 MW opalanych olejem. Sieci magistralne i rozdzielcze o długości ponad 13.053 m dostarczają energię cieplną do 109 węzłów cieplnych. Sieć ciepłownicza dostarcza ciepło do budynków o łącznej kubaturze 600.000 m<sup>3</sup>.

Oprócz budynków wielorodzinnych do sieci ciepłej jest podłączonych około 50 odbiorców indywidualnych oraz 20 budynków użyteczności publicznej i zakładów przemysłowych. Centrum Przasnysza oraz jego południowa i zachodnia część zaopatrywana jest w energię cieplną ze źródeł lokalnych i indywidualnych. Na terenie Miasta działa około 50 kotłowni o mocy powyżej 100 kW każda, w tym około 10 wykorzystujących olej opałowy jako nośnik energii. Pozostałe to kotłownie węglowe i dwie na odpady drzewne. Trudna do precyzyjnego oszacowania jest ilość kotłowni i rodzaj wykorzystywanego paliwa w budynkach indywidualnych. W obiektach tych działają kotłownie o mocy znamionowej do 40 kW.

Należy stwierdzić, że na terenie Miasta znajduje się duża liczba (znacznie powyżej 400) budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych ogrzewanych z indywidualnych pieców węglowych zainstalowanych w poszczególnych mieszkaniach. Tylko na terenie Osiedla Orlika jest 13 takich bloków „piecowych” zasiedlonych przez około 650 rodzin. W urządzeniach grzewczych w tych budynkach jest spalany każdy dostępny rodzaj paliwa.

Z dostaw ciepłej wody korzysta ponad 4.500 mieszkańców.

Zakłady produkcyjne, obiekty szkolne i użyteczności publicznej korzystają przede wszystkim z ciepła dostarczanego przez ciepłownię miejską oraz z własnych kotłowni zasilanych olejem opałowym lub węglem. Indywidualne źródła ciepła pokrywają około 44% zaopatrzenia w energię ciepłą.

ZEC prowadzi stałe prace inwestycyjne w zakresie rozbudowy sieci ciepłej i podłączania nowych odbiorców energii ciepłej z sieci. Od 2003 roku trwają intensywne prace zmierzające do podłączania odbiorców ciepła z rejonu centrum Miasta oraz Osiedla Piaski. Kierunki rozwoju sieci ciepłej uzależnione są od oczekiwań przyszłych odbiorców, ponieważ rozwój następuje wg zasady: „*idę tam, gdzie mnie chcą, a nie tam gdzie mógłbym*”.

Miasto Przasnysz nie posiada sieci gazu ziemnego, co znacznie ogranicza korzystanie z ekologicznych źródeł energii. Do znacznej ilości gospodarstw domowych dostarczany jest gaz propan-butan w butlach. Udział gazu płynnego szacuje się na poziomie 3,5 -4,5% ogólnego zapotrzebowania na energię ciepłą, natomiast oleju opałowego na poziomie 10%.

Ogrzewanie większości gospodarstw domowych odbywa się w oparciu o indywidualne piece zasilane węglem, gazem propan-butan z butli, olejem opałowym, drewnem. W 'Strategii Rozwoju Przasnysza do roku 2015' przewidywana jest pełna gazyfikacja Miasta poprzez budowę gazociągu wysokiego ciśnienia z Ciechanowa i budowę stacji redukcyjnej gazu. Szacunkowy koszt inwestycji 10.000.000 PLN.

#### **Zadania mające na celu poprawę zaopatrzenia Miasta w gaz i energię ciepłą:**

- budowa gazociągu z Ciechanowa do Przasnysza;
- budowa sieci gazowej na terenie Przasnysza;
- zastosowanie technologii grzewczych pozwalających na zmianę obecnie stosowanego paliwa na przyjazne dla środowiska i energooszczędne;
- rozbudowa sieci ciepłowniczej;
- wymiana instalacji wewnętrznych CO i CW oraz wyposażenie w regulatory pogodowe, regulatory ciśnień oraz liczniki indywidualnego zużycia energii ciepłej;
- docieplenie budynków, wymiana stolarki okiennej;
- automatyka węzłów ciepłych;
- modernizacja indywidualnych kotłowni węglowych;
- likwidacja systemu ogrzewania piecami węglowymi w budynkach wielorodzinnych.

#### **Telekomunikacja:**

W latach 1995-99 przeprowadzono kompleksową telefonizację Miasta. Stan sieci pod względem technicznym ocenia się jako dobry. Łączna liczba abonentów TP SA przekroczyła 6.700, w tym 245 abonentów biznesowych i tzw. abonentów kluczowych. Liczba ponad 383 abonentów TP SA na 1 tys. mieszkańców, jest znacznie wyższa od średniej ogólnopolskiej. Dodatkowe możliwości stwarza szeroka oferta operatorów telefonii komórkowej Idea, Era, oraz Plus GSM.

Na terenie Miasta zlokalizowany jest jeden Urząd Pocztowy i jedna Agencja Poczтовая.

#### **Zadania mające na celu poprawę systemu telekomunikacji w Przasnyszu:**

- budowa miejskiej, szerokopasmowej sieci komputerowej;
- rozbudowa systemu telekomunikacji, ułatwiającej stosowanie systemu ostrzegania ludności przed zagrożeniami.

### **2.5.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa.**

#### **2.5.2.4.1. Sieć wodociągowa.**

Miasto Przasnysz jest dobrze zwodociągowane, dostawa wody z wodociągów zbiorowych ma miejsce prawie w całym Mieście i obejmuje 95% mieszkańców.

Zaopatrzenie Przasnysza w wodę pochodzi z ujęcia na terenie wsi Mirów eksploatowanego przez MZGKiM Sp. z o.o. w Przasnyszu.

Ujęcie wody składa się z pięciu studni głębinowych czerpiących wodę z głębokości 83,0- 92,5 m. Łączna zdolność produkcyjna ujęcia wynosi 8.152 m<sup>3</sup> na dobę, co przy obecnym poziomie zapotrzebowania na poziomie 2.695 m<sup>3</sup> na dobę, oznacza wykorzystanie zaledwie 33% dobowej zdolności produkcyjnej ujęcia. Ujęcie wody jest w pełni zautomatyzowane i monitorowane. Woda podawana jest do Stacji Uzdatniania Wody wodociągiem przesyłowym o długości 7.000 m (dwie nitki po 3.500 m). Po uzdatnieniu, jakość wody odbiega od norm UE, ze względu na podwyższoną zawartość żelaza i manganu.

W roku 2003 rozpoczęto modernizację Stacji Uzdatniania Wody wraz z termomodernizacją obiektu. Aktualnie trwa rozruch nowej linii uzdatniania wody opartej na technologii DynaSand. Zakłada się, że do końca 2004 osiągnięty zostanie efekt ekologiczny w postaci parametrów fizyko-chemicznych wody uzdatnionej zgodnych z normami UE. Całkowite zakończenie prac modernizacyjnych nastąpi w 2005 r.

Zastosowanie nowej technologii nie tylko podniesie jakość wody pitnej, przyczyni się również do ograniczenia do około 1,0% strat wody na potrzeby technologiczne oraz do podniesienia czystości wód rzeki Węgiejki (likwidacja odprowadzenia popłuczyn do rzeki).

Wydajność technologii uzdatniania wynosi obecnie:  $Q_{maxd} = 5.706 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  $Q_{maxh} = 285 \text{ m}^3/\text{h}$ . Wystarczy to na zaspokojenie potrzeb Miasta na okres 15 lat. W 2003 roku średniodobowe zapotrzebowanie na wodę uzdatnioną wyniosło 2.024 m<sup>3</sup>/d, co stanowi 35 % dobowej wydajności urządzeń uzdatniających. Przewidziano możliwość dalszej rozbudowy ciągu technologicznego.

Na terenie Stacji Uzdatniania Wody znajdują się 3 zbiorniki magazynowe wody uzdatnionej o łącznej pojemności 1890 m<sup>3</sup>, co w chwili obecnej zapewnia rezerwę na poziomie 90% średniodobowego rocznego zapotrzebowania. Na terenie SUW przewidziano miejsce na wybudowanie dodatkowego zbiornika magazynowego.

Na terenie Miasta Przasnysza (w dniu 31 grudnia 2003 roku) rozdzielcza sieć wodociągowa liczyła 50,9 km przy jednoczesnym funkcjonowaniu 1.680 przyłączy wodociągowych o łącznej długości 25,5 km oraz magistrali przesyłowej długości 7 km. System gospodarki wodnej w Przasnyszu plasuje się na średnim poziomie w skali regionu.

95% mieszkańców Przasnysza korzysta z sieci wodociągowej. Wskaźnik ten kształtuje się na wysokim poziomie w stosunku do innych miast w województwie mazowieckim.

W 2003 roku jednostki gospodarcze zużyły 118,2 dam<sup>3</sup> (16%), odbiorcy prywatni 620,5 dam<sup>3</sup> (84%). W ramach 'Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych miasta Przasnysza do roku 2015' opracowano prognozę zapotrzebowania na usługi dostaw wody i odbioru ścieków do roku 2015. Przedstawiona prognoza w pełni uzasadnia konieczność realizacji zadań inwestycyjnych z zakresu budowy sieci wodno kanalizacyjnej.

W celu przedstawienia tendencji związanych z rozwojem sieci wodociągowej, poniżej przedstawiono informacje o najważniejszych inwestycjach zrealizowanych w Przasnyszu w latach 1999 -2003:

**Zrealizowane w 2001 roku:**

– budowa 0,5 km rozdzielczej sieci wodociągowej i 36 sztuk przyłączy;

**Zrealizowane w 2002 roku:**

– budowa 0,9 km rozdzielczej sieci wodociągowej i 50 sztuk przyłączy;

**Zrealizowane w 2003 roku:**

- budowa 46 sztuk przyłączy.

W latach 2004-2005 zostanie wykonane po około 500 m nowej sieci wodociągowej, a także remont 200 metrów sieci wodociągowej w ul. Kopernika. Do 2007 roku planowane jest wykonanie 2 km sieci wodociągowej na terenie nowopowstającego osiedla przy ul. Jana Pawła II.

#### **2.5.2.4.2. Kanalizacyjna sanitarna.**



85 % mieszkańców Miasta korzysta z kanalizacji sanitarnej. Jest to jeden z wyższych wskaźników wśród miast wchodzących w skład województwa mazowieckiego.

Ze względu na duże zaangażowanie środków finansowych w działalność związaną z gospodarką wodną MZGKiM Sp. z o. o. w Przasnyszu nie przewiduje do 2007 roku większych inwestycji związanych z gospodarką ściekową. Planuje jedynie wykonanie 2 km sieci kanalizacyjnej na terenie nowopowstającego osiedla przy ul. Jana Pawła II. Z budżetu Miasta planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej w osiedlach: Rzemieślnicza, Rolnicza, w rejonie ulic: Leszno, Piaski, Gołymińska etc. Pełny wykaz zadań w Załączniku nr 1.

W 2003 roku siecią kanalizacyjną odprowadzono łącznie 794,0 dam<sup>3</sup> ścieków komunalnych z terenu Przasnysza. W tym okresie zakłady przemysłowe odprowadziły 81,7 dam<sup>3</sup> ścieków (10,3% ogółu). Wszystkie ścieki odprowadzane z oczyszczalni ścieków do rzeki Węgiejki, zostały oczyszczone biologicznie.

**Tabela Nr 6. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta.**

Stan na dzień 31 grudnia	Sieć rozdzielcza		Przyłącza		
	Długość [km]	Nowo wybudowana [km]	Długość [km]	Liczba [szt.]	Nowe [szt.]
<b>2001</b>	25,7	3,3	9,7	501	55
<b>2002</b>	28,3	2,6	10,6	623	122
<b>2003</b>	33,8	5,5	12,2	866	243

**Tabela Nr 7. Rozdzielcza sieć kanalizacyjna - rodzaje zastosowanych przewodów kanalizacyjnych.**

Rodzaj przewodów	Długość [m]	Średnica [mm]	Rok odbioru
Rury betonowe	1.996	250, 600	1974
Rury kamionkowe	16.257	150 – 500	1974 - 1999
Rury żeliwne	161	200	1994 - 1999
Rury PCV	15.398	63 – 400	1998 - 2003

**Tabela Nr 8. Zestawienie ilości odprowadzonych ścieków w latach 2001- 2003.**

Rok	Ilość odprowadzanych ścieków					Ilość ścieków odprowadzonych do rzeki Węgiejki	
	Gospodarstwa domowe	Przemysł	Przemysł % ogółu	Pozostali	Razem		% strat
<b>2001</b>	533,7	106,4	13,2	177,0	817,1	1033	20,9
<b>2002</b>	520,1	114,1	14,2	171,6	806,1	1354	40,5
<b>2003</b>	520,3	81,7	10,3	192,0	794,0	1089	27,1

Wartości w tabeli podano w dam<sup>3</sup> ( 1 dam<sup>3</sup> = 1 tys. m<sup>3</sup>)

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2003, UM Przasnysz

#### 2.5.2.4.3. Oczyszczalnia ścieków.

Na obszarze Miasta Przasnysza działa nowoczesna oczyszczalnia ścieków wyposażona w system komputerowego sterowania i monitoringu. Zmodernizowana oczyszczalnia ścieków została przekazana do użytku w grudniu 2001 r. Eksploatacja odbywa się w oparciu o pozwolenia wodno-prawne - decyzję nr ROŚ. 622-15/1/2001, wydaną przez Starostę Przasnyskiego w dniu 11 grudnia 2001 roku.

Projekt modernizacji oczyszczalni ścieków przewidywał wykonanie prac dwu etapowo. Docelowa przepustowość wynieść miała 8.000 m<sup>3</sup> na dobę. Wykonany został I etap. Aktualnie przepustowość wynosi średnio 4.000 m<sup>3</sup> na dobę.

Pomimo kanalizowania kolejnych terenów Miasta ilość ścieków nie wzrasta. Jest to, między innymi, efekt wdrażania programów oszczędzania wody. Średnio-dobowy przepływ ścieków w roku 2003 wyniósł 2.984 m<sup>3</sup> co stanowi około 75% mocy przerobowej. Po modernizacji oczyszczalni ścieków przeprowadzonej w latach 1998-2001, zaistniała możliwość podłączenia do niej nowych dzielnic Miasta, sąsiednich gmin oraz terenów inwestycyjnych. Aktualnie wolne moce przerobowe oczyszczalni pozwalają na przyjęcie ścieków z Gminy Przasnysz, w roku 2005 planowane jest przyjęcie ścieków ze wsi Sierakowo i Leszno. Podwyższenie obciążenia ściekami będzie korzystnie wpływać na skuteczność pracy części biologicznej oczyszczalni.

Miejska oczyszczalnia ścieków jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z podwyższonym usuwaniem związków biogennych, pracującą w oparciu o osad czynny. Ciąg technologiczny składa się z przepompowni ścieków, przed którą znajduje się krata. Ścieki kierowane są na piaskownik, i dalej do oczyszczania biologicznego, w skład którego wchodzi selektor, reaktor biologiczny oraz osadnik radialny. Usuwanie fosforu wspomagane jest poprzez dozowanie PIX – siarczanu żelazowego. Osad nadmierny usuwany jest na zagęszczacz grawitacyjny skąd podawany jest na prasę w celu odwodnienia. Odwodniony osad o suchej masie ok. 15% jest higienizowany wapnem palonym. Higienizacja następuje zgodnie z opracowaną technologią. Preparat posiada Atest Państwowego Zakładu Higieny Nr PZH/HT-0942/2001. W wyniku procesu technologicznego z osadu powstaje preparat polepszający właściwości gleb o nazwie BIOCAL, który może być stosowany w rolnictwie. Jeżeli BIOCAL zawiera zbyt dużo metali ciężkich jest wywożony na wysypisko odpadów we wsi Oględa. Od roku 2002 tylko dwie partie nie spełniały wymogów odnośnie stosowania pod cele rolnicze. Jedna została wywieziona na wysypisko odpadów. Drugą zastosowano na terenie oczyszczalni ścieków pod uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia.

Stara część oczyszczalni stanowi rezerwę i w każdej chwili może być uruchomiona w zależności od potrzeb. W chwili obecnej wykorzystywane są stare osadniki wstępne Imhoffa jako zbiorniki retencyjne. Dobra praca zbiorników retencyjnych pozwala na przyjęcie do oczyszczenia max 6.500m<sup>3</sup> na dobę.

Na podstawie bilansu ścieków i wstępnych obliczeń technologicznych stwierdzono, że w najbliższych latach (do roku 2015) nie ma potrzeby realizacji II etapu rozbudowy oczyszczalni.

Zmiana przepisów w 2002 roku ponownie spowodowała, że oczyszczalnia nie spełnia warunków odprowadzania ścieków zgodnie ze Standardami UE. Projekt i technologia przewidziana była do usuwania azotu całkowitego do poziomu 30 mg/dm<sup>3</sup>. Standardy UE dla tego typu oczyszczalni ścieków tj. powyżej 15.000 RLM przewidują azot całkowity poniżej 15 mg/dm<sup>3</sup> w odprowadzonych ściekach oczyszczonych.

W związku z tym, po 2007 roku, planowana jest rozbudowa strefy denitryfikacji w reaktorze biologicznym, która wpłynie na obniżkę poziomu azotu odprowadzanego w ściekach oczyszczonych. Za celową również uważa się modernizację punktu zlewnego ścieków dowożonych. Powinien to być nowoczesny obiekt, wyposażony, co najmniej w pH-metr, przepływomierz oraz elementy wstępnego oczyszczania ścieków (krata i separator).

Podłączanie do oczyszczalni terenów miejskich i sąsiednich gmin odbywa się na podstawie szerokich prac programowych, w sposób przemyślany, z optymalizacją rozwiązań techniczno-ekonomicznych. Nowe kolektory poprowadzone są w ten sposób, by nie tylko zebrać ścieki z całej zabudowy istniejącej i planowanej, lecz by dodatkowo, w możliwie szerokim zakresie dokonać wymiany starych, zużytych kolektorów, na nowe i zarazem szczelne.

Miasto Przasnysz charakteryzuje się obecnie niskim poziomem wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych. Problemem wymagającym pilnego rozwiązania jest konieczność likwidacji około 400 szamb obsługujących w większości domy jednorodzinne.

#### **Bariery i problemy:**

- niewystarczający w stosunku do potrzeb stopień skanalizowania Miasta,
- niewystarczający w stosunku do planowanego rozwoju Miasta stopień zwodociągowania i skanalizowania terenów inwestycyjnych,
- dekapitalizacja urządzeń kanalizacji sanitarnej,
- znaczna ilość szamb,

- nielegalne zrzuty ścieków sanitarnych do rzeki Węgieerki,
- infiltracja wód gruntowych do kanalizacji sanitarnej,
- dekapitalizacja urządzeń melioracyjnych.

**Zadania mające na celu poprawę gospodarki wodno-ściekowej w Przasnyszu:**

- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej;
- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej;
- rozbudowa strefy denitryfikacji w reaktorze biologicznym;
- modernizacja punktu zlewnego ścieków dowożonych;
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- likwidacja szamb obsługujących domy jednorodzinne;

**Tabela Nr 9. Projekty inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, wiążące się ze sobą funkcjonalnie i lokalizacyjnie (MZGKiM Sp. z o.o. w Przasnyszu):**

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość sztuk	Długość łączna sieci [mb]	Ilość ścieków przekazywanych na oczyszczalnię ścieków [m <sup>3</sup> d]
1.	Modernizacja sieci uzdatniania wody			
2.	Sieć wodociągowa w ulicy Pszenicznej	1	100	-
3.	Sieć wodociągowa w ul. Św. Floriana	1	110	-
4.	Sieć wodociągowa w ul. Prostej	1	197	-
5.	Sieć wodociągowa w ul. Pukiańca i Kotkowskiego	1	302	-
6.	Sieć wodociągowa w ul. Kisielewskiego	1	211	-
7.	Sieć wodociągowa w ul. Królewskiej	1	110	-
8.	Uzbrojenie powstającego osiedla w okolicach ul. Jana Pawła II, wodociąg + kanalizacja	1	4.000	120
9.	Sieć wodociągowa w ul. Zielonej	1	90	-
10.	Sieć wodociągowa w ul. Kąpielowej	1	125	-
11.	Rozbudowa strefy denitryfikacyjnej na oczyszczalni ścieków			
<b>Perspektywiczne inwestycje w okresie do 2013 roku</b>				
1.	Sieć wodociągowa w ul. Pielgrzymkowej i Kolejowej	1	2.225	-
2.	Sieć wodociągowa w ul. Nowoprojektowanej w okolicy targowiska	1	200	-
3.	Sieć wodociągowa w od ul. Piaski do ul. Westerplatte	1	200	-
4.	Sieć wodociągowa w ul. Willowej do ul. Kolejowej	1	125	-
5.	Sieć wodociągowa w ul. Polnej (końcówka)	1	85	-
6.	Sieć wodociągowa na Os. Błonie	1	2.345	-
7.	Sieć kanalizacyjna w ul. Kolejowej	1	1.350	45
8.	Sieć kanalizacyjna w ul. Polnej, Stawki i Westerplatte	1	1.200	45
<b>RAZEM:</b>		<b>17</b>	<b>12.975</b>	<b>210</b>
<b>Razem sieć kanalizacyjna</b>		<b>3</b>	<b>4.550</b>	
<b>Razem sieć wodociągowa</b>		<b>15</b>	<b>8.425</b>	

**Tabela Nr 10. Projekty inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, wiążące się ze sobą funkcjonalnie i lokalizacyjnie (Gmina Miasto Przasnysz):**

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość sztuk	Długość łączna sieci [mb]	Ilość ścieków przekazywanych na oczyszczalnię ścieków [m <sup>3</sup> /d]
1.	Sieć wodociągowa w ul. Leszno	1	974	-
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej na os. Rzemieślnicza: ul. Rzemieślnicza, Zaciszna, Prosta, Krzywa, Łąkowa	1	927	40
3	Budowa kanalizacji sanitarnej na os. Rolnicza: ul. Rolnicza, Sadowa, Jaśminowa, Kwiatowa, Miodowa, Pszeniczna i Baranowska	1	2.887	60
4	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Leszno, Piaski, Gołymińskiej	1	1.129	30
5	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Królewieckiej i Żytniej	1	1.589	20
6	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Szosa Ciechanowska i ul. Piłsudskiego	1	2.310	60
7	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Słowackiego	1	632	30
8.	Budowa kanalizacji sanitarnej na osiedlu Błonie	1	2.400	50
<b>RAZEM</b>		<b>7</b>	<b>12.848</b>	<b>290</b>
<b>Razem sieć kanalizacyjna</b>		<b>6</b>	<b>11.874</b>	<b>290</b>
<b>Razem sieć wodociągowa</b>		<b>1</b>	<b>974</b>	<b>-</b>

- Ścieki sanitarne z wymienionych w tabelach sieci zostaną doprowadzone do istniejącej nowoczesnej oczyszczalni ścieków (o łącznej przepustowości 4.000 m<sup>3</sup> na dobę), pracującej obecnie z obciążeniem 75%. Budowa planowanych sieci kanalizacyjnych na terenie Miasta spowoduje zwiększenie ilości ścieków o 500 m<sup>3</sup> na dobę, co pozwoli na obciążenie oczyszczalni ścieków do 87,5%. Ponadto planowane jest przyjęcie ścieków z Gminy Przasnysz i Czernice Borowe, co pozwoli na dalsze obciążenie oczyszczalni ścieków do 95%. Podwyższenie obciążenia ściekami będzie korzystnie wpływać na skuteczność pracy części biologicznej oczyszczalni.
- Modernizacja technologii uzdatniania wody (Stacja Uzdatniania Wody w Przasnyszu) poprawi wskaźniki jakości ujmowanych wód, w szczególności w zakresie zawartości związków żelaza i manganu, dostosowując parametry tych wód do podniesionych ostatnio wymogów krajowych i wymogów obowiązujących w Unii Europejskiej.
- Prace budowlane w ramach projektów nie spowodują istotnych, trwałych i negatywnych skutków przyrodniczych. Nie zostaną zniszczone cenne zespoły roślinne ani siedliska rzadkich gatunków fauny. Uciążliwości wywołane hałasem i zanieczyszczeniem powietrza w czasie budowy będą miały jedynie lokalne i krótkotrwałe znaczenie. Przewiduje się, że prace wykonawcze zostaną zrealizowane z poszanowaniem obiektów zabytkowych, będących pod pieczę konserwatorską.
- Oceniając ogólnie planowane przedsięwzięcia inwestycyjne uznano je jednoznacznie za sprzyjające ochronie środowiska, zwłaszcza ochronie wód gruntowych. W konsekwencji nastąpić powinna poprawa czystości wód rzeki Węgiejki, której dolina jest jednym z ważniejszych, regionalnych korytarzy ekologicznych.

#### 2.5.2.5. Zasoby mieszkaniowe i komunalne Przasnysza.

Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. (MZGKiM sp. z o.o.) zarządza komunalnymi zasobami mieszkaniowymi w Przasnyszu oraz budynkami wspólnot mieszkaniowych. Liczba lokatorów mieszkających w zasobach komunalnych oraz budynkach prywatnych objętych zarządem MZGKiM Sp. z o.o. w Przasnyszu wynosi ok. 1752osób. MZGKiM Sp. z o.o. administruje 20 budynkami komunalnymi, z których 9 zostało wybudowanych w okresie przedwojennym, zaś pozostałe w latach 1941-1972. Stan komunalnych zasobów mieszkaniowych jest zły. Ściany przemarzają, są nieodpowiednio izolowane termicznie, często zawilgocone. Budynki starsze są w złym stanie technicznym i sanitarnym. Część z nich powinna zostać rozebrana, inne wymagają generalnego remontu. Przasnysz cierpi z powodu niedostatecznej liczby mieszkań, braku środków na całościowe rozwiązanie tego problemu z powodu ograniczonych środków, które Miasto może na ten cel przeznaczyć oraz braku

mieszkań rotacyjnych na okres remontu. Liczba złożonych wniosków przyznania mieszkania komunalnego kształtuje się w granicach ok. 120, z czego około 10% rocznie jest realizowanych.

Wśród zasobów mieszkaniowych zarządzanych przez MZGKiM Sp. z o.o. znajdują się 33 wspólnoty mieszkaniowe.

Zarządcami mieszkań zakładowych na terenie Przasnysza są trzy instytucje, a mianowicie:

- Wojskowa Agencja Mieszkaniowa Oddział Regionalny "Mazowsze";
- Nadleśnictwo Przasnysz;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu;
- Dom Pomocy Społecznej Ruda- Przasnysz;
- Polskie Koleje Państwowe-Warszawa.

Na terenie Przasnysza działają także spółdzielnie mieszkaniowe, z których największą jest Spółdzielnia Mieszkaniowa przy ul. Orlika 27. W jej zasobach znajduje się 57 budynków z 2006 mieszkaniami, w których zamieszkuje 7.400 osób, czyli niemal 1/3 ogółu mieszkańców Miasta.

#### 2.5.2.6. Gospodarka odpadami komunalnymi.

Gospodarkę odpadami na terenie Przasnysza prowadzi samorząd Miasta. Pojawiające się sporadycznie punkty nielegalnego składowania odpadów komunalnych są na bieżąco likwidowane przez służby komunalne. Na terenie Miasta prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów poprzez rozstawienie 61 pojemników o pojemności 1.100 l. Selekcjonowane są odpady z tworzyw sztucznych, szkła (częściowo z rozdziałem na białe i kolorowe), makulatury i aluminium.

Miasto Przasnysz w zakresie składowania odpadów stałych obsługiwane jest obecnie przez składowisko komunalne zlokalizowane w rejonie wsi Oględa w Gminie Przasnysz, usytuowane w odległości 8 km na północ od centrum Miasta.

#### Składowisko we wsi Oględa:

<b>Powierzchnia całkowita nieruchomości</b>	6,25 ha
<b>Powierzchnia kwater składowych</b>	3,8 ha
<b>Pojemność składowiska</b>	1.235,00 m <sup>3</sup>
<b>Strefa ochrony sanitarnej</b>	500 -1000 metrów
<b>Stopień wypełnienia</b>	38%
<b>Planowany termin zamknięcia</b>	rok 2018

Źródło: UM Przasnysz

Jak wynika z przeglądów ekologicznych, istniejące składowisko w Przasnyszu w zasadzie spełnia podstawowe wymagania wynikające z przepisów krajowych. W Mieście wdrożono system gromadzenia i usuwania odpadów komunalnych ze wszystkich posesji, prowadzona jest planowa, selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Systematycznie prowadzona jest działalność zmierzająca do podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Miasta (konkursy, szkolenie dzieci i młodzieży).

#### Bariery i problemy:

- potrzeba rozwijania świadomości ekologicznej, brak dojrzałych postaw proekologicznych;
- ograniczone środki na budowę centralnego systemu segregacji i utylizacji odpadów komunalnych;
- ograniczone środki na modernizację składowiska odpadów komunalnych.

#### Zadania w zakresie gospodarki odpadami:

- opracowanie koncepcji rozbudowy i dostosowania składowiska do aktualnie obowiązujących standardów UE,
- dostosowanie składowiska do aktualnie obowiązujących standardów UE poprzez:
  - uschelnienie dna i skarpy składowiska,
  - budowa systemu drenażu wód odciekowych na składowisku,
  - budowa zbiornika do gromadzenia wód odciekowych na składowisku,



- budowa zewnętrznego systemu rowów drenażowych składowiska,
- budowa czasowego magazynu małych ilości odpadów niebezpiecznych:
- kontynuacja i rozpowszechnianie, we współpracy z sąsiednimi gminami, programu selektywnej zbiórki odpadów segregowanych 'u źródła',
- budowa nowoczesnego systemu segregacji i utylizacji odpadów komunalnych,
- rozbudowa systemu segregacji odpadów w gospodarstwach indywidualnych i zakładach pracy,
- dążenie do wprowadzenia większej ilości pojemników na śmieci,
- dalsza rozbudowa systemu edukacji ekologicznej młodzieży i mieszkańców Miasta.

## **2.6. Gospodarka.**

### **2.6.1. Wykorzystanie terenów miejskich.**

Miasto Przasnysz dynamicznie zmienia swój charakter. Władze Miasta koncentrują wysiłki na rozwijaniu szeroko rozumianego sektora usług oraz wykorzystaniu walorów turystycznych do rozwijania sektora turystyki biznesowej i wypoczynkowej. Na terenie Miasta prowadzą działalność liczne zakłady usługowe i produkcyjne oraz ponad 1.200 firm prywatnych prowadzących działalność gospodarczą. W obszarze Miasta prowadzi również działalność 475 gospodarstw rolnych (w tym powyżej 1 ha 283 gospodarstw). Możliwości rozwoju terytorialnego Przasnysza są ograniczone ze względu na występowanie wokół centrum Miasta gleb chronionych (II, III, sporadyczne występowanie IV klasy). Z tego względu w dokumentach planistycznych, sugeruje się, by rozwój przestrzenny odbywał się drogą modernizacji i intensyfikacji istniejącej zabudowy.

Zgodnie z dotychczas obowiązującym planem ogólnym Miasto zostało podzielone na dwie zasadnicze strefy funkcjonalne:

- północna: mieszkaniowo-usługowa
- południowa: przemysłowo-składowa

Granicą tego podziału jest ulica Kolejowa, oraz jej przedłużenie stanowiące fragment miejskiej drogi zbiorczej tranzytowej i ulica Makowska.

W granicach administracyjnych Miasta znajduje się dość duży, jak na warunki miejskie, areal użytków rolnych o łącznej powierzchni 2.064 ha. Rolnictwo w Przasnyszu charakteryzuje się dobrymi warunkami glebowymi dla intensyfikacji produkcji rolnej o kierunku upraw pszenno-buraczanych i hodowli bydła. Dominują gospodarstwa rolne o powierzchni do 5 ha (57% ogólnej liczby gospodarstw), gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha stanowią ponad 8% ogółu. Od kilku lat obserwuje się wzrost liczby gospodarstw specjalistycznych o powierzchni powyżej 5 ha. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wynosi 4,8 ha.

W miarę rozwoju Miasta areal użytków rolnych ulega zmniejszeniu. Pełnienie przez Przasnysz funkcji rolniczej właściwej dla wsi produkcyjnej, co przy wysokiej klasie gleb ma duże znaczenie, znakomicie rozwiązuje problemy związane z obsługą rolnictwa oraz zaopatrzeniem mieszkańców Miasta w podstawowe produkty rolne. Ten nietypowy układ rodzi również szereg konfliktów, głównie z uwagi na permanentne przekształcanie terenów rolniczych na tereny inwestycyjne, co powoduje zachwianie stabilności siedlisk rolniczych.

Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste oraz pozostałe grunty Skarbu Państwa stanowią łącznie 6% powierzchni Miasta. Grunty, których właścicielem jest Przasnysz, staną się w znacznej części ofertą terenów inwestycyjnych dla osób i podmiotów zainteresowanych przedsięwzięciami w zakresie przedsiębiorczości oraz budownictwa mieszkaniowego.

Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych o powierzchni 231 ha stanowią 9% wszystkich gruntów na terenie Miasta.

**Tabela Nr 11. Struktura własnościowa gruntów położonych na obszarze objętym wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego.**

L.p.	Wyszczególnienie gruntów	Plan Rozwoju Lokalnego (powierzchnia w ha)
<b>1.</b>	<b>Powierzchnia ogólna</b>	<b>2.516 (miasto)</b>
2.	Powierzchnia gruntów komunalnych	68,0
3.	Miejski zasób nieruchomości	29,5
4.	Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	34,0
5.	Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	108,0
6.	Grunty miasta z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	114,0
7.	Grunty miasta przekazane w użytkowanie wieczyste	65,5
	Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	1809,0
8.	Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	231,0
9.	Grunty spółdzielni	31,0
10.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	17,0
11.	Grunty wspólnot gruntowych	-
12.	Grunty spółek prawa handlowego	9,0

Źródło: UM Przasnysza

### 2.6.2. Podmioty gospodarcze na terenie Miasta Przasnysza.

**Tabela Nr 12. Podmioty gospodarki narodowej w Przasnyszu wg form prawnych - stan w dniu 31 grudnia 2002 roku.**

<b>Sektor publiczny</b>	15
<b>Przedsiębiorstwa państwowe</b>	5
<b>Spółdzielnie</b>	6
<b>Spółki jawne</b>	10
<b>Spółki z udziałem kapitału zagranicznego</b>	2
<b>Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą</b>	1.266

Źródło: Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego

W dniu 30.06.2003 r. w systemie REGON zarejestrowanych było 1.266 podmiotów należących do sektora prywatnego. W tym działalność handlową prowadziło 538 firm (42,50%), usługową 558 (44,10%), transportową 85 firm (6,71%), produkcyjną 67 (5,47%). Działalność osób fizycznych stanowiła dominującą formę prawną podmiotów. Na terenie Miasta działa również: 9 spółek prawa handlowego w tym 2 spółki prawa handlowego z udziałem zagranicznym, 5 przedsiębiorstw państwowych oraz 6 spółdzielni.

Dominującymi branżami są: usługi i handel.

**Tabela Nr 13. Podmioty gospodarcze w ewidencji działalności gospodarczej w Przasnyszu wg branż - stan na 30 czerwca 2004 roku.**

Rodzaj działalności	Liczba
Produkcja	67
Usługi	558
Handel	553
Hotele i restauracje	23
Transport	85

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2003, UM Przasnysz, własne.

W dniu 31 grudnia 2003 roku, w Przasnyszu działalność handlowa prowadzona była przez 120 sklepów. Na jeden sklep przypadało średnio 146 osób. Dodatkowo działały dwa targowiska stałe o łącznej powierzchni 19.554 m<sup>2</sup>, na których działały 44 stałe punkty sprzedaży drobno-detalicznej (w tym 4 na targowiskach czynnych codziennie).

#### **Bariery i problemy:**

- niski poziom inwestowania,
- dekapitalizacja majątku trwałego,
- niska aktywność społeczna i przedsiębiorczość,
- brak tradycji systematycznego i aktywnego działania,
- niewystarczająca znajomość form, metod i procedur pomocy zewnętrznej.

#### **Zadania, których realizacja poprawi sytuację w Przasnyszu:**

- rozwój usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorców (MŚP) - szkoleniowych, finansowych, prawnych;
- tworzenie terenów pod nowe inwestycje, ułatwienia dla rozpoczynających działalność gospodarczą;
- rozwój usług: systemu obsługi rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego opartego o lokalną bazę surowcową;
- pomoc w szukaniu nowych rynków zbytu dla istniejących przedsiębiorstw;
- rozwój doradztwa rolniczego w kierunku wprowadzania rolnictwa ekologicznego;
- tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji dla osób zatrudnionych w rolnictwie.

## **2.7. Sfera społeczna.**

### **2.7.1. Bezrobocie.**

Województwo mazowieckie plasuje się na pierwszej pozycji w kraju pod względem obszaru, jak i liczby ludności. Region ten charakteryzuje znaczne zróżnicowanie lokalnych rynków pracy, zarówno pod względem liczby bezrobotnych, natężenia bezrobocia oraz jego struktury.

Teren powiatu przasnyskiego jest terenem typowo rolniczym, zamieszkuje w nim 55.214 osób, z czego 17.696 mieszka w Przasnyszu (stan w lipcu 2004 roku).



Na terenie powiatu funkcjonuje zaledwie kilka większych zakładów produkcyjnych, dlatego decydujący wpływ na sytuację na lokalnym rynku pracy ma kondycja ekonomiczna istniejących już podmiotów gospodarczych oraz prowadzona polityka zmierzająca do utrzymania istniejących miejsc pracy, a także -w miarę możliwości- kreowanie polityki prowadzącej do przyciągnięcia na teren powiatu nowych podmiotów gospodarczych.

W latach 1999-2002 bezrobocie w powiecie przasnyskim, podobnie jak w całym województwie mazowieckim, rosło. Spowodowane było to osłabieniem dynamiki gospodarczej, spadkiem popytu wewnętrznego, restrukturyzacją wielu gałęzi gospodarki narodowej i związanymi z tym zwolnieniami grupowymi. Czynniki te w znacznym stopniu wpłynęły na wzrost liczby bezrobotnych.

Brak równowagi pomiędzy podażą pracy, a popytem nie ogranicza skali bezrobocia na terenie Przasnysza. Procesy związane ze zmianami społeczno-gospodarczymi oraz koniecznością restrukturyzacji przedsiębiorstw, doprowadziły w końcu lat 90-tych do wzrostu bezrobocia. Notowany w ostatnim roku wysoki wzrost gospodarczy oraz dynamiczny rozwój sektora usług nie spowodował jeszcze znaczącego przyrostu miejsc pracy.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2003 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Przasnysz wyniosła 5.084 osób i w porównaniu z okresem analogicznym roku ubiegłego zmalała o 274 osoby.

**Tabela Nr 14. Bezrobocie w latach 1999-2003 w PUP w Przasnyszu.**

	I 1999	XII 1999	XII 2000	XII 2001	XII 2002	VI 2003
<b>OGÓŁEM</b>	3.421	4.426	5.008	5.345	5.590	5.084
<b>KOBIETY</b>	1.974	2.343	2.606	2.753	2.748	2.571
<b>MĘŻCZYŹNI</b>	1.447	2.083	2.402	2.592	2.842	2.513

Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec czerwca 2003 roku stanowili 19,2 % ludności aktywnej zawodowo. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego (19,9 %) stopa bezrobocia zmalała o 0,7%. Dla porównania stopa bezrobocia dla całego województwa mazowieckiego na koniec maja 2003 roku wynosiła 13,8 % przy średniej dla kraju 18,4 %.

Bezrobocie w powiecie przasnyskim cechuje zjawisko sezonowości. Zwykle czerwiec rozpoczyna okres spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Wynika to między innymi z terminów rozpoczęcia prac sezonowych w budownictwie i rolnictwie. Od lipca do końca roku liczba bezrobotnych systematycznie wzrasta. Jest to wynik zwiększonej rejestracji osób nabywających status bezrobotnego po raz pierwszy, w tym absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

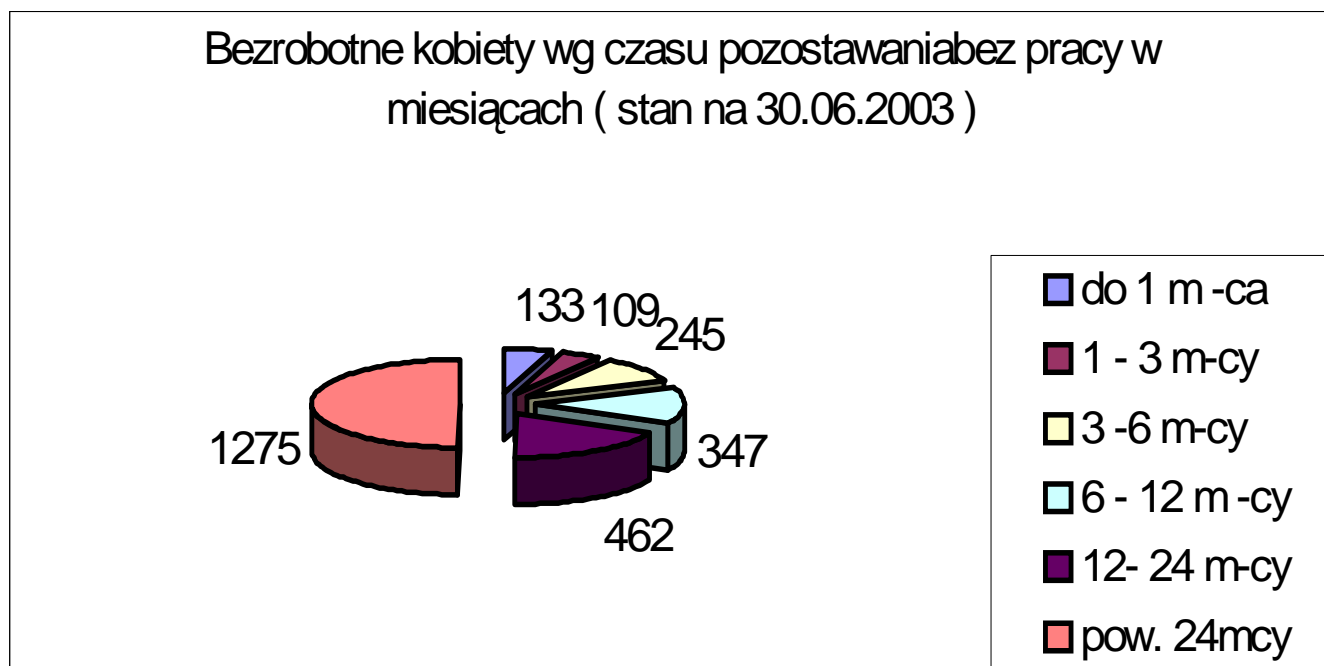
Na przestrzeni minionych czterech lat bezrobocie wzrastało we wszystkich gminach powiatu. Na koniec czerwca 2003 roku wśród zarejestrowanych bezrobotnych, 33,5 % to mieszkańcy Miasta Przasnysza.

**Tabela Nr 15. Liczba bezrobotnych w gminach powiatu przasnyskiego.**

	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
<b>Miasto Przasnysz</b>	<b>1.581</b>	<b>1.843</b>	<b>1.903</b>	<b>1.920</b>	<b>1.705</b>
<b>Miasto i Gmina Chorzele</b>	817	816	864	955	918
<b>Gmina Czernice Borowe</b>	249	324	348	358	305
<b>Gmina Jednorzec</b>	687	797	882	922	865

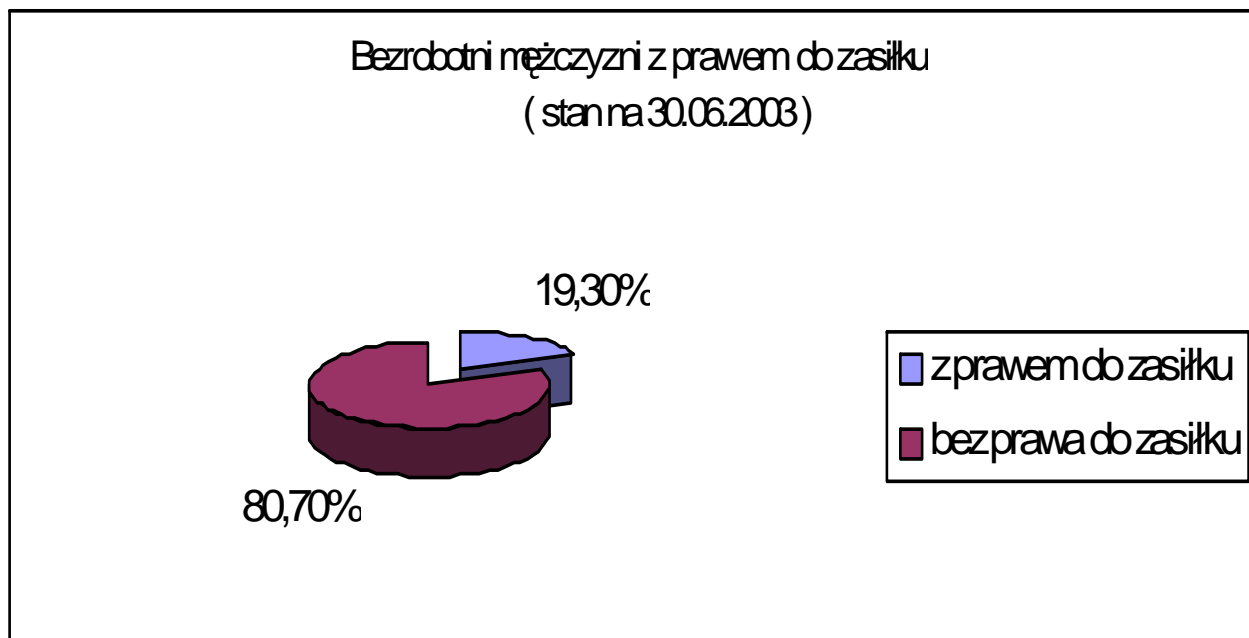
<b>Gmina Krasne</b>	248	294	322	355	325
<b>Gmina Krzynowłoga Mała</b>	219	240	257	280	264
<b>Gmina Przasnysz</b>	625	694	769	800	702
<b>Razem</b>	<b>4.426</b>	<b>5.008</b>	<b>5.345</b>	<b>5.590</b>	<b>5.084</b>

Wykres Nr 1. Bezrobocie kobiet wg czasu pozostawania bez pracy.



Wzrost bezrobocia odnotowany w latach 1999-2003, w nieco większym stopniu dotyczył kobiet (50,60%), podobna tendencja wystąpiła również w woj. mazowieckim. Spośród 2.571 bezrobotnych kobiet, 30,6 % dysponuje wykształceniem zasadniczym zawodowym, a przeszło 41,9 % kobiet nigdy nie pracowało.

Na dzień 30 czerwca 2003 roku, prawo do zasiłku posiadało 775 osób tj. 15,2% ogółu bezrobotnych (w tym 290 kobiet). W woj. mazowieckim zasiłek pobierało 14,5% ogółu bezrobotnych (stan na 30 czerwca 2003 roku). Istnieje znaczna dysproporcja pomiędzy odsetkiem bezrobotnych kobiet i mężczyzn posiadających prawo do zasiłku. Wśród kobiet 11,3 % posiada prawo do zasiłku zaś wśród mężczyzn 19,3 %. Podobna sytuacja jest również w woj. mazowieckim. Wynika to z faktu, że mężczyznom znacznie łatwiej jest uzyskać pracę.

**Wykres Nr 2. Bezrobotni mężczyźni z prawem do zasiłku.**

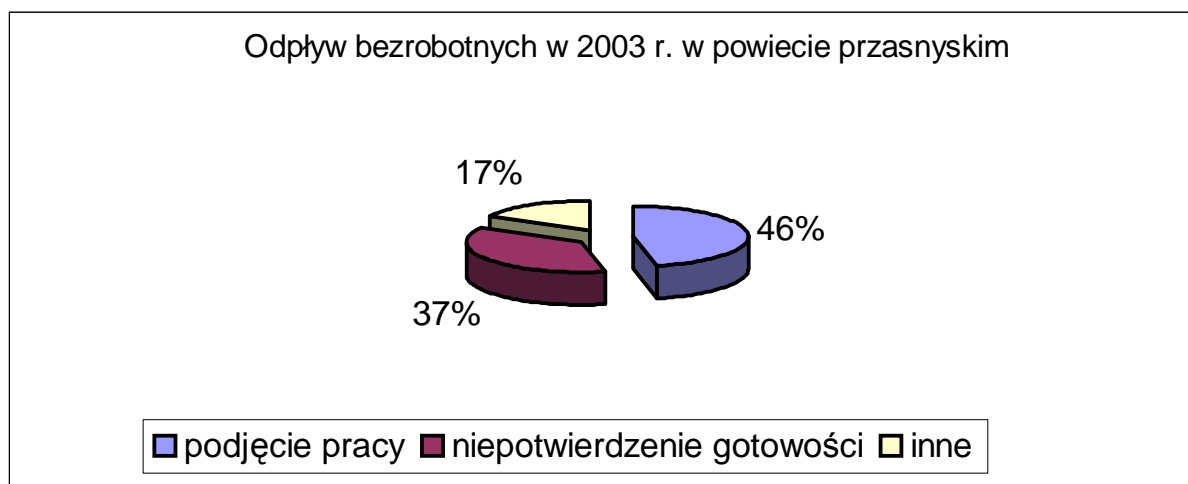
Należy zwrócić uwagę na systematyczny spadek udziału bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych. W grudniu 2001 roku kształtował się na poziomie 21,4 %, w końcu roku 2002 r. wynosił 17,5 %, zaś w czerwcu 2003 wynosił już tylko 15,2%.

**Zasiłki i świadczenia przedemerytalne**

Na dzień 30 czerwca 2003 roku, 183 osób uprawnionych było do zasiłku przedemerytalnego, zaś 128 osób do świadczeń przedemerytalnych. Liczba osób uprawnionych do w/w świadczeń z roku na rok ulegała zwiększeniu. Jedynie od dn. 1 stycznia 2002 roku nie zwiększa się liczba osób uprawnionych do zasiłków przedemerytalnych z uwagi na zmianę (zaostrzenie) przepisów prawnych - po tej dacie osoby nie nabywają już prawa do zasiłków przedemerytalnych.

**Struktura bezrobocia – zachodzące zmiany**

Wśród 1.535 osób nowo-rejestrujących się w 2003 roku, 423 osób (27,5 %) nabyło status bezrobotnego po raz pierwszy. Z ewidencji bezrobotnych w 2003 roku, wyłączono 2.041 osób - w tym z powodu podjęcia pracy 950 osób (46,5 %).

**Wykres Nr 3. Odpływ bezrobotnych w 2003 roku.****Absolwenci**

Do najbardziej istotnych problemów na rynku pracy należy dziś bezrobocie absolwentów. Wysoki udział młodzieży w ogólnej liczbie bezrobotnych sprawia, że zjawisko to zajmuje pierwsze miejsce pod względem złożoności przyczyn oraz jego społecznych i ekonomicznych skutków w specyfice polskiego bezrobocia.

Absolwenci szkół są grupą społeczno-zawodową, która na samym początku życia zawodowego natrafia na barierę w postaci braku pracy. Utrudnia to realizację zamierzeń i aspiracji życiowych oraz możliwości usamodzielnienia się. Absolwenci zarejestrowani -stan na dzień 30 czerwca 2003 roku- w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przasnyszu, stanowią 2,2 % ogółu bezrobotnych. Analiza stanu bezrobocia absolwentów wykazuje, że na 114 absolwentów, najwięcej, bo 46,5 %, stanowią absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych.

Zgodnie z obowiązującym prawem, status absolwenta zarejestrowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy trwa przez okres 12 miesięcy od daty ukończenia szkoły lub nauki, określonym w dyplomie, świadectwie lub odpowiednim zaświadczeniu. Oznacza to, że po upływie roku, osoby objęte tym statusem znajdują się już poza kategorią absolwentów, zasilając szeregi ogółu bezrobotnych.

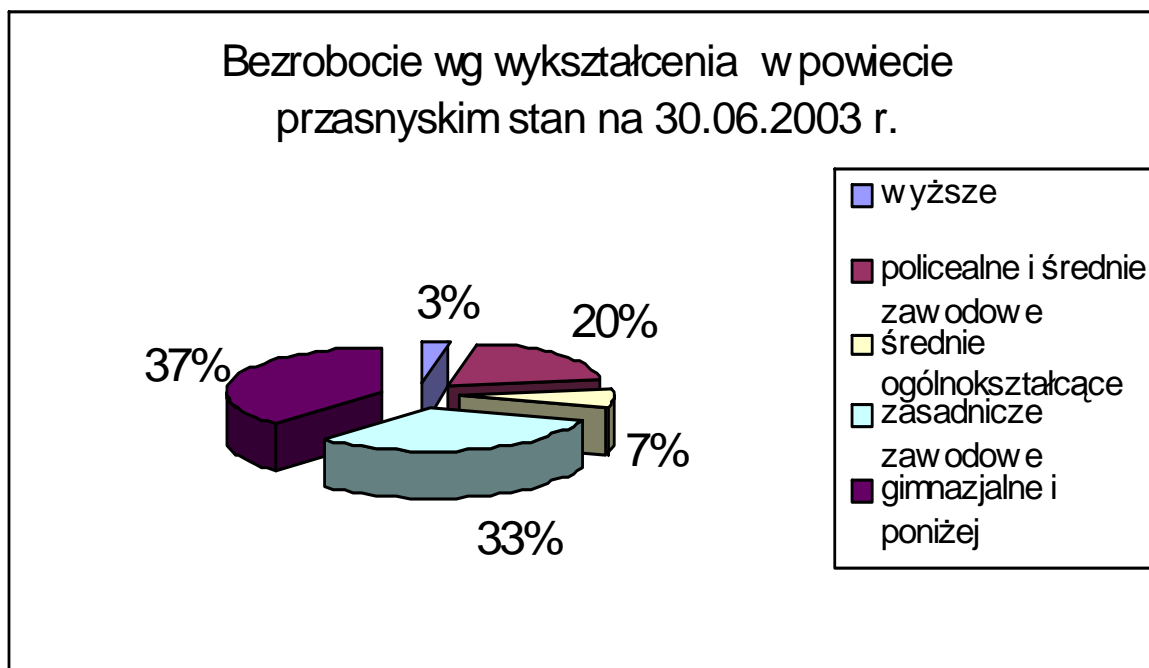
Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów, legitymujących się dyplomami wyższych uczelni oraz zwiększający się udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych absolwentów. O ile na koniec 1999 roku grupa bezrobotnych absolwentów szkół wyższych liczyła 14 osób (5,96 % ogółu bezrobotnych absolwentów), to na koniec czerwca 2003, liczba bezrobotnych absolwentów wyższych uczelni wynosiła 17 osób (14,9 % ogółu bezrobotnych absolwentów). Jednocześnie zmniejsza się udział bezrobotnych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (z 40,6 % ogółu bezrobotnych absolwentów na koniec 1999 roku do 13,1 % w czerwcu 2003 roku).

Jedną z przyczyn trudności w uzyskaniu zatrudnienia przez absolwentów -poza trudną sytuacją na rynku pracy oraz wysokim oczekiwaniom pracodawców- mogą być nierealistyczne oczekiwania, co do warunków pracy i płacy. Większość młodych osób boi się rozpocząć własną działalność gospodarczą ze względu na sytuację ekonomiczną kraju, wysokie oprocentowanie kredytów, brak własnych środków finansowych oraz ograniczone umiejętności korzystania z form pomocy finansowej i doradczej oferowanej przez programy UE i instytucje wsparcia dla MŚP.

**Bezrobocie według wykształcenia**

Ponad 38,0 % to bezrobotni posiadający wykształcenie niepełne podstawowe i podstawowe, a 32,5 % zasadnicze zawodowe. Trudności ze znalezieniem pracy mają przeważnie osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych.

**Wykres Nr 4. Bezrobocie wg wykształcenia w powiecie przasnyskim na dn. 30 czerwca 2003 roku.**

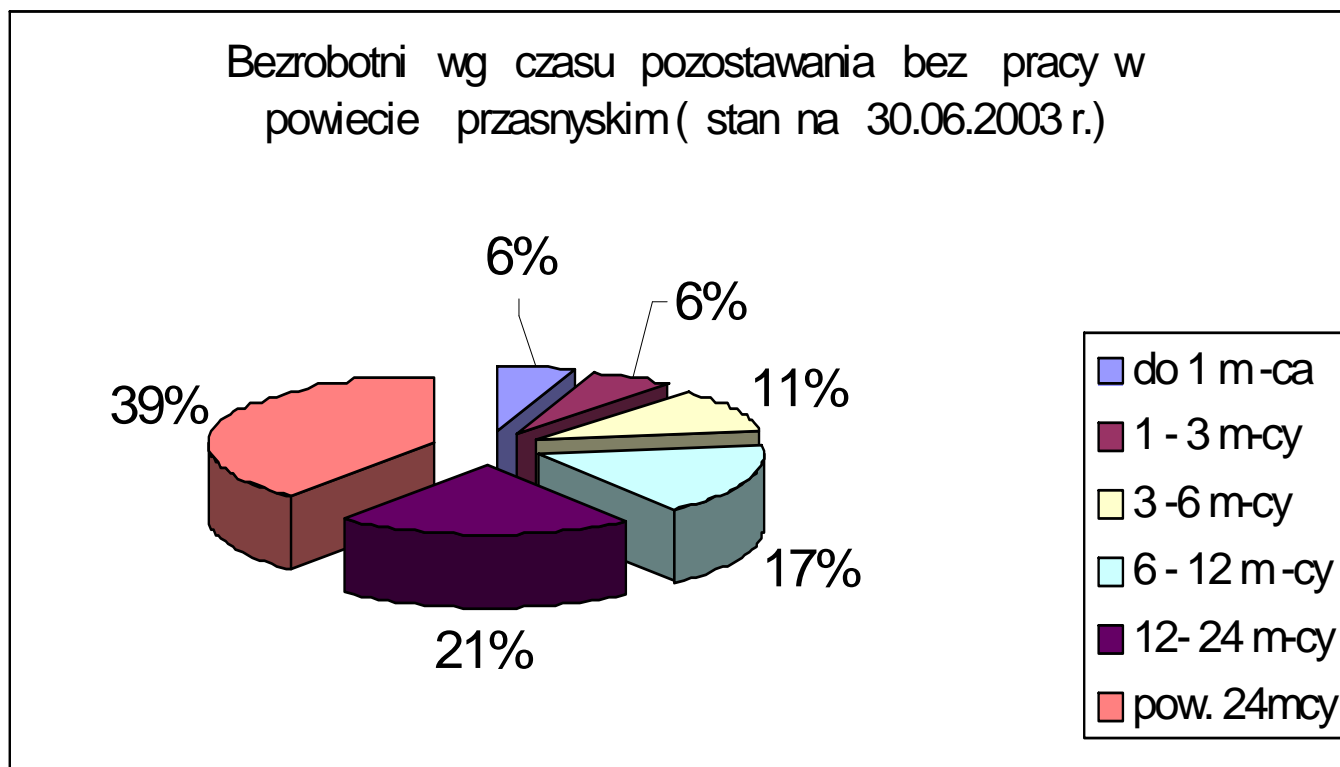


#### Bezrobotni według wieku

Istotnym parametrem oceny sytuacji na rynku pracy jest analiza bezrobocia pod względem wieku osób bezrobotnych. Niepokojącym zjawiskiem jest bezrobocie ludzi młodych. Bezrobotni w wieku do 34 lat stanowią 57,3% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, liczba bezrobotnych wzrosła we wszystkich grupach wiekowych, w tym największy względny wzrost odnotowano w grupie bezrobotnych w wieku od 18 do 24 lat.

W powiecie przasnyskim, podobnie jak w województwie mazowieckim, znaczące dla oceny sytuacji na rynku pracy jest bezrobocie długotrwałe: 60,1 % osób bezrobotnych pozostaje w ewidencji powyżej 12 miesięcy. W woj. mazowieckim osoby pozostające powyżej 12 miesięcy w ewidencji stanowią (stan na dzień 31 marca 2003 roku) 55,0 % ogółu bezrobotnych.

Wykres Nr 5. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy – stan na dn. 30 czerwca 2003 roku.

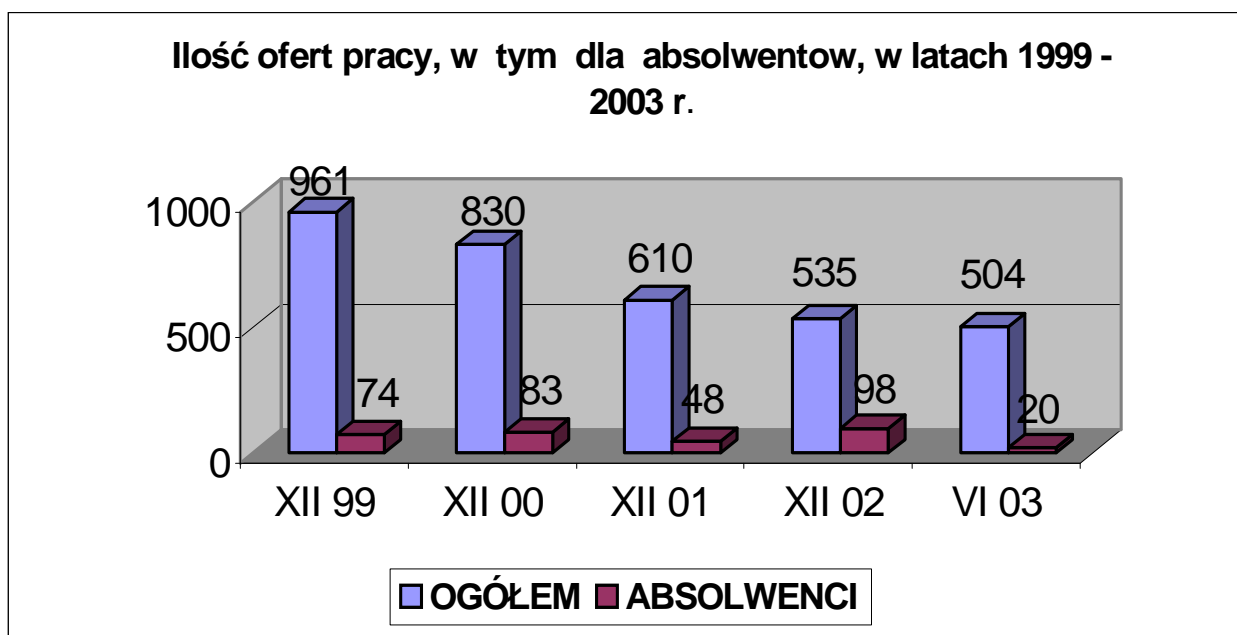


### 2.7.2. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

#### Pośrednictwo pracy

Na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Przasnyszu na przełomie 4 ostatnich lat, rok 1999 okazał się rokiem, w którym wpłynęła największa liczba ofert pracy (tj. 968). Najmniej ofert wpłynęło w roku 2002. Podobną sytuację można zaobserwować na terenie woj. mazowieckiego. Taki spadek ofert pracy wiąże się z bardzo trudną sytuacją pracodawców działających na terenie powiatu przasnyskiego.

Wykres Nr 6. Ilość ofert pracy w latach: 1999-2003.



Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy stosują dostępne instrumenty mające wpływ na aktywizację zawodową bezrobotnych, zachęcają ich do podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez szkolenia i przekwalifikowania, uczestnictwa w zajęciach Klubu Pracy, korzystania z doradztwa zawodowego oraz do podejmowania działalności na własny rachunek.

#### Szkolenie i przekwalifikowanie

W celu zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia przez osobę bezrobotną, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej, Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu organizuje i finansuje szkolenia oraz przekwalifikowania zawodowe. Dają one szansę osobom bezrobotnym na uzyskanie zatrudnienia poprzez zdobycie nowych, poszukiwanych na rynku pracy umiejętności lub też podwyższenie swoich dotychczasowych kwalifikacji.

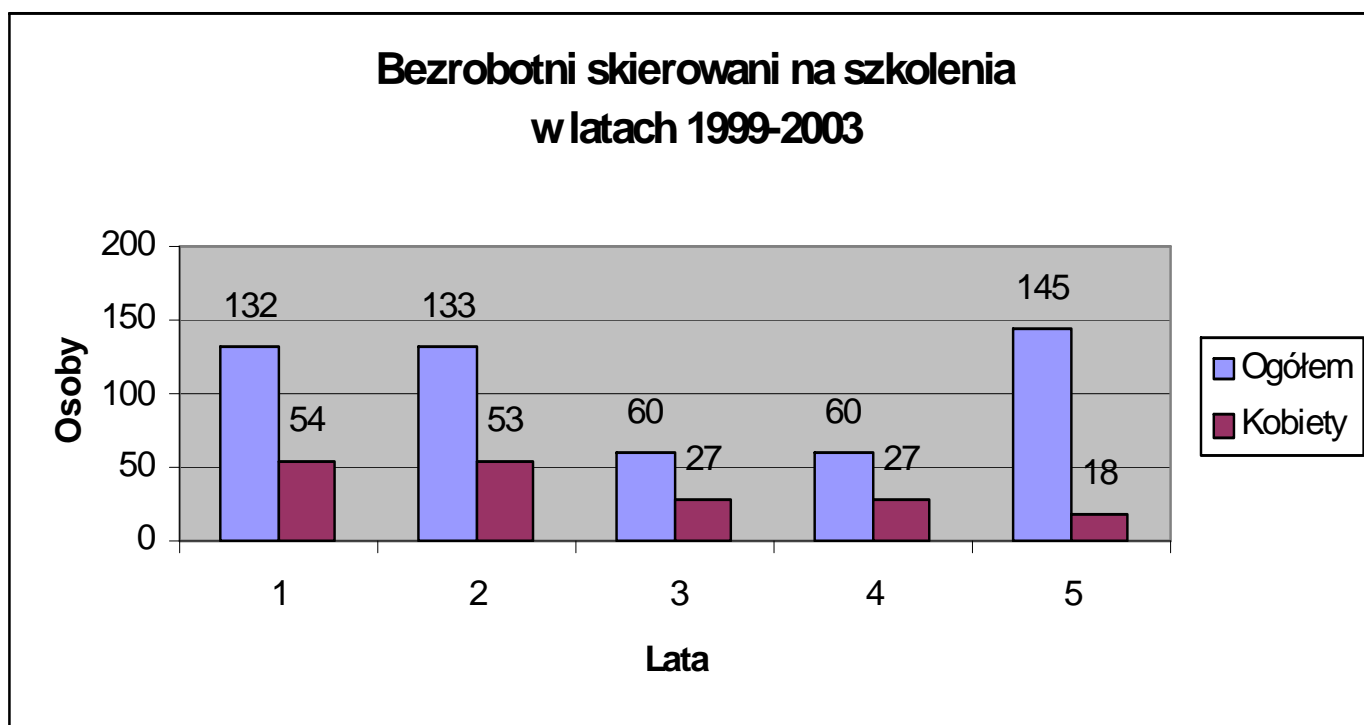
Szkoleniem obejmowani są przede wszystkim bezrobotni, którzy:

- nie posiadają kwalifikacji zawodowych,
- posiadają kwalifikacje na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy,
- utracili zdolność do wykonywania pracy w dotychczasowym zawodzie.

Przed skierowaniem na kurs badane są predyspozycje bezrobotnego do wykonywania zawodu, który uzyska w wyniku szkolenia oraz umożliwi zatrudnienie go po ukończeniu nauki.

W 2003 roku na szkolenia grupowe zostało skierowanych 18 osób. Pod potrzeby pracodawców zorganizowano również szkolenia indywidualne, na które skierowano 127 osób, w tym 24 kobiety.

#### Wykres Nr 7. Szkolenia dla bezrobotnych.



### Poradnictwo zawodowe

Szczególnie ważna dla młodych ludzi jest możliwość korzystania z poradnictwa zawodowego, które dostarcza aktualnych informacji o zawodach i drogach kształcenia, a także informacji na temat możliwości wykorzystania swojego potencjału intelektualnego i osobowościowego zgodnie z zainteresowaniami. Poradnictwo zawodowe (w formie porad indywidualnych i grupowych), a także informacja zawodowa (dla klientów indywidualnych i zorganizowanych grup) prowadzone są w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przasnyszu przez doradcę zawodowego.

Z tego rodzaju usług korzystają wszystkie osoby bezrobotne i poszukujące pracy, ale najwięcej porad udzielanych jest młodzieży.

Rosnące zapotrzebowanie, szczególnie wśród młodych ludzi, na usługi doradcze w zakresie informacji zawodowej i planowania kariery, spowodowało konieczność nadania przez Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu priorytetowego znaczenia usługom wspierającym rozwój sfery poradnictwa zawodowego.

Jednym z warunków dobrego przygotowania młodzieży do startu zawodowego jest prowadzenie wspólnych działań doradcy zawodowego, resortu oświaty oraz innych instytucji zajmujących się informacją i poradnictwem zawodowym. Dlatego też PUP w Przasnyszu prowadzi stałą współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz ze szkołami ponadgimnazjalnymi.

Współpraca ta obejmuje następujące obszary:

- 1) Inicjowanie oraz organizowanie spotkań z przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz pedagogami szkolnymi w celu:
  - zapoznania z aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, szczególnie młodzieży,
  - zapoznania z materiałami informacyjnymi będącymi w dyspozycji Urzędu Pracy.
- 2) Prowadzenie spotkań informacyjno-edukacyjnych z młodzieżą szkół ponadgimnazjalnych mających na celu naukę umiejętności podejmowania decyzji zawodowych,
- 3) Prowadzenie porad indywidualnych dla osób mających trudność z podjęciem decyzji zawodowej.



Poradnictwem zawodowym w II kw. 2003 roku objęto 136 osób, z czego w trybie indywidualnym udzielono porad 47 osobom, w tym 18 kobietom. Zorganizowano również 7 porad grupowych – łącznie dla 89 osób. Z indywidualnej informacji zawodowej skorzystało łącznie -do końca II kw. 2003 r.- 307 osób, w tym 121 kobiet, a z grupowej informacji zawodowej skorzystało 51 osób. Doradca zawodowy organizował w szkołach ponadgimnazjalnych spotkania z młodzieżą uczącą się. Do 30 czerwca 2003 roku udzielił informacji zawodowej 409 uczniom.

W 2003 roku w zajęciach Klubu Pracy uczestniczyły 34 osoby. Urząd Pracy prowadzi działania promujące zatrudnienie młodych ludzi w ramach zatrudnienia subsydiowanego, także wśród pracodawców.

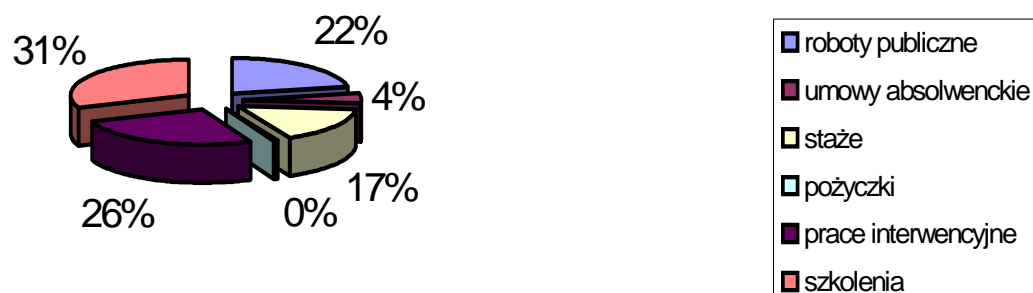
### Zatrudnienie subsydiowane

Na terenie Mazowsza, jak i powiatu przasnyskiego, w tworzeniu miejsc pracy subsydiowanej w okresie ostatnich 4 lat, zauważa się tendencję spadkową. Związane jest to z coraz mniejszą ilością środków przekazywanych na ten cel z Funduszu Pracy.

Nieznaczny wzrost subsydiowanych miejsc pracy można zauważyć w 2002 roku, zjawisko spowodowane było pozyskaniem przez PUP środków Funduszu Pracy na realizację programu aktywizującego absolwentów pod nazwą 'Pierwsza Praca'.

### Wykres Nr 8. Udział bezrobotnych w programach przeciwdziałania bezrobociu.

Udział bezrobotnych rozpoczynających poszczególne programy przeciwdziałania bezrobociu w roku 2003 na terenie powiatu przasnyskiego



### Prace interwencyjne

PUP w Przasnyszu, przy braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia, inicjuje oraz finansuje prace interwencyjne, które polegają na refundacji przez Urząd Pracy części kosztów poniesionych na wynagrodzenie i składkę na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych przez pracodawców bezrobotnych.

W II kwartale 2003 roku do prac interwencyjnych zostało skierowanych 64 bezrobotnych, w tym 29 kobiet. Prace interwencyjne zostały zorganizowane w 40 zakładach pracy dla 63 miejsc pracy. Efektywność

zatrudnienia po pracach interwencyjnych na koniec VI 2003r. wyniosła 40,6% czyli po zakończeniu prac interwencyjnych 26 osób zostało zatrudnionych.

### **Roboty publiczne**

Organizacje samorządu terytorialnego, administracji rządowej, instytucji użyteczności publicznej oraz organizacje zajmujące się statutowo: ochroną środowiska, kulturą, oświatą, sportem oraz opieką zdrowotną i pomocą społeczną, mogą się ubiegać o zatrudnienie bezrobotnych przy robotach publicznych w okresie do 12 miesięcy, w ramach realizowanych na terenie powiatu inwestycji infrastrukturalnych oraz innych zadań inwestycyjnych i finansowych. Powiatowy Urząd Pracy, po rozpatrzeniu wniosku, zawiera z organizatorem robót publicznych stosowną umowę oraz kieruje kandydatów i refunduje organizatorowi robót publicznych zatrudniających bezrobotnych część kosztów poniesionych na wynagrodzenie i składkę na ubezpieczenie społeczne.

W II kwartale 2003 roku do robót publiczne skierowano 104 osoby, w tym 23 kobiety.

### **Pożyczki dla bezrobotnych**

Pożyczki dla bezrobotnych należą do metod aktywnego przeciwdziałania bezrobociu. Jednym z komponentów pożyczek jest element związany z samo-zatrudnieniem, a jednocześnie tworzeniem nowych miejsc pracy dla samej osoby bezrobotnej (a w przyszłości dla innych). Pożyczki dla bezrobotnych udzielane są ze środków Funduszu Pracy w formie umów cywilno-prawnych, w których zawarte są warunki udzielenia pożyczek, uwzględniane są np.: rodzaj prowadzenia działalności, okres na który zostaje udzielona pożyczka oraz wysokość stopy procentowej.

W II kwartale 2003 roku Powiatowy Urząd Pracy nie udzielił żadnej pożyczki. Do 30 czerwca 2003 roku nie zostały umorzone żadne pożyczki pożyczkobiorcom, w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez okres co najmniej 24 miesięcy i spełnieniu warunków zawartych w umowie.

### **Aktywizacja absolwentów**

Aktywizacja zawodowa absolwentów stwarza szereg korzyści, zarówno dla samych absolwentów mogących w ten sposób zyskać potrzebną praktykę zawodową, jak i dla pracodawców, którzy obserwując młodych, pełnych zapału ludzi na stanowisku pracy mają okazję dobrać sobie najlepiej zapowiadających się fachowców.

Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu dysponuje różnymi formami aktywizacji absolwentów. Absolwenci mogą korzystać ze szkoleń, poradnictwa zawodowego, pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, prac interwencyjnych, robót publicznych, zatrudnienia absolwentów w ramach umów o pracę oraz staży. Duży nacisk kładziony jest na to by absolwent w możliwie najkrótszym czasie po ukończeniu szkoły podjął zatrudnienie.

Jedną z form aktywizującą absolwentów są staże. Jest to forma przy pomocy której absolwent nabywa praktycznych umiejętności do wykonywania zadań w miejscu pracy bez nawiązywania z pracodawcą stosunku pracy. Powiatowy Urząd Pracy kieruje absolwenta na staż za uprzednim wyrażeniem jego zgody i przez cały okres odbywania stażu wypłaca absolwentowi stypendium stażowe oraz odprowadza składkę na ubezpieczenie społeczne. Na staż mogą zostać skierowani bezrobotni posiadający status absolwenta tzn. od ukończenia szkoły nie minęło 12 miesięcy. Czas trwania stażu wynosi od 3 do 12 miesięcy. W II kwartale 2003 roku podpisano 26 umów na zorganizowanie stażu dla 42 absolwentów, w tym 32 kobiet. Efektywność zatrudnienia po stażu w 2003r. wyniosła 39%. Absolwenci odbywają staż m.in. w Starostwie Powiatowym, Policji, Prokuraturze, Urzędach Gmin, Powiatowym Urzędzie Pracy oraz w Ośrodkach Pomocy Społecznej.

Stosowanym instrumentem rynku pracy, służącym poprawie pozycji młodzieży na rynku pracy, jest zatrudnianie absolwentów w ramach umów absolwenckich. Absolwent kierowany jest do pracodawcy, z którym zawierana jest umowa o pracę.

Starosta może dokonać z Funduszu Pracy zwrotu części kosztów, poniesionych przez pracodawcę z tytułu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanych absolwentów, na wynagrodzenie oraz

składkę na ubezpieczenie społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej, przez okres ustalony w umowie. W ramach umów absolwenckich, podobnie jak przy stażach, mogą być zatrudnieni jedynie bezrobotni absolwenci, tzn. osoby dla których nie upłynął termin 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły.

Do końca II kwartału 2003 roku w 12 zakładach pracy zorganizowano miejsca pracy dla 20 absolwentów, w tym skierowano 16 kobiet.

### Struktura wydatków Funduszu Pracy

Środki Funduszu Pracy wydatkowane są na formy pasywne i aktywne. Do form pasywnych zlicza się wypłaty zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych. Do aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu zalicza się: prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, aktywizację zawodową absolwentów oraz pożyczki.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Przasnyszu w 2003 r. z Funduszu Pracy wydatkowano kwotę 5.506.388,76 zł. Wydatki na formy pasywne wynosiły 4.811.528,71 zł (87,4 %), na aktywne 604.713,73 zł (11%). Wydatki na przygotowanie zawodowe młodocianych stanowiły kwotę 90.146,32 zł (1,6 %). Porównując lata 1999, 2000, 2001, 2002 odnotowuje się, zarówno na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy, jak i województwa mazowieckiego, wzrost udziału wydatków na formy pasywne, a spadek udziału wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

Bezrobotni to częściej mężczyźni i w większości mieszkańcy wsi. Sytuacja na lokalnym rynku pracy w przeciągu ostatnich trzech lat uległa nieznacznej poprawie. Wzrost liczby bezrobotnych, który następował od 1999 roku, został zahamowany w roku 2003.

**Tabela Nr 16. Bezrobotni w Przasnyszu według wykształcenia (liczba osób) - w dniu 31 grudnia 2003 roku.**

Wyższe	79	4,6%
Policealne i średnie zawodowe	452	26,3 %
Średnie ogólnokształcące	185	10,8 %
Zasadnicze zawodowe	503	29,3 %
Gimnazjalne i podstawowe	499	29,0 %
<b>Razem:</b>	<b>1718</b>	<b>100,0 %</b>

Źródło: GUS, UM Przasnysz

Z analizowanych danych osób bezrobotnych wynika, że poziom wykształcenia jest istotnym czynnikiem wpływającym na status osób pozostających bez pracy. Bezrobocie dotyczy w niewielkim stopniu osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych. Największe problemy z podjęciem pracy mają osoby o niskim poziomie wykształcenia, bez kwalifikacji pożądanых na rynku pracy. W końcu grudnia 2003, w rejestrach PUP i WUP w Warszawie, szczególnie liczna jest grupa osób bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (stanowią 26,3% ogółu) oraz z zasadniczym zawodowym (stanowią 29,3% ogółu). Najmniejszy odsetek stanowią osoby z wykształceniem wyższym (4,6% ogółu) oraz ze średnim ogólnym (10,8% ogółu zarejestrowanych).

Stopa procentowa bezrobocia na terenie powiatu przasnyskiego (na terenie Miasta nie jest liczona stopa bezrobocia) w końcu grudnia 2003 osiągnęła 19,3 %, podczas gdy w miesiącu grudniu 2001 r. wynosiła 19,9 co daje spadek o 0,6 %. Na dzień 31 grudnia 2003 roku w Przasnyszu zarejestrowanych pozostawało 1.718 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych przeważają nieznacznie kobiety w liczbie 939 i stanowią 54,6% ogółu bezrobotnych w Mieście.

Najbardziej charakterystycznymi cechami bezrobocia wg danych (na dzień 31 grudnia 2003 roku) są:  
**-znaczny udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy** (w liczbie 929 stanowią 54,1% ogółu zarejestrowanych),

**-utrzymujący się od lat zwiększony udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych** (stanowią 54,6% ogółu zarejestrowanych),  
**-znaczący udział osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz zasadniczym zawodowym** w ogólnej liczbie bezrobotnych (stanowią ponad 55,0% ogółu zarejestrowanych).

W stosunku do grudnia 2002 stan bezrobocia rejestrowanego w Mieście uległ jedynie nieznacznym wahaniom. Prawo do pobierania zasiłku przysługiwało (na dzień 30.06.2004) 327 osobom bezrobotnym. Aktualnie wśród pobierających zasiłki 35,5% stanowią kobiety a 64,5% mężczyźni. W województwie mazowieckim w dniu 31.12.2003 r. stopa bezrobocia wynosiła 13,7% i była niższa od analogicznej dla terenu powiatu (5,7%).

Wojewódzki Urząd Pracy nie określa obszarów szczególnego zagrożenia bezrobociem. Do 31.05.2004r. stosownie do art. 37h.1 Ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003r. Nr 58, oz.514 z późn. zm.) Rada Ministrów określa powiaty (gminy) zagrożone szczególnie wysokim bezrobociem. W/w ustawa straciła moc z dniem 31.05.2004r., a nowa ustawa z dnia 20.04.2004 r. O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.04.99.1001) nie daje nikomu upoważnienia do określania obszarów zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na dzień 31.12.2003 r. w Przasnyszu wynosi 1.718.  
 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na dzień 31.12.2003 r. w woj. mazowieckim wynosi 368.856.

**Tabela Nr 17. Bezrobotni wg grup wiekowych (stan w dniu 31 grudnia 2003) – Miasto Przasnysz:**

poniżej 25 lat	424 osoby
od 25 do 34	429 osoby
od 35 do 44	402 osoby
od 45 do 54	405 osoby
55 lat i wyżej	58 osoby

*Źródło: PUP, WUP, UM Przasnysz*

Ze statystyk wynika, że dominującą grupę bezrobotnych w Mieście stanowią osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata (25,0%). Liczba bezrobotnych w przedziale 15-24 lata również stanowi poważny odsetek, bo aż 24,7% ogółu zarejestrowanych. Najmniejszy procent stanowią bezrobotni w przedziale 55 lat i powyżej (3,4%).

**Tabela Nr 18. Czas pozostawania bez pracy – Miasto Przasnysz:**

do 1 miesiąca	5,8 %
1-3 miesięcy	12,2 %
3-6 miesięcy	13,0 %
6-12 miesięcy	15,0 %
12-24 miesięcy	17,4 %
pow. 24 miesięcy	36,6 %

*Źródło: PUP, WUP, UM Przasnysz*

Ważną informacją charakteryzującą sytuację wśród bezrobotnych jest długość okresu, przez który pozostają bez pracy. Niepokojącym jest fakt, iż osoby długotrwale bezrobotne (pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy), wg stanu na koniec grudnia 2003 r. w liczbie 929, stanowią ponad połowę rejestru

ewidencji wszystkich osób bezrobotnych (54,1%). Uwagę zwraca również fakt, że wśród poszukujących pracę większość stanowią kobiety posiadające relatywnie wyższe kwalifikacji od mężczyzn z tych samych grup wiekowych.

### **Bariery i problemy**

- niska aktywność społeczna mieszkańców (często apatia i bierność);
- wykształcenie poszukujących pracy nieodpowiednie do oczekiwań pracodawców;
- brak motywacji do działań, niechęć do zmian i innowacji;
- brak więzi lokalnych;
- nieprzestrzeganie zasady partnerstwa w zakresie rozwoju;
- pogłębianie się sfery ubóstwa, patologie społeczne;
- niechęć do zatrudniania kobiet, mimo że posiadają relatywnie wyższe kwalifikacje zawodowe;
- relatywnie mała ilość nowych inwestycji kreujących miejsca pracy.

### **Zadania zmierzające do poprawy sytuacji w Przasnyszu:**

- rozwój edukacji i dostosowanie profilu kształcenia ustawicznego do wymogów i potrzeb rynku pracy,
- rozwój systemu edukacji dla kobiet wychowujących dzieci,
- tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy dla kobiet wychowujących dzieci,
- rozwijanie systemu czasowej opieki nad małymi dziećmi, których matki podejmują pracę,
- ograniczenie bezrobocia poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości,
- przygotowanie nowych terenów pod inwestycje i mieszkalnictwo,
- rozbudowa filii szkoły wyższej,
- rozwój sektora usług, zwłaszcza turystycznych i informatycznych.

Biorąc pod uwagę planowany wzrost gospodarczy Polski oraz usługowe funkcje Przasnysza należy zakładać, że na tym terenie, w najbliższych latach, nastąpi dynamiczny rozwój przedsiębiorczości, a tym samym znaczący przyrost nowych miejsc pracy.

## **2.8. Instytucje użyteczności publicznej.**

### **2.8.1. Nauczanie przedszkolne, szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne, uczelnie wyższe.**

W Przasnyszu (stan w dniu 31.12.2003 roku) funkcjonują 3 szkoły podstawowe (1440uczniów), 6 przedszkoli (493 dzieci), trzy gimnazja (1.055 uczniów), dwa licea ogólnokształcące (934 uczniów). Wymienione placówki tworzą 283 etaty nauczycielskie finansowane z budżetu Miasta.

### **2.8.2. Szkolnictwo podstawowe, ponadpodstawowe i gimnazjalne.**

**Tabela Nr 19. Zespół Szkół Nr 1 - od roku szkolnego 2003/2004 Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi.**

Rok szkolny	Absolwenci		Liczba nauczycieli
	Szkoła Podst.	Gimnazjum	
2000/2001	119	-	54
2001/2002	102	105	58
2002/2003	109	99	52
2003/2004	100	-	52

Tabela Nr 20. Zespół Szkół Nr 2 - od roku szkolnego 2003/2004 Szkoła Podstawowa Nr 2.

Rok szkolny	Absolwenci		Liczba nauczycieli
	Szkoła Podst.	Gimnazjum	
2000/2001	89	-	46
2001/2002	91	107	47
2002/2003	108	112	41
2003/2004	83	-	44

Tabela Nr 21. Zespół Szkół Nr 3.

Rok szkolny	Absolwenci		Liczba nauczycieli
	Szkoła Podst.	Gimnazjum	
2000/2001	104	-	43
2001/2002	113	130	58
2002/2003	82	128	58
2003/2004	78	306	64

Gimnazjum Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Przasnyskiej (szkoła niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej).

Gimnazjum powstało w roku szkolnym 2001/2002.

- absolwenci w roku szkolnym 2003/2004 – 14,

- liczba uczniów - 39,

- liczba nauczycieli – 16 (wszyscy w niepełnym wymiarze pracy).

Tabela Nr 22. Szkoły ponadgimnazjalne.

L.p.	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Profil kształcenia	Liczba absolwentów	Liczba nauczycieli
1.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Przasnyszu	Liceum Ogólnokształcące		60	109
		Liceum Profilowane	ekonomiczno – administracyjny	55	
			transportowo – spedycyjny		
			socjalny		
		Technikum		177	
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa		46	
Technikum Uzupełniające		89			
2.	Zespół Szkół Licealnych w Przasnyszu	Liceum Ogólnokształcące		226	44
		Liceum Profilowane	zarządzanie informacją		



3.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Przasnyszu	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	25	25
		Szkoła Podstawowa Specjalna	11	
		Gimnazjum Specjalne	10	

### 2.8.3. Szkolnictwo niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Tabela Nr 23. Niepubliczne Centrum Kształcenia „Eduktor” w Przasnyszu.

L.p.	Profil	Liczba uczniów
1.	Policealne Studium Informatyczne	20
2.	Technikum Żywności i Gospodarstwa Domowego	8
3.	Technikum Agrobiznesu	4
4.	Policealne Studium Biznesu	15
5.	Technikum Handlowe	36
6.	Policealne Studium Ochrony Fizycznej Osób i Mienia	7
7.	Technikum Mechaniczne	21
8.	Liceum Ogólnokształcące	-

#### Niepubliczne Technikum Zawodowe kierunek gastronomiczny:

- liczba uczniów – 14

#### Prywatne Technikum Zawodowe kierunek mechaniczny

- liczba uczniów – 23

### 2.8.4. Szkolnictwo Wyższe.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie - Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Międzywydziałowego Studium Gospodarki Przestrzennej  
system studiów: studia zaoczne

- liczba studentów - 322
- liczba absolwentów - 74
- liczba wykładowców - 39

Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Międzywydziałowego Studium Gospodarki Przestrzennej SGGW w Warszawie działa w Przasnyszu od roku 2000. Od początku istnienia liczba kształcących się studentów (łącznie z osobami z naboru na rok akademicki.2004/2005) wyniosła 360 osób.

Szkoła oferuje możliwość nauki na kierunku 'Gospodarka Przestrzenna' w ramach dwóch specjalności:

- systemy informacji przestrzennej,
- zagospodarowanie obszarów wiejskich.

Są to czteroletnie studia inżynierskie w systemie zaocznym. Nauka odbywa się w ramach tzw. zjazdów weekendowych (piątek-sobota-niedziela) - łącznie 56 zjazdów w ciągu 8 semestrów.

Wydział ten kształci łącznie ok. 300 studentów rocznie (w tym 76 mieszkańców Miasta Przasnysza). Z oferty edukacyjnej SGGW w Przasnyszu korzystają także osoby dorosłe, pracujące, w celu podnoszenia

swoich kwalifikacji. Osoby te stanowią około 50% studentów Ośrodka. Kadra dydaktyczna liczy 39 wykładowców, w tym 7 profesorów.

Od roku akademickiego 2004/2005 zajęcia będą się odbywać w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. mjr Henryka Sucharskiego w Przasnyszu. Zamiejscowy Ośrodek SGGW będzie miał tam do dyspozycji dwie sale wykładowe i sześć sal do prowadzenia ćwiczeń. Warunki te nie są zadowalające dla potrzeb studentów i wykładowców, a przede wszystkim uniemożliwiają dalszy rozwój Uczelni.

## **2.8.5. Biblioteki publiczne.**

### **2.8.5.1. Biblioteka Pedagogiczna w Przasnyszu.**

Biblioteka Pedagogiczna w Przasnyszu (podlegająca Marszałkowi Województwa Mazowieckiego) gromadzi literaturę z zakresu pedagogiki, psychologii, metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów we wszystkich typach szkół, a także literaturę naukową i klasykę literatury pięknej (w tym lektury szkolne). Wielkość jej zbiorów to 28.000 woluminów. Biblioteka zajmuje obecnie lokal o powierzchni około 200 mkw.

### **2.8.5.2. Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu.**

Biblioteka zlokalizowana jest obecnie przy ul. 3-go maja 16 i posiada dwa Oddziały - Bibliotekę dla Dzieci oraz Filię nr 1 na Osiedlu Orlika przy ul. Sosnowej 9. Magazyn książek oraz wypożyczalnia wraz z czytelnią znajdują się w dwóch oddzielnych budynkach. Użytkownicy mają do dyspozycji księgozbiór liczący 45.104 pozycji. Na dzień 31.12. 2003 w placówce zarejestrowanych było ok. 1.700 czytelników, którzy wypożyczają ok. 24.238 książek rocznie. Część zbiorów biblioteki jest udostępniana tylko na miejscu, w czytelnicy, która w ciągu roku odwiedzana jest niemalże 9.000 razy.

Pomimo trudnych warunków lokalowych, placówka pełni funkcję ponadlokalną, ponieważ z jej usług korzystają użytkownicy z całego powiatu. Jest to ściśle związane z lokalizacją biblioteki w centrum Przasnysza, a tym samym jej stosunkowo dobrą dostępnością.

Warunki, w jakich przechowywane są zbiory nie zapewniają prawidłowego funkcjonowania biblioteki i źle wpływają na stan księgozbioru. Rocznie biblioteka powiększa swoje zasoby tylko o około 270 pozycji. Jest to spowodowane nie tylko trudną sytuacją finansową placówki oświatowej, ale przede wszystkim brakiem odpowiedniej bazy lokalowej i efektywnego systemu ewidencjonowania książek. Pochodną takiego stanu rzeczy jest średni czas oczekiwania na zamówione materiały. W roku 2003, wyniósł on 2 dni i znacznie przekracza uznane standardy.

## **2.8.6. Ochrona zdrowia.**

Opieka zdrowotna mieszkańców Przasnysza skupia się przede wszystkim w placówce **Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu** przy ul. Sadowej.

Jest to szpital specjalistyczny, zaspokajający potrzeby zdrowotne na dwóch poziomach: powiatowym i wojewódzkim, a w szczególnych dziedzinach, nawet na poziomie klinicznym. Działalność SP ZZOZ w zakresie leczenia zamkniętego, podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i innych szczególnych form lecznictwa, obejmuje mieszkańców Przasnysza i powiatu przasnyskiego.

Szpital dysponuje 262 łóżkami i sprzętem specjalistycznym wysokiej klasy. Zatrudnia 61 doświadczonych lekarzy, jednego stomatologa, 34 położne i 189 pielęgniarek, zatrudnionych w oddziałach leczniczych:

- Oddział Wewnętrzny
- Oddział Chirurgii Ogólnej
- Oddział Intensywnej Terapii
- Oddział Psychiatryczny
- Oddział Okulistyczny
- Oddział Rehabilitacyjny



- Oddział Położniczo-Ginekologiczny
- Oddział Dziecięcy
- Szpitalny Oddział Ratowniczy

Dane dotyczą stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku.

**Tabela Nr 24. Lista lekarzy medycyny wg specjalności:**

L.p.	Specjalności	2003 rok
	<b>Ogółem w tym:</b>	61
1.	Choroby wewnętrzne	4
2.	Chirurgia ogólna	8
3.	Pediatrya	4
4.	Anestezjologia	5
5.	Położnictwo i ginekologia	9
6.	Neurologia	-
7.	Okulistyka	2
8.	Radiologia	-
9.	Otolaryngologia	1
10.	Diagnostyka laboratoryjna	1
11.	Dermatologia i wenerologia, alergologia	-
12.	Medycyna rodzinna	2
13.	Kardiologia	1
14.	Psychiatra	1
15.	Rehabilitacja medyczna	1
16.	Diabetologia	1
17.	Choroby płuc	1
18.	Medycyna pracy	1
19.	Bez specjalizacji	19

**Tabela Nr 25. Wskaźnik wykorzystania łóżek w oddziałach szpitalnych w SP ZZOZ w Przasnyszu**

Lp.	Oddział	Wskaźnik wykorzystania łóżek w [%]
1.	Oddział Wewnętrzny	102,22
2.	Oddział Chirurgii ogólnej	67,39
3.	Oddział Intensywnej Terapii	42,50
4.	Oddział Psychiatryczny	92,18
5.	Oddział Okulistyczny	45,21
6.	Oddział Rehabilitacyjny	89,82
7.	Oddział Położniczo – Ginekologiczny	66,83
8.	Oddział Dziecięcy	67,35

**Tabela Nr 26. Poradnie specjalistyczne funkcjonujące w strukturach SP ZZOZ**

Lp.	Poradnie specjalistyczne	Ilość udzielonych porad w 2003 r.
1.	Chirurgii ogólnej	10.880

2.	Urologiczna	1.512
3.	Pulmonologiczna	1.964
4.	Położniczo - ginekologiczna	9.549
5.	Chorób piersi	763
6.	Neurologiczna	3.140
7.	Okulistyczna	7.436
8.	Otolaryngologiczna	3.904
9.	Kardiologiczna	1.125
10.	Uzależnienia od alkoholu	1.633
11.	Zdrowia psychicznego	3.015
12.	Neonatologiczna	421
13.	Rehabilitacyjna	5.182
14.	Diabetologiczna	654
15.	Logopedyczna	566
16.	Zespół Rehabilitacji Domowej	1.201

Poradnia Dermatologiczna - prowadzona w formie Indywidualnej Praktyki Lekarskiej.

#### 2.8.6.1. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Świadczenia medyczne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej świadczone są mieszkańcom Przasnysza przez:

1. **Przychodnię Zdrowia, przy ul. Joselewicza 6**, należąca do struktur SP ZZOZ w Przasnyszu, która w 2003 r. wykonała 59.051 porad, w tym 705 wizyt domowych dla 15.345 mieszkańców zapisanych do lekarzy rodzinnych tej przychodni.
2. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia 'Supermed' w Przasnyszu**, przy ul. Świerczewo 40. Przychodnia świadczy usługi dla 13.200 pacjentów zapisanych do lekarzy rodzinnych tej przychodni.

Powyższe przychodnie świadczą usługi dla mieszkańców Przasnysza jak i okolicznych gmin.

#### 2.8.6.2. Pogotowie Ratunkowe.

W strukturach powiatowego szpitala przy ul. Sadowej 9 funkcjonuje 4 łóżkowy Szpitalny Oddział Ratunkowy, bardzo dobrze wyposażony w sprzęt diagnostyczno-leczniczy, niezbędny do szybkiego diagnozowania i właściwego leczenia oraz nowoczesną bazę techniczną i łóżkową.

Ponadto funkcjonuje Dział Pomocy Doraźnej świadczący usługi medyczne w razie wypadku, urazu, porodu, nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia, powodującego zagrożenie życia. Zapewnia dobową gotowość do realizowania wezwań i udzielania świadczeń zdrowotnych poprzez następujące zespoły wyjazdowe:

- Zespół reanimacyjny "R" - Przasnysz,
- Zespół wypadkowy "W" - Przasnysz

Liczba porad i wyjazdów w 2003 r. w Dziale Pomocy Doraźnej wyniosła ogółem 4.770, w tym do zachorowań - 4.216, do wypadków - 554. Karetkami sanitarnymi przewieziono ogółem 861 pacjentów.

Pogotowie Ratunkowe jest składnikiem powiatowego systemu ratownictwa w skład którego wchodzi: Straż Pożarna i Policja. Wykwalifikowani lekarze – ratownicy ściśle współpracują z Izbą Przyjęć SPZZOZ Przasnysz, co pozwala na szybkie udzielenie pierwszej pomocy medycznej przy udziale lekarzy specjalistów i wysokiej klasy sprzętu ambulatoryjnego.

#### 2.8.6.3. Stomatologia i Protetyka.

Gabinety stomatologiczne i protetyki zachowawczej znajdują się w wyżej wymienionych przychodniach specjalistycznych i w niektórych Niepublicznych ZOZ. Ponadto na terenie Przasnysza lekarze

stomatolodzy wykonują usługi w prywatnych Gabinetach Stomatologicznych. Poradnie stomatologiczne dysponują wysokiej klasy sprzętem i wykwalifikowanym personelem.

#### **2.8.6.4. Apteki.**

Na terenie Przasnysza znajduje się 8 aptek. W godzinach nocnych dyżuruje jedna apteka, co pozwala na doraźny zakup niezbędnych lekarstw o każdej porze dnia i nocy. Dobre zaopatrzenie aptek, ich rozmieszczenie (praktycznie w każdej części miasta znajduje się co najmniej jedna apteka) oraz wysoki poziom kwalifikacji farmaceutów i personelu ułatwia dostęp pacjentów do odpowiednich leków.

#### **2.8.6.5. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przasnyszu koncentruje swą działalność na nadzorze sanitarnym nad poszczególnymi obiektami narażonymi na powstanie źródła epidemii, chorób zakaźnych bądź chorób spowodowanych nieprawidłowym zabezpieczeniem sanitarnym.

„SANEPID” jest podzielony na następujące komórki organizacyjne:

- sekcja nadzoru epidemicznego,
- sekcja higieny żywności i żywienia,
- sekcja higieny dzieci i młodzieży,
- sekcja higieny komunalnej,
- stanowisko higieny pracy.

Jako ważniejsze zadanie „SANEPID-u” wymienia się bezpośredni monitoring wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Inspektorzy Sanitarni kontrolujący placówki objęte nadzorem sanitarnym są uprawnieni, na mocy ustawy, do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego na podmioty dopuszczające się wykroczeń przeciwko porządkowi sanitarnemu.

SANEPID w 2003 r. wprowadził w życie liczne programy profilaktyczne i formy promocji zdrowia w społeczności Przasnysza. Programem tym objęte zostały ważniejsze placówki Ochrony Zdrowia, a także szkoły i przedszkola.

#### **2.8.7. Opieka społeczna.**

Pomoc społeczna realizuje zadania, które bezpośrednio dotyczą zapobiegania i usuwania problemów socjalnych i poprawy warunków życia poprzez zaspakajanie ze środków publicznych niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które nie są zdolne uczynić tego samodzielnie. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12-03-2004 r. definiuje pomoc społeczną jako „*instytucję polityki społeczne państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości*”. Profesjonalne i systemowe diagnozowanie problemów społecznych w skali Miasta, opracowywanie założeń polityki społecznej oraz przystosowywanie infrastruktury pomocowej i fizycznej w celu minimalizowania skutków przemian społeczno-gospodarczych jest jednym z ważniejszych zadań Władz Miasta.

Podstawową instytucją pomocy społecznej na terenie Przasnysza jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania MOPS realizowane są w ścisłej współpracy z Urzędem Miasta Przasnysz, Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Zespołem Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rejonowym, ZUS, służbą zdrowia, zakładami opiekuńczo-leczniczymi, szkołami i innymi instytucjami i stowarzyszeniami zajmującymi się problematyką społeczną. Strategia MOPS w Przasnyszu określa wizję i kierunki zmian w następujących obszarach sfery pomocy społecznej (patrz *'Zadania do realizacji na najbliższe lata'* str. 46).

Pomoc społeczna jest instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Według obowiązującego stanu prawnego obowiązek wykonania zadań pomocy społecznej spoczywa zarówno na administracji samorządowej, jak i na administracji rządowej.

Poniżej w tabeli liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Przasnyszu na koniec danego roku.

**Tabela Nr 27. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Przasnyszu.**

	2001	2002	2003
Liczba osób, którym przyznano świadczenia w ramach zadań własnych i zleconych	1.268	1.018	1.370
Liczba rodzin ogółem, które korzystały z pomocy społecznej	917	921	968
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	2.563	2.344	2.811

**Tabela Nr 28. Środki finansowe na realizację zadań pomocy społecznej (bez kosztów utrzymania MOPS).**

	2001	2002	2003
Zadania własne	478.032	529.000	505.000
Zadania zlecone	2.263,922	2.161.000	1.819.941
Razem	2.741.954	2.690.000	2.369.941
Średnia wartość świadczenia z pomocy społecznej w złotych na jednego korzystającego	1.069,82	1.147,61	843,09

**Tabela Nr 29. Struktura świadczeń pomocy społecznej**

	2001	2002	2003
<b>Zadania zlecone</b>			
Zasiłki stałe (obligatoryjne)	61	50	43
Zasiłki stałe wyrównawcze (obligatoryjne)	92	100	126
Zasiłki okresowe (fakultatywne)	32	23	50
Gwarantowane zasiłki okresowe	17	10	5
Renta socjalna	225	244	262
Ochrona macierzyństwa	88	52	74
Specjalne usługi opiekuńcze	19	18	16
Zasiłki rodzinne	18	16	28
Zasiłki pielęgnacyjne	46	39	42
Pomoc dla kombatantów	18	-	-
<b>Zadania własne</b>			

Zasiłki celowe i w naturze	545	509	564
Dożywianie dzieci w szkołach	289	317	370
Usługi opiekuńcze	44	39	44

**Tabela Nr 30. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w latach 2001-2003 z powodu trudnej sytuacji życiowej**

Rok	Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała choroba
2001	665	451	371	240
2002	656	453	390	225
2003	695	500	390	178

**Tabela Nr 31. Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w odniesieniu do ogółu mieszkańców Przasnysza.**

Rok	Liczba mieszkańców	% korzystających
2001	17.710	14,47%
2002	17.657	13,27%
2003	17.562	16%

Rok 2003 w analizowanym okresie był rokiem, w którym znacznie zwiększyła się liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Było to spowodowane przede wszystkim utrzymującym się poziomem bezrobocia, na koniec grudnia 2003 roku - 19,4% oraz niskimi dochodami osób pracujących.

Stopa bezrobocia z uwzględnieniem danych ze spisu powszechnego na koniec maja 2004 roku, w powiecie przasnyskim wyniosła 24,1%. Należy podkreślić, że osoby korzystające z pomocy społecznej to w ponad 80% osoby słabo wykształcone (wykształcenie podstawowe i zawodowe) oraz matki samotnie wychowujące dzieci. Dominującym problemem w rodzinach korzystających z pomocy MOPS w Przasnyszu jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba. W badanych latach 2001-2003 zwraca uwagę rosnąca liczba rodzin korzystających z pomocy na skutek ubóstwa, bezrobocia i niepełnosprawności. Inne przyczyny korzystania z pomocy społecznej to także alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

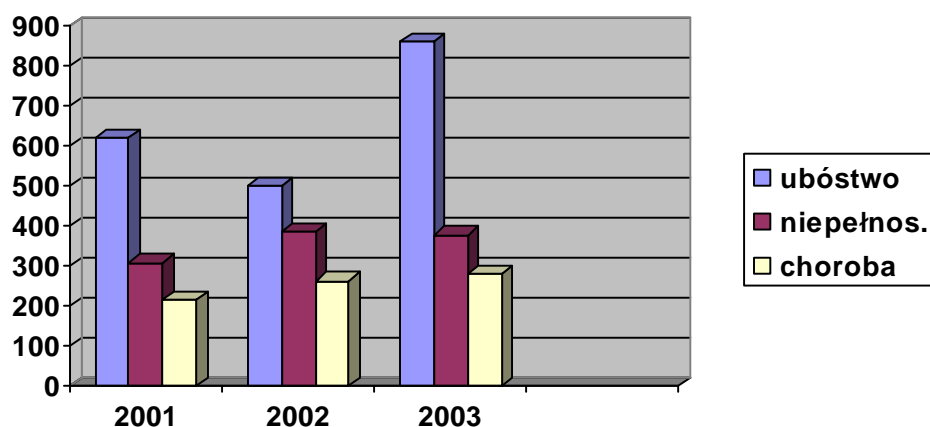
Od 1 maja 2004r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje obsługę świadczeń rodzinnych, zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. nr 228, poz. 2255 ze zm.).

#### **Zadania do realizacji na najbliższe lata:**

- ❖ Prowadzenie, wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy programów aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych z wykorzystaniem środków z Europejskiego Funduszu Społecznego. Bezrobocie jest najczęściej występującą dysfunkcją w rodzinach otrzymujących świadczenia z ośrodka pomocy społecznej. W celu ograniczenia liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z tego powodu, programy będą adresowane do długotrwale bezrobotnych, słabo wykształconych oraz do kobiet (mających znacznie większe problemy w znalezieniu pracy);

- ❖ Wykorzystanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) na bezpośrednie wsparcie finansowe rodzin i osób o najniższych dochodach. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne dla młodzieży oraz studentów (działanie w ramach II Priorytetu 'Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach');
- ❖ Tworzenie grup samopomocowych służących zwiększeniu możliwości samodzielnego rozwiązywania swoich problemów socjalnych i zdrowotnych np. grupa samopomocowa samotnych matek, rodziców i opiekunów osób chorych psychicznie, czy grupa samopomocowa bezrobotnych kobiet;
- ❖ Dalszy rozwój wolontariatu, szczególnie w środowisku osób starszych oraz wśród młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych. Wolontariat poszerza ofertę usługową Ośrodka, aktywizuje młodzież, jest dodatkowym wsparciem dla dzieci mających problemy w nauce, osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Jest to działanie niewymagające nakładów finansowych, natomiast efektywnie oddziałuje na wymienione grupy dysfunkcyjne;
- ❖ Rozwój sieci oparcia społecznego dla osób starszych, poprzez zwiększanie usług opiekuńczych w domach osób chorych i samotnych, wspieranych także przez pracę wolontariuszy oraz utworzenie dziennego domu pomocy dla seniorów. Działania takie są konieczne z uwagi na starzejące się społeczeństwo, potrzebę wspierania osób chorych w miejscu zamieszkania (wysokie koszty utrzymania chorych w domach pomocy społecznej). Właściwe byłoby powołanie rodzinnego domu pomocy, świadczącego całodobowe usługi opiekuńcze i bytowe dla starszych mieszkańców naszego miasta, wymagających z powodu wieku wsparcia w tej formie. Rodzinny dom pomocy dla 4 – 6 osób (niższe koszty utrzymania, rodzinna atmosfera, właściwa opieka) byłby alternatywą dla umieszczania chorych podopiecznych w domach pomocy społecznej;
- ❖ Utworzenie mieszkań chronionych dla chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo. Doświadczenia pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy wskazują na potrzebę pomocy osobom chorym psychicznie i niepełnosprawnym intelektualnie w samodzielnej egzystencji. Dotyczy to osób samotnych, pozbawionych opieki najbliższej rodziny, które nie wymagają umieszczenia w domu pomocy społecznej. Pobyt w mieszkaniu chronionym, przy wsparciu pracownika socjalnego i wolontariuszy jest korzystniejszą propozycją, zarówno ze względów emocjonalnych, jak i finansowych.

Wykres Nr 9. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w latach 2001 – 2003.





Wykres Nr 10. Skumulowane liczby rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2001- 2003.

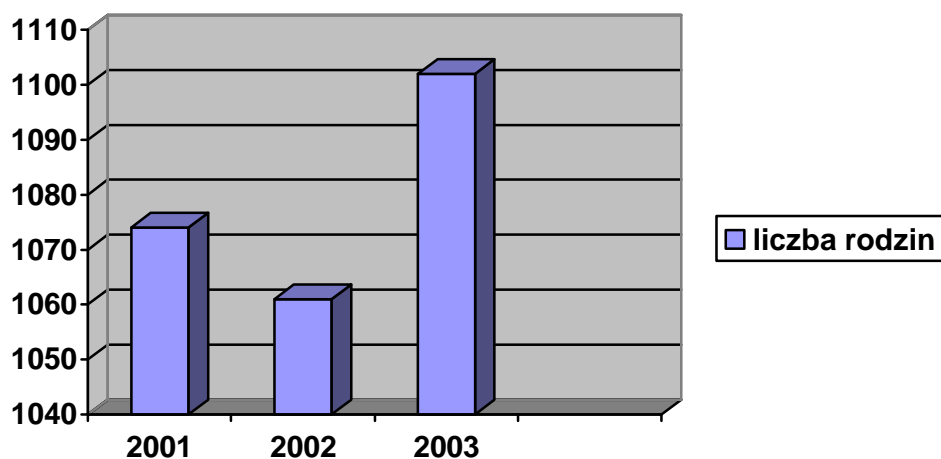


Tabela Nr 32. Środki finansowe na realizację zadań pomocy społecznej (bez kosztów utrzymania MOPS).

	2001	2002	2003
<b>Zadania własne</b>	478.032	529.000	505.000
<b>Zadania zlecone</b>	2.263,922	2.161.000	1.819.941
<b>Razem</b>	2.741.954	2.690.000	2.369.941
<b>Średnia wartość świadczenia z pomocy społecznej w złotych na jednego korzystającego</b>	1.069,82	1.147,61	843,09

### 2.8.8. Bezpieczeństwo.

W Przasnyszu działają: Państwowa Straż Pożarna i Komenda Powiatowa Policji. Na terenie Przasnysza stosowane są następujące sposoby zabezpieczenia mienia:

- monitoring akustyczny,
- zabezpieczenia techniczne (drzwi i szyby antywłamaniowe, specjalne kłódki, alarmy, blokady itp.),
- system patroli wykonywanych przez agencje ochrony mienia,
- monitoring wizyjny części Miasta.

Celem zapewnienia poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom Przasnysza prowadzony jest monitoring części Miasta za pomocą systemu kamer zarówno stałych jak i obrotowych, umieszczonych w rejonach zagrożonych szczególnie, zarówno przestępczością jak też wykroczeniami o charakterze chuligańskim.

System odbioru obrazu z kamer znajduje się w pomieszczeniach Dyżurnego Komendy Powiatowej Policji, gdzie przekazywany obraz jest na bieżąco śledzony przez funkcjonariuszy Policji dając możliwość prawidłowego i szybkiego reagowania na zaistniałe wydarzenia.

Przechowywany i archiwizowany zapis kamer, staje się także materiałem dowodowym podczas typowania sprawców czynów przestępczych ujawnionych w późniejszym czasie. Komenda Powiatowa Policji w Przasnyszu posiada dobrą obsadę kadrową (96 funkcjonariuszy i 14 pracowników cywilnych). Problemem są ograniczone środki techniczne (radiostacje nasobne, sprzęt komputerowy, starzejące się środki transportu).

Policja prowadzi cykliczne spotkania z młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie Miasta, przekazując informacje o zagrożeniach, uzależnieniach. Prowadzi także turnieje w zakresie poznawania przepisów ruchu drogowego. Działania Policji i Władz Miasta są skoordynowane, podejmowane w oparciu o wypracowane wnioski, wynikające ze wspólnej wymiany informacji.

Wszystkie służby działają w systemie zintegrowanym. Koordynacja umożliwia wypracowanie właściwych mechanizmów i sposobów działania w sytuacjach nagłego zagrożenia.

### III. ZADANIA I PROBLEMY DO ROZWIĄZANIA.

Zadania objęte interwencją w ramach Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2004-2013 (PRLok), realizowane będą w ramach trzech podstawowych obszarów (infrastruktura podstawowa, zasoby ludzkie, środowisko produkcyjne) z dostępnymi dofinansowaniem z programów UE. Ponadto na terenie Miasta Przasnysza wdrażane będą również projekty komplementarne wobec zadań objętych planem.

Założono możliwość aktualizacji Planu Rozwoju Lokalnego w trakcie jego wdrażania. W pierwszej kolejności będą to głównie zmiany polegające na rozszerzaniu katalogu zadań zarówno w obrębie projektów bezpośrednio objętych interwencją planu, a także zadań komplementarnych.

Miasto Przasnysz w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej w latach 2004-2007 zamierza podjąć szereg inwestycji wpisujących się w priorytety i działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Będą one ważnym czynnikiem pobudzenia rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze Miasta oraz całego regionu.

W ramach podejmowanych działań podjęte zostaną starania o pozyskanie środków na realizację zadań objętych interwencją Planu Rozwoju Lokalnego wpisujących się w kierunki rozwoju Miasta zawarte w następujących dokumentach:

- 'Strategii Rozwoju Miasta Przasnysza do 2015 roku'*,
- 'Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Przasnysza'*,
- 'Planie Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych miasta Przasnysza do roku 2015'*

*-Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Miasta Przasnysz'.*

Zadania objęte interwencją PRLok dla Przasnysza, odpowiadają koncepcji zrównoważonego rozwoju określonej w *'Długookresowej Strategii Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju - Polska 2025'*, pozostają w pełnej zgodności ze *'Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego'*.

## **LISTA ZADAŃ DO REALIZACJI:**

### **NOWE\_MIEJSCA PRACY / EDUKACJA**

- rozwój edukacji i dostosowanie profilu kształcenia do wymogów i potrzeb rynku pracy;
- rozwój systemu edukacji dla kobiet wychowujących dzieci;
- tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy dla kobiet wychowujących dzieci;
- ograniczenie bezrobocia poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości;
- przygotowanie nowych terenów pod inwestycje i mieszkalnictwo;
- tworzenie warunków do samo-zatrudnienia, zwłaszcza dla młodzieży;
- rozbudowa filii szkoły wyższej;
- powstanie nowej siedziby i rozbudowa Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu;
- rozwój sektora usług, zwłaszcza turystycznych i informatycznych.

### **MŚP**

- rozwój usług dla MŚP (wsparcie szkoleniowe, finansowe, prawne);
- tworzenie terenów pod nowe inwestycje, ułatwienia dla rozpoczynających działalność gospodarczą;
- rozwój usług, obsługi rolnictwa i przetwórstwa rolno- spożywczego opartego o lokalną bazę surowcową;
- pomoc w szukaniu nowych rynków zbytu dla istniejących przedsiębiorstw;
- rozwój doradztwa rolniczego w kierunku wprowadzania rolnictwa ekologicznego;
- tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji dla osób zatrudnionych w rolnictwie.

### **EKOLOGIA**

- kontynuacja i rozpowszechnianie, we współpracy z sąsiednimi gminami, programu selektywnej zbiórki odpadów segregowanych *'u źródła'*;
- budowa nowoczesnego systemu segregacji i utylizacji odpadów komunalnych;
- wprowadzenie większej ilości pojemników na odpady komunalne na poszczególnych posesjach;
- rozbudowa systemu edukacji ekologicznej młodzieży i mieszkańców Miasta;
- modernizacja i rozbudowa składowiska odpadów komunalnych,
- wyposażenie składowiska odpadów komunalnych w instalacje odbioru odcieków wokół składowiska, monitoringu i unieszkodliwiania gazów wysypiskowych;
- organizowanie terenów zieleni urządzonej;
- opracowanie i wdrożenie programu *'Czysta Węgierka'* - część promocyjna.

### **WODA**

- modernizacja i rozbudowa Stacji Uzdatniania wody;
- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych;
- wdrożenie programu *'Czysta Węgierka'* - część infrastrukturalna.

### **ENERGETYKA**

- wymiana linii napowietrznych niskiego napięcia na podziemne linie kablowe;

- budowa nowych linii średniego napięcia do terenów inwestycyjnych;
- budowa nowych wewnętrznych stacji transformatorowych;
- budowa oświetlenia ulic na osiedlach domków jednorodzinnych;
- zmiana stosowanego paliwa na przyjazne dla środowiska i energooszczędne;
- rozbudowa ekologicznych systemów grzewczych;
- modernizacja ciepłowni centralnej, modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczej;
- budowa sieci gazowej;
- wymiana instalacji wewnętrznych;
- modernizacja węzłów cieplnych;
- docieplenie budynków (termomodernizacja), wymiana stolarki okiennej i drzwiowej;
- budowa wiatrołapów przy budynkach wielorodzinnych;
- modernizacja indywidualnych kotłowni węglowych.

### **ULICE I DROGI**

- modernizacja istniejących i budowa nowych dróg miejskich;
- poszerzenie pasów drogowych dróg wojewódzkich i powiatowych;
- poszerzenie istniejących jezdni na niektórych odcinkach dróg;
- budowa obwodnicy Przasnysza;
- rozbudowa sieci ulic na terenach przeznaczonych pod inwestycje;
- budowa bezpiecznych przejść dla pieszych oraz wydzielonych tras rowerowych;
- budowa infrastruktury drogowej zwiększającej bezpieczeństwo;

### **SIEĆ SANITARNA I DESZCZOWA**

- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej celem całkowitego zlikwidowania odprowadzeń ścieków zanieczyszczających wody powierzchniowe;
- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej;
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- likwidacja szamb obsługujących domki jednorodzinne.

### **TURYSTYKA, KULTURA I SPORT**

- rewitalizacja centrum Miasta;
- budowa pawilonu sportowego i trybun na stadionie miejskim;
- budowa krytej pływalni miejskiej;
- budowa stadionu i hal sportowych;
- modernizacje obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- promowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych Miasta i okolic;
- wyznaczenie miejsc stałego wypoczynku;
- wyznaczenie i promowanie terenów pod budowę obiektów turystycznych;
- restauracja istniejących obiektów turystycznych;
- wyznaczenie tras turystycznych (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe itp.);
- budowa zbiornika retencyjnego na rzece Węgiec;
- budowa zespołu obiektów sportowo-rekreacyjnych wokół zbiornika retencyjnego na rzece Węgiec.

### **OPIEKA SPOŁECZNA**

- rozwijanie systemu czasowej opieki nad małymi dziećmi, których rodzice podejmują pracę;
- adaptacja budynku dla potrzeb Domu Opieki Społecznej.

### **BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE I KOMUNALNE**

- przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe;
- budowa budynków komunalnych;
- remonty i modernizacje budynków komunalnych.

#### IV. PLANOWANE PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE W PODOKRESIE 2004-2007 I W LATACH NASTĘPNYCH.

Audyt ekonomiczny oraz analiza SWOT stanowiły podstawę do skonstruowania 'misji' rozwoju Miasta Przasnysza (na podstawie 'Strategii Rozwoju Miasta Przasnysza do 2015'), co pozwoliło na odpowiednie ukierunkowanie i sprecyzowanie wieloletnich działań inwestycyjnych i marketingowych miasta.

**Tabela Nr 33. Mocne i słabe strony Miasta Przasnysza.**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>● Korzystne położenie w niewielkiej odległości od dużej aglomeracji miasta stołecznego Warszawa;</li> <li>● Duży rynek zbytu w promieniu do 100 km;</li> <li>● Rozbudowana infrastruktura techniczna i wolne tereny zapewniające możliwość lokowania nowych inwestycji;</li> <li>● Bezpośrednia bliskość siedziby władz centralnych, wojewódzkich i ośrodków akademickich;</li> <li>● Możliwość działania w ramach Euroregionu;</li> <li>● Stosunkowo młode społeczeństwo;</li> <li>● Wysoka aktywność gospodarcza ludności;</li> <li>● Rozwinięta sieć telekomunikacji;</li> <li>● Atrakcyjne, czyste środowisko naturalne, liczne obiekty turystyczne;</li> <li>● Umiejętność wykorzystywania środków pomocowych UE;</li> <li>● Pełnienie przez Miasto funkcji subregionalnego ośrodka pracy i usług, w tym usług społecznych (edukacja, ochrona zdrowia, kultura i sztuka);</li> <li>● Działalność na terenie Miasta Międzywydziałowego Studium Gospodarki Przestrzennej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie;</li> <li>● Wolne moce przerobowe miejskiej oczyszczalni ścieków, rezerwy energii elektrycznej i ciepłej;</li> <li>● Istnienie rezerw terenowych pod rozwój funkcji produkcyjnych, składowo-magazynowych, usługowych i mieszkaniowych;</li> <li>● Duża podaż wykwalifikowanej siły roboczej;</li> <li>● Proinwestycyjna polityka Władz Miasta (stały wzrost udziału wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu Miasta).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Wysokie bezrobocie;</li> <li>● Mała liczba ofert pracy dla mieszkańców Miasta;</li> <li>● Migracja ludzi wykształconych 'za pracą';</li> <li>● Uboga baza noclegowa i słaba oferta turystyczna;</li> <li>● Braki w infrastrukturze komunalnej;</li> <li>● Niezadowalający stan dróg;</li> <li>● Znaczny deficyt mieszkań komunalnych;</li> <li>● Zły stan techniczny komunalnej substancji mieszkaniowej;</li> <li>● Stosunkowo niska jakość i ilość prasy lokalnej (mediów);</li> <li>● Brak obwodnicy, silne nasilenie ruchu tranzytowego powodującego zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców;</li> <li>● Niska dostępność i słaba baza infrastruktury sportu i rekreacji;</li> <li>● Niedobory w zakresie kanalizacji sanitarnej i deszczowej;</li> <li>● Zbyt mała liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta;</li> <li>● Niewystarczająca infrastruktura techniczna w stosunku do rosnących potrzeb;</li> <li>● Niskie dochody społeczeństwa;</li> <li>● Brak kompleksowej komputeryzacji Urzędu Miejskiego i miejskich jednostek organizacyjnych;</li> <li>● Trudne warunki lokalowe Urzędu Miasta, utrudniające należytą obsługę mieszkańców.</li> </ul>

Misję rozwoju Miasta Przasnysza zdefiniowano w sposób następujący:

**„PRZASNYSZ MIASTEM DYNAMICZNEGO I TRWAŁEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO, UMACNIAJĄCYM ROLĘ PONADLOKALNEGO CENTRUM W SFERZE EDUKACJI, OCHRONY ZDROWIA I KULTURY, RESPEKTUJĄCYM WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, ZACHOWUJĄCYM ŁAD PRZESTRZENNY I CHRONIĄCYM DZIEDZICTWO KULTUROWE”**

Całokształt celów ekonomicznych i społecznych Przasnysza można zdefiniować jako:

-Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości; udzielanie pomocy lokalnym firmom, w szczególności tym, które działają w branży usługowej i handlu, wspieranie działań zmierzających do znalezienia partnerów i rynków zbytu dla tych firm w Polsce i za granicą;

-Podejmowanie działań zmierzających do pozyskania inwestorów zagranicznych i firm krajowych poszukujących bazy produkcyjnej w północno-wschodnim regionie Polski, posiadającej dostęp do strategicznych połączeń komunikacyjnych oraz infrastruktury administracji centralnej;

-Rozwijanie bazy turystycznej poprzez poszukiwanie inwestorów skłonnych zainwestować w turystykę, propagowanie rozwoju agroturystyki;

-Podejmowanie działań zmierzających do pozyskiwania coraz większych ilości turystów, w szczególności przejeżdżających przez Przasnysz tranzytem oraz turystów biznesowych; organizowanie różnego rodzaju atrakcji dla turystów; podniesienie poziomu lokalnej infrastruktury turystycznej.

W 'Strategii Rozwoju Miasta Przasnysza do 2015 roku' strategiczne cele rozwoju Przasnysza ukierunkowano na:

**1. Sferę gospodarczą tj. 'tworzenie jak najlepszych warunków do trwałego wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców oraz lokalizacji inwestorów krajowych i zagranicznych'.**

Działania w tym obszarze mają sprawić, że Przasnysz będzie Miastem atrakcyjnym do prowadzenia działalności gospodarczej, przygotowanym infrastrukturalnie, zapewniającym zadawalający dostęp do tzw. otoczenia biznesu. Zadeklarowanym celem Władz Miasta jest stworzenie klimatu sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu (oferty inwestycyjne, promocja gospodarcza, dobre traktowanie sfery biznesowej przez administrację samorządową).

**2. Sferę społeczną tj. 'stałą poprawę warunków zamieszkania i funkcjonowania usług społecznych oraz bezpieczeństwa publicznego mieszkańców Miasta'.**

Działania w tym obszarze muszą liczyć się z realiami finansowymi, w jakich działają decydenci samorządowi, jednak mają one na względzie zaspokojenie - w możliwie największym stopniu- potrzeb społecznych w sferze: edukacji, pomocy społecznej, mieszkalnictwa, kultury, sportu i rekreacji, poprawę stanu bezpieczeństwa publicznego mieszkańców Miasta.

**3. Sferę ekologiczno-przestrzenną tj. 'osiągnięcie europejskich standardów stanu środowiska przyrodniczego oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni Miasta'.**

Działania w tym obszarze muszą znaleźć taki punkt równowagi, w którym zostaną pogodzone priorytety ochrony środowiska z taką organizacją przestrzenną Miasta, która będzie sprzyjać rozwojowi. Osiągnięcie standardów europejskich w ochronie środowiska Władze Przasnysza upatrują w likwidacji niedoborów w zakresie urządzeń inżynierskich, udoskonalaniu zbiórki, składowania i utylizacji odpadów komunalnych, proekologicznych technologii i technik grzewczych, rozwoju miejskich terenów zielonych. Organizacja przestrzeni Miasta ma się dokonywać poprzez aktywną i oszczędną gospodarkę terenami.

Podejmowane w tej materii decyzje muszą być racjonalne: ekonomicznie, ekologicznie, funkcjonalnie oraz spełniać oczekiwania inwestorów krajowych i zagranicznych.



Podział ten odpowiada dziedzinom interwencji funduszy europejskich i można zakładać, że projekty wynikające z powyższych założeń, mogą być przez środki funduszy europejskich wspierane.

#### V. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z CELAMI STRATEGII ROZWOJU PRZESTRZENNO-GOSPODARCZEGO.

Miasto Przasnysz posiada opracowaną *Strategię Rozwoju* oraz *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego*. Zostały one sporządzone na podstawie analizy preferencji społecznych wyrażonych w trakcie ich opracowywania. W dokumentach tych, jako syntetyczne ujęcie sensu działań, określono misję rozwoju Miasta. Misja rozwoju jest zwięzłym opisem pożądanego stanu w perspektywie 10-15 lat. Zrealizowanie nakreślonej Misji rozwoju wymaga określenia celów, jakie chcemy osiągnąć poprzez realizację planowanych działań. Cele zostały opisane w wyżej wymienionych dokumentach, odnoszą się one do najważniejszych dziedzin życia lokalnej społeczności, gospodarki miasta oraz uwarunkowań środowiska naturalnego. Zdefiniowano jednocześnie cele główne strategii rozwoju Miasta. Osiągnięcie celów głównych zawartych w strategii i studium będzie możliwe poprzez działanie na rzecz zrealizowania celów operacyjnych określonych w perspektywie najbliższego okresu dla konkretnych obszarów życia społecznego, gospodarczego i środowiskowego. W związku z koniecznością osiągnięcia założonych celów, realizowane będą poszczególne projekty i zadania zawarte w PRLok.

Reasumując należy stwierdzić, że projekty i zadania inwestycyjne zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego są zgodne z celami strategicznymi dokumentów planistycznych tj. *Strategią Rozwoju Miasta Przasnysza do 2015 roku*.

Projekty inwestycyjne uwzględniają zasady wdrażania funduszy strukturalnych, zwłaszcza zasady równości szans, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Planując przedsięwzięcia i ich rezultaty oraz skutki dla otoczenia wzięto pod uwagę aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Projekty są realne pod względem ekonomicznym, mają zapewnioną trwałość działania i utrzymania rezultatów po zakończeniu interwencji. Cele projektów zawarte w PRLok wpisują się w priorytety i cele ogólne polityki regionalnej zawarte w *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego*.

#### VI. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE MIASTA, POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU.

Rozwój społeczno-gospodarczy Przasnysza, jak każdej tego typu aglomeracji, jest bezpośrednio związany z procesami zachodzącymi w makro-otoczeniu. W systemie gospodarki rynkowej otoczeniem, które ma wpływ na wykorzystanie szans rozwojowych jest zarówno otoczenie bliskie, jak i dalsze.

Otoczeniem bliższym jest gospodarka województwa, subregionu i powiatu, w którym pozostaje Przasnysz - sytuacja ta wywiera bezpośredni wpływ na procesy zachodzące w Mieście. Otoczenie dalsze, w postaci gospodarki kraju i gospodarki światowej, ma nie mniejsze znaczenie, jak stan gospodarki w najbliższym sąsiedztwie. Procesy społeczne i ekonomiczne zachodzące w krajach bezpośrednio sąsiadujących z Polską, znajdują odbicie w kondycji poszczególnych firm i całych gałęzi gospodarki.

Czynnikami warunkującymi rozwój Miasta Przasnysza, które brano pod uwagę przy opracowaniu Planu Rozwoju Lokalnego są:

- Narodowy Plan Rozwoju,
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego,
- Strategia Rozwoju Powiatu Przasnyskiego,

- Strategia Rozwoju Miasta Przasnysza,
- Realizowane zadania w ramach Kontraktu Wojewódzkiego,
- Realizowane projekty w ramach programów przed-akcesyjnych PHARE 2000 SSG i Phare 2002 SSG.

Wszystkie działania Miasta Przasnysza związane z realizacją projektów zawartych w PRLok. są spójne z działaniami realizowanymi na podstawie wyżej wymienionych dokumentów oraz innymi projektami inwestycyjnymi realizowanymi w ramach programów przed-akcesyjnych oraz Kontraktu Wojewódzkiego.

## VII. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.

Metodą na pełną realizację założeń PRLok. dla Przasnysza jest szczegółowe rozpisanie uzgodnionych celów na mniejsze działania rozłożone w czasie, konsekwentne ich realizowanie z jasno sprecyzowanymi etapami działań, mierzalnymi rezultatami oraz realnym budżetem.

Realizacja PRLok powinna przynieść dla Przasnysza wymierne rezultaty i korzyści (poprawa jakości życia mieszkańców) poprzez:

- tworzenie nowych miejsc pracy w strefach, gdzie budowana będzie infrastruktura techniczna sprzyjająca rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości,
- poprawę bezpieczeństwa drogowego oraz skrócenie czasu dojazdu do pracy poprzez budowę i modernizację dróg i ulic wraz z budową niezbędnej infrastruktury technicznej,
- wyrównanie szans kobiet poprzez tworzenie warunków do rozbudowy infrastruktury usługowej,
- poprawę jakości środowiska naturalnego poprzez budowę kanalizacji sanitarnej (zmniejszenie ilości szamb) oraz budowę kanalizacji deszczowej wraz z separatorami wód opadowych,
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez wprowadzeniu gazu i paliw płynnych jako nośnika energii,
- rozszerzenie oferty w zakresie rekreacji i sportu poprzez budowę obiektów,
- zwiększenie zakresu oferty oraz dostępności do bazy turystyczno-rekreacyjnej,
- poprawę bezpieczeństwa poprzez budowę i modernizację oświetlenia ulic,
- poprawę zdrowia mieszkańców poprzez rozbudowę ujęć wody i sieci wodociągowej,
- poprawę dostępności mieszkańców do bazy usług medycznych,
- pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych i wewnętrznych poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje,

## VIII. PLAN FINANSOWY.

Na potrzeby PRLok. zaprezentowano w skondensowanej formie **Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Przasnysza** (WPI) na lata 2004-2007 i następne, ze wskazaniem źródeł finansowania. Tabela WPI zawiera również określenie projektów, które będą aspirowały do dofinansowania europejskiego. Uwzględniono tam rezultaty oraz oczekiwany udział współfinansowania. Ze względu na rozmiar dokumentu – Tabela nr 34 stanowi odrębny **Załącznik Nr 1**.

Listę projektów i zadań ze wskazaniem rezultatów, jakie wyniki jego wdrażania przyniosą po zakończeniu, zawarto w **Załączniku Nr 2**. Jest on zarazem zbiorem potencjalnych wniosków aspirujących do wsparcia europejskiego w ramach ZPORR. W tym załączniku zostały umieszczone tytuły projektów, do których aspirują podmioty inne niż Gmina Miasto Przasnysz lub jej jednostki administracyjne. Tabelę Nr 35 będzie można sukcesywnie uzupełniać.

**Załącznik Nr 4** stanowią tabele prognoz dochodów i wydatków budżetowych Miasta Przasnysza (Tabela Nr 36 i 37).

## **IX. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA PRZASNYSZA.**

Urząd Miasta Przasnysza, jako instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego, jest odpowiedzialna za:

- kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych** organizacji i instytucji podległych-beneficjentów pomocy,
- kontrolę formalną składania wniosków**, ich zgodności z procedurami, z zapisami PRLok,
- monitorowanie wdrażania** poszczególnych projektów,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu** ze środków europejskich realizowanych projektów.

Realizacja zadań opierać się będzie głównie na wdrażaniu projektów zapisanych w ramach PRLok. Ponadto realizowanych będzie również szereg nowych projektów wpisujących się w cele i działania obowiązującej 'Strategii Rozwoju Miasta Przasnysza do 2015' i 'Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Przasnysza', nie objętych interwencją przedmiotowego planu.

Do *Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Przasnysza na lata 2004-2007* każdego roku wprowadzane mogą być także inne nowe zadania wpisujące się w cele oraz działania strategii Miasta i wykazujące powiązania z zadaniami realizowanymi w ramach PRLok.

W okresie 2004-2007 możliwa jest realizacja nowych planów/programów o charakterze operacyjnym, jednak wyłącznie w przypadku podjęcia odpowiedniej decyzji przez właściwe organy Miasta i zagwarantowania na ich realizację środków w budżecie lokalnym.

Po zakończeniu roku budżetowego kolejno w latach 2004, 2005, 2006, 2007 opracowane zostaną *Roczne Raporty z Realizacji Zadań Planu Rozwoju Lokalnego*.

Nad prawidłowym procesem wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego bezpośrednią pieczę sprawował będzie Burmistrz Miasta.

Nadzór nad realizacją planu prowadzi będzie Pełnomocnik ds. Rozwoju Lokalnego odpowiedzialny za opracowywanie projektów i wniosków o uzyskanie środków finansowych, sprawozdań z realizacji poszczególnych etapów realizacji zadań, promocję i PR.

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Przasnysza realizowany będzie w oparciu o system wdrażania Funduszy Strukturalnych UE. Miasto, korzystając ze środków finansowych Funduszy Strukturalnych UE, jest zobowiązane do przestrzegania zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w rozporządzeniu z dnia 21 czerwca 1999 roku Nr 1260/1999 wprowadzającym ogólne przepisy odnośnie Funduszy Strukturalnych oraz w rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. Miasto korzystając z różnych źródeł finansowania będzie musiało sprostać wymaganiom formalnym przewidzianym w systemie alokacji wsparcia europejskiego.

## **X. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO ORAZ KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.**

Skuteczna realizacja PRLok wymaga zapewnienia okresowej kontroli realizacji zadań i sukcesywnego dokonywania ich przeglądu. Wnioskuje się, by Pełnomocnik ds. Rozwoju Lokalnego przedłożył raz do roku Komisjom Rady Miejskiej Przasnysza sprawozdanie z realizacji projektów i zadań. Na podstawie wniosków z przeglądu realizacja planu będzie oceniana, natomiast Plan Rozwoju Lokalnego uzupełniany i aktualizowany.

Proces realizacji PRLok zakończy się sukcesem wówczas, gdy plan uzyska szerokie poparcie lokalnej społeczności. Aby zebrać opinie możliwie szerokiego kręgu zainteresowanych i beneficjentów, określić stopień zaangażowania potencjalnych partnerów i uczestników zaplanowano następujące działania:

- ❖ Informacja o przystąpieniu Miasta do opracowania Planu Rozwoju Lokalnego została zamieszczona na tablicach ogłoszeniowych, stronach internetowych [www.przasnysz.um.gov.pl](http://www.przasnysz.um.gov.pl), z apelem do przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz potencjalnych inwestorów zamierzających w latach 2004-2006 (i perspektywnie do 2013 roku) rozpocząć inwestycje na terenie Miasta Przasnysza o zgłoszenie swoich planów w formie propozycji do Planu Rozwoju Lokalnego.
- ❖ Projekt Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Przasnysza zamieszczony zostanie na stronie [www.przasnysz.um.gov.pl](http://www.przasnysz.um.gov.pl) z zaznaczeniem terminu, do którego można składać wnioski i uwagi do proponowanego planu.
- ❖ Zatwierdzony Plan Rozwoju Lokalnego przedstawiony zostanie lokalnym przedsiębiorcom, stowarzyszeniom, organizacjom społecznym i gospodarczym oraz mieszkańcom Miasta na specjalnie w tym celu zorganizowanych spotkaniach, jak również zamieszczony na stronach internetowych Miasta Przasnysza.

Monitorowanie realizacji Planu Rozwoju Lokalnego odbywać się będzie na podstawie sprawozdań budżetowych i finansowych jednostek organizacyjnych Miasta oraz innych dokumentów przedkładanych Komisji. Monitorowanie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania będzie dokonywane raz w roku na etapie oceny Planu Rozwoju Lokalnego na podstawie:

- danych statystycznych uzyskanych z GUS i Powiatowego Urzędu Pracy,
- danych z Ewidencji Działalności Gospodarczej,
- innych dostępnych opracowań pozwalających na monitorowanie wskaźników rezultatu.

### **Ocena realizacji Planu Rozwoju Lokalnego**

- ❖ pod względem finansowym odbywać się będzie na podstawie sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych z wykonania planu wydatków;
- ❖ pod względem merytorycznym na podstawie sprawozdań dyrektorów jednostek.

Pełna ocena oraz aktualizacja Planu Rozwoju Lokalnego dokonywana będzie każdorazowo na zakończenie roku budżetowego. W zależności od potrzeb wynikających ze zmian istotnych uwarunkowań zewnętrznych oraz wewnętrznych, organizowane będą debaty z udziałem przedstawicieli społeczności lokalnej w celu bieżącego aktualizowania Planu.

### **Promocja Planu Rozwoju Lokalnego i uzyskiwanych rezultatów**

Do promocji PRLok zostaną zastosowane następujące instrumenty:

- ulotki oraz obwieszczenia adresowane do mieszkańców Miasta,
- informacje/prezentacje dla przedstawicieli mediów,

- kontakty bezpośrednie z mieszkańcami Miasta,
- okresowe informacje o etapach realizacji PRLok na stronach www i w biuletynie miejskim,
- wizualizacja realizowanych przedsięwzięć.

#### **Koordinacja i nadzór nad realizacją projektów i zadań wynikających z Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Przasnysza**

- Pełnomocnik ds. Rozwoju Lokalnego odpowiedzialny będzie za koordynację wszelkich działań i czynności organizacyjnych, finansowych, prawnych i technicznych związanych z realizacją planu,
- Zespołu Zadaniowy ds. Rozwoju Lokalnego odpowiedzialny będzie za weryfikację dokumentacji poszczególnych projektów w oparciu o zasady realizacji i warunki umów,
- Zespół Zadaniowy ds. Rozwoju Lokalnego odpowiedzialny będzie za organizowanie cyklicznych spotkań podsumowujących poszczególne etapy realizowanych projektów.

Załącznik Nr 1. Tabela 34. Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI) dla Miasta Przasnysza na lata 2004-2015 z uwzględnieniem projektów własnych, dofinansowanych ze źródeł krajowych i przy współfinansowaniu z funduszy strukturalnych UE w tys. zł.

Lp.	Nazwa projektu	Nakłady			2004	2005	2006	2007	2008	2009 - 2015	Oczekiwane rezultaty.	Źródła finansowania
		suma	w tym									
			środki własne	Fundusze pomocowe								
1.	Budowa ul. Kurpiowskiej.	215	215	-	215	-	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%
2.	Budowa wodociągu w ul. Leszno.	7	7	-	7	-	-	-	-	-	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%
3.	Budowa chodników przy ul. Makowskiej (droga krajowa nr 57)	70	70	-	70	-	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%
4.	Budowa ul. Gałczyńskiego z przebudową linii napowietrznej n.n.	85	85	-	85	-	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%
5.	Wykup gruntów.	103	103	-	103	-	-	-	-	-	Pozyskanie inwestorów poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%
6.	Budowa chodników w ul. Baranowskiej i Żwirki i Wigury (współfinansowanie przebudowy drogi woj. nr 544)	127	127	-	127	-	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%
7.	Budowa kanalizacji sanitarnej na os. Rzemieślnicza: ul. Rzemieślnicza, Zaciszna, Prosta, Krzywa, Łąkowa.	373	373	-	373	-	-	-	-	-	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do kolektora sanitarnego, likwidacja szamb poprawa środowiska naturalnego	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 22,2%, środki własne pochodzące z pożyczki z WFOSiGW - 77,8%.



## Plan Rozwoju Lokalnego – Miasto Przasnysz – lipiec 2004

8.	Budowa kanalizacji sanitarnej na os. Rolnicza: ul. Rolnicza, Sadowa, Jaśminowa, Kwiatowa, Miodowa, Pszeniczna i Baranowska.	1428	<b>1428</b>	-	1428	-	-	-	-	-	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do kolektora sanitarnego, likwidacja szamb poprawa środowiska naturalnego	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 29,3%, środki własne pochodzące z WFOŚiGW - 70,7%.
<b>lp</b>	<b>Nazwa</b>	<b>suma</b>	<b>śr. wł.</b>	<b>f. pom.</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009-15</b>	<b>Oczekiwane rezultaty.</b>	<b>źródła fin.</b>
9.	Budowa kanalizacji sanitarnej na os. Węgierka - dokończenie.	72	<b>72</b>		72	-	-	-	-	-	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do kolektora sanitarnego, likwidacja szamb, poprawa stanu środowiska naturalnego	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 100%.
10	Ogrodzenie targowicy na ul. Gołymińskiej.	35	<b>35</b>		35	-	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa na targowicy miejskiej	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 100%.
11	Oświetlenie ulic: Przemysłowej i Szpitalnej.	52	<b>52</b>		52	-	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 100%.
12	Modernizacja budynku po KPP przy ul. Ciechanowskiej z przeznaczeniem na mieszkania komunalne.	840	<b>840</b>	-	40*	800	-	-	-	-	Poprawa sytuacji mieszkaniowej w zasobach komunalnych	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 100%.
13	Budowa ul. Rowerowej wraz z odwodnieniem.	300	<b>300</b>	-	20*	280	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 100%.

## Plan Rozwoju Lokalnego – Miasto Przasnysz – lipiec 2004

14	Budowa pawilonu sportowego na stadionie miejskim.	2100	<b>1100 1000**</b>	-	300	900	900	-	-	-	Zwiększenie oferty w zakresie sportu, poprawa dostępności do bazy sportowej i rekreacyjnej	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 52,4%, środki własne z Totalizatora Sportowego i Starostwa Powiatowego - 47,6%.
15	Budowa ścieżek rowerowych.	240	<b>240</b>	-	40	50	50	50	50	-	Zwiększenie oferty w zakresie sportu, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez eliminację ruchu samochodowego	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
16	Zakup komputerów, rozbudowa sieci informatycznej jed. budżet.	344	<b>344</b>	-	44	50	50	50	50	100	zwiększenie dostępności do informacji	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 100%.
17	Przekształcenie RDT na siedzibę SGGW, Biblioteki Publicznej i Urzędu Miasta (porozumienie ze Starostwem i SGGW)	5300	<b>2500</b>	2800	100*	5200	-	-	-	-	Poprawa dostępności do zbiorów bibliotecznych, rozwój Zamiejscowego Wydziału SGGW, poprawa warunków obsługi interesantów Urzędu Miasta	środki wł. pochodzące z budżetu miasta - 1,9%, środki wł. pochodzące z emisji obligacji - 40,2%, środki wł. pochodzące z poz. z WFOŚiGW -10,8% środki z funduszy strukturalnych - 47,1%.
18	Budowa ul. Sądowej II etap (od skrzyż. z ul. Świerkową do skrzyż. z ul. Orlika)	900	<b>270</b>	630	37*	863	-	-	-	-	Zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, skrócenie dojazdu do szpitala	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 30%, środki z funduszy strukturalnych - 70%.

19	Budowa ul. Gdańskiej i Mazowieckiej do skrzyż. z ul. Polną oraz parkingu przy targowisku miejskim.	815	<b>255</b>	560	15*	800	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 31,3%, środki z funduszy strukturalnych - 68,7%.
20	Budowa ulicy Orlika na odcinku od skrzyżowania z ul. M.C. Skłodowskiej do skrzyż. z ul. Królewicką	369	<b>169</b>	200	9*	360	-	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 45,8%, środki z funduszy strukturalnych - 54,2%.
21	Budowa ul. Pstrej.	231	<b>231</b>	-	11*	-	220	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%
22	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Leszno, Piaski, Gołymińskiej.	480	<b>140</b>	340	-	480	-	-	-	-	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do kolektora sanitarnego, likwidacja szamb poprawa stanu środowiska naturalnego	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 29,2%, środki własne pochodzące z pożyczki z WFOSiGW - 70,8%.
23	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Królewickiej i Żytniej.	600	<b>600</b>	-	-	300	300	-	-	-	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do kolektora sanitarnego, likwidacja szamb poprawa stanu środowiska naturalnego	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 30%, środki własne pochodzące z pożyczki z WFOSiGW - 70%.
24	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Szosa Ciechanowska i ul. Piłsudskiego.	860	<b>360</b>	500	-	400	460	-	-	-	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do kolektora sanitarnego, likwidacja szamb poprawa stanu środowiska naturalnego	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 41,9%, środki własne pochodzące z pożyczki z WFOSiGW - 58,1%.

## Plan Rozwoju Lokalnego – Miasto Przasnysz – lipiec 2004

25	Budowa ulicy Norwida i ul. B. Prusa w 2005 r. i ul. Lotników w 2006 r. (os. Wschód I).	405	<b>205</b>	200	-	105	300	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 51%, środki z funduszy strukturalnych - 49%.
26	Budowa budynków mieszkalno - socjalnych na ul. Zawodzie.	4900	<b>2900</b>	2000	-	700	700	700	700	2100	Poprawa sytuacji mieszkaniowej w zasobach komunalnych	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 59,2%, środki z funduszy strukturalnych - 40,8%.
27	Remont Ratusza, rewitalizacja rynku i ulic Starego Miasta.	3000	<b>1500</b>	1500	-	50*	1000	950	500	500	Zachowanie obiektów dziedzictwa kultury materialnej	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
28	Przebudowa ul. Sosnowej.	1000	<b>400</b>	600	-	-	1000	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 40%, środki z funduszy strukturalnych - 60%.
29	Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 1, nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 1.	800	<b>800</b>	-	-	-	800	-	-	-	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez oszczędności w zapotrzebowaniu na energię cieplną	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 30%, środki z funduszy strukturalnych - 70%.
30	Budowa ul. Spokojnej z kanalizacją deszczową.	98	<b>98</b>	-	-	-	98	-	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%

## Plan Rozwoju Lokalnego – Miasto Przasnysz – lipiec 2004

31	Budowa ogrodzenie i ciągów komunikacyjnych na cmentarzu komunalnym.	800	<b>800</b>	-	-	-	400	100	100	200	Poprawa bezpieczeństwa i zagospodarowanie cmentarza	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 100%,
32	Remont mostu na rzece Węgierze w ciągu ulicy Mostowej.	400	<b>200</b>	200	-	-	-	400	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
33	Budowa trybun i infrastruktury na stadionie miejskim	500	<b>250</b>	250	-	-	-	500	-	-	Zwiększenie oferty w zakresie sportu, poprawa stanu bazy sportowej	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
34	Budowa sali gimnastycznej z boiskiem przy Gimnazjum	2000	<b>1000</b>	1000	-	-	-	2000	-	-	Zwiększenie oferty w zakresie sportu, poprawa warunków uprawiania sportu i zwiększenie ilości dyscyplin sportowych	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
35	Budowa ul. Zduńskiej.	180	<b>180</b>	-	-	-	-	180	-	-	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 100%
36	Budowa ulic: M. Obojskiego, Pukiańca, Ostoja - Kotkowskiego.	1600	<b>800</b>	800	-	-	-	500	600	500	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.

## Plan Rozwoju Lokalnego – Miasto Przasnysz – lipiec 2004

37	Budowa ulic na os. Wschód III: J. Tuwima, S. Kisielewskiego, K. Baczyńskiego.	1500	<b>700</b>	800	-	-	-	500	500	500	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 46,7%, środki z funduszy strukturalnych - 53,3%.
38	Termomodernizacja i remont MDK-u i kina.	2000	<b>1000</b>	1000	-	-	-	100*	1000	900	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez oszczędności w zapotrzebowaniu na energię cieplną	Środki własne pochodzące z budżetu miasta 50%, środki własne pochodzące z pożyczki z WFOSiGW - 50%.
39	Budowa dróg wraz z infrastrukturą: ul. Sadowa w 2007 r. ul. Rolnicza i Żytnia w 2008 r., Pszeniczna i Jaśminowa w 2009 r.	4000	<b>2000</b>	2000	-	-	-	1000	1000	2000	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
40	Gospodarka odpadami (wysypisko).	700	<b>350</b>	350	-	-	-	-	700	-	Dostosowanie wysypiska do standardów unijnych	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
41	Budowa miasteczka ruchu drogowego.	150	<b>150</b>	-	-	-	-	-	150	-	Podniesienie wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie prawa ruchu drogowego, zwiększenie bezpieczeństwa na ulicach miasta	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.

42	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Słowackiego.	700	<b>700</b>	-	-	-	-	-	700	-	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do kolektora sanitarnego, likwidacja szamb poprawa stanu środowiska naturalnego	środki własne pochodzące z budżetu miasta – 100%
43	Budowa ulic na os. Rzemieślnicza.	1000	<b>500</b>	500	-	-	-	-	500	500	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
44	Budowa ulic na os. Piaski.	1000	<b>500</b>	500	-	-	-	-	500	500	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
45	Budowa zbiornika retencyjnego.	3000	<b>900</b>	2100	-	-	-	-	-	3000	Zapobieganie powodziom i zwiększenie oferty turystyczno- rekreacyjnej	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 30%, środki z funduszy strukturalnych - 70%.
46	Budowa kanalizacji sanitarnej na os. Błonie	700	<b>700</b>	-	-	-	-	-	-	700	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do kolektora sanitarnego, likwidacja szamb poprawa stanu środowiska naturalnego	środki własne pochodzące z budżetu miasta – 100%



## Plan Rozwoju Lokalnego – Miasto Przasnysz – lipiec 2004

47	Budowa ulicy zbiorczej obszarowej (J. Pawła II) w północno-wschodniej części miasta.	8000	<b>3200</b>	4800	-	-	-	-	-	8000	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 40%, środki z funduszy strukturalnych - 60%.
48	Budowa ulic na os. Błonie.	2000	<b>1000</b>	1000	-	-	-	-	-	2000	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
49	Budowa ulic na os. Waliszewo.	2000	<b>1000</b>	1000	-	-	-	-	-	2000	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
50	Budowa krytej pływalni na stadionie miejskim.	8000	<b>4000</b>	4000	-	-	-	-	-	8000	Zwiększenie oferty w zakresie sportu i rekreacji, podniesienie stanu zdrowia mieszkańców Przasnysza	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
51	Budowa ulic: Kolejowa, Pielgrzymkowa, Westerplatte.	2200	<b>1200</b>	1000	-	-	-	-	-	2200	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 54,5%, środki z funduszy strukturalnych - 45,5%.

## Plan Rozwoju Lokalnego – Miasto Przasnysz – lipiec 2004

52	Budowa zespołu boisk na osiedlu Orlika.	300	<b>150</b>	150	-	-	-	-	-	300	Zwiększenie oferty w zakresie sportu, poprawa warunków uprawiania sportu i zwiększenie ilości dyscyplin sportowych	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
53	Budowa boisk przy Szkołach Podstawowych.	300	<b>150</b>	150	-	-	-	-	-	300	Zwiększenie oferty w zakresie sportu, poprawa warunków uprawiania sportu i zwiększenie ilości dyscyplin sportowych	Środki własne pochodzące z budżetu miasta - 50%, środki z funduszy strukturalnych - 50%.
Razem:		69179	38249	30930	3183	11338	6278	7030	7050	34300		

\* - tylko koszty opracowania dokumentacji technicznej,

\*\* - projekt realizowany ze środków Totalizatora Sportowego i innych.

Tabela Nr 35. Źródła finansowania projektów

**Załącznik Nr 2 do PRLok. Miasta Przasnysza – Projekty, terminarz realizacji, koszt, źródła finansowania, spodziewane rezultaty przeprowadzenia inwestycji na lata 2004-2013.**

**W RAMACH ZINTEGROWANEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO ROZWOJU REGIONALNEGO (ZPORR) PRIORYTET 3. ROZWÓJ LOKALNY ORAZ INNYCH MOGĄCYCH UZYSKAĆ WSPARCIE FINANSOWE Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH UE.**

l.p.	Dzie dzina	Tytuł projektu / zadania oraz jego zakres	Podmioty realizujące	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji		Wartość [tys. PLN]		
					m-c i rok rozpoczęcia	m-c i rok zakończenia	Ogółem	Dofinansowanie z FS	Udział własny
1.	34	Modernizacja stacji uzdatniania wody	MZGKiM sp. z o.o.	Dostosowanie jakości wody uzdatnionej do wymogów unijnych	09.2003	06.2005	2.698		2.698, w tym: 1.698 śr. własne 1.000 WFOŚiGW
2.	34	Sieć wodociągowa w ul. Pszenicznej, dł. 100 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	08.2004	09.2004	13		13
3.	34	Sieć wodociągowa w ul. Św. Floriana, dł. 110 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	08.2004	09.2004	14		14
4.	34	Sieć wodociągowa ul. Prostej, dł. 197 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	08.2004	12.2005	27		27
5.	34	Sieć wodociągowa w ul. Pukiańca i Kotkowskiego, dł. 302 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	09.2004	12.2005	40		40
6.	34	Sieć wodociągowa w ul. Kisielewskiego, dł. 211 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	09.2004	12.2005	28		28
7.	34	Sieć wodociągowa w ul. Królewieckiej, dł. 110 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	09.2004	12.2005	14		14
8.	34	Uzbrojenie powstającego osiedla w okolicach ul. J. Pawła II, wodociąg +	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	01.2006	12.2007	1170	819	351

		kanalizacja, dł. 4000 m							
9.	34	Sieć wodociągowa w ul. Zielonej, dł. 90 m	MZGKiM sp. z o.o.	Poprawa jakości wody dostarczanej odbiorcom poprzez zapewnienie cyrkulacji w pierścieniu	01.2006	12.2007	12		12
10.	34	Sieć wodociągowa w ul. Kąpielowej, dł. 125 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	01.2006	12.2007	17		
11.	34	Rozbudowa strefy denitryfikacyjnej na oczyszczalni ścieków	MZGKiM sp. z o.o.	Dostosowanie jakości ścieków oczyszczonych do wymogów unijnych	01.2007	12.2009	780	546	234

### Perspektywiczne inwestycje w okresie do 2013 roku

1.	34	Sieć wodociągowa w ul. Piętkowej i Kolejowej, dł. 2225 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci, poprawa warunków dostarczania wody do pd – wsch części miasta	01.2008	12.2013	374	261	113
2.	34	Sieć wodociągowa w ul. nowoprojektowanej w okolicy targowiska, dł. 200 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	01.2008	12.2013	27		27
3.	34	Sieć wodociągowa od ul. Piaski do ul. Westerplatte, dł. 200 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci, poprawa jakości wody poprzez zapewnienie cyrkulacji w pierścieniu	01.2008	12.2013	27		27
4.	34	Sieć wodociągowa w ul. Willowej do ul. Kolejowej, dł. 125 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci, poprawa jakości wody poprzez zapewnienie cyrkulacji w pierścieniu	01.2008	12.2013	17		17
5.	34	Sieć wodociągowa w ul. Polnej (końcówka), dł. 85 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci	01.2008	12.2013	11		11
6.	34	Sieć wodociągowa oś Błonie, dł. 2345 m	MZGKiM sp. z o.o.	Doprowadzenie wody do nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do sieci, poprawa jakości wody poprzez zapewnienie cyrkulacji w pierścieniu	01.2008	12.2013	312	218	94
7.	34	Sieć kanalizacyjna w ul. Kolejowej, dł. 1350 m	MZGKiM sp. z o.o.	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do k.s.	01.2008	12.2013	415	290	125

8.	34	Sieć kanalizacyjna w ul. Polnej, Stawki i Westerplatte, dł. 1200 m	MZGKiM sp. z o.o.	Odbiór ścieków z nieruchomości nie posiadających obecnie dostępu do k.s.	01.2008	12.2013	360	252	108
<b>Projekty zgłoszone przez Podmioty działające w Przasnyszu podczas powstawanie PRLok</b>									
1.	161; 1a, 1b, 1c.	Docieplenie budynku i elewacji	'Wspólny Dom' WSM	Zapobieganie powstawania wilgoci i przemarzania ścian – poprawa warunków życia mieszkańców	10.2004 08.2005 08.2006	11.2004 09.2005 09.2006	22 30 30		
2.	161	Zagospodarowanie terenu - ogrodzenie	'Wspólny Dom' WSM	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ludzi	06.2005	10.2005	35		
3.	161	Zagospodarowanie terenu – Plac zabaw dla dzieci i młodzieży	'Wspólny Dom' WSM	Zaktywizowanie dzieci i młodzieży	05.2006	07.2006	30		
4.	161	Dobudowa sali konsumpcyjnej i bazy hotelowej	Snack Bar Dorota Krynicka	Zwiększenie oferty gastronomicznej, hotelowej, powstanie nowych miejsc pracy	10.2004	10.2005	300		
5.	162	Klimatyzacja (wentylacja z odzyskiem ciepła)	Snack Bar Dorota Krynicka	Zmniejszenie emisji spalin	05.2005	12.2005	60		
6.	161	Rozbudowa piekarni – nadbudowa piętra pomieszczeń socjalnych	Piekarnia-Cukiernia Barbara Chełchowska	Poprawa warunków pracy, zwiększenie ilości miejsc pracy	04.2005	04.2006	100	50	
7.	162	Klimatyzacja pomieszczeń	Piekarnia-Cukiernia Barbara Chełchowska	Zmniejszenie wilgotności ścian i sufitów, poprawa warunków pracy	05.2006	12.2006	60		

### Załącznik Nr 3 – WYKAZ OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO – Miasta Przasnysza

**Źródło:** Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Przasnysza, rejestr Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Przasnysz posiada bogatą tradycję historyczną i kulturową, w 1427 roku uzyskał potwierdzenie przywileju miejskiego na prawie chełmińskim. Początki osady sięgają XIII wieku. Badania archeologiczne ujawniły istnienie osady z tego wieku w okolicach obecnego rynku (na tzw. Placu Gromnicznym).

- Ratusz murowany, pochodzący z końca XVIII wieku, rozbudowany po 1920 roku, klasycystyczny, obecnie Urząd Stanu Cywilnego i Muzeum Historyczne,
- Zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny (nr rejestru 10) - kościół późnogotycki, z lat 1474-1485, z neobarokowym wyposażeniem wnętrza. W 1550 r. odbył się tu chrzest św. Stanisława Kostki, dobudowa kruchty w I połowie XVI wieku, spalony w 1644 roku i odbudowany w roku następnym, ponownie spalony w 1792 r. i ponownie odbudowany w latach 1839-1852. Dzwonnica murowana z 4 ćwierci XV wieku, podwyższona na przełomie XVI-XVII wieku.
- Zespół Klasztorny Bernardynek (obecnie w posiadaniu sióstr kapucynek) - kościół p.w. św. Klary i Józefa, murowany, z lat 1609-1616, wielokrotnie niszczone i odbudowywany, klasztor wzniesiony w latach 1609 -15,
- Zespół Klasztorny Bernardynów (obecnie ojców Pasjonistów) fundacji Pawła Kostki: sanktuarium, kościół p.w. Św. Anny i Św. Jakuba, murowany, gotyk, z lat 1585-88, wczesnobarokowy klasztor, murowany, wzniesiony w latach 1637-71
- Przestrzenny Układ Komunikacyjny Mławskiej Kolei Dojazdowej, wybudowanej podczas I wojny światowej i sukcesywnie rozbudowywanej do połowy XX wieku. Ochronie podlegają: układ torowiska wzdłuż ulic Kolejowej i Leszno oraz drewniany budynek stacyjny z ok. 1925 roku zlokalizowany na działce nr 2134.
- Most stalowy (łukowy) na rzece Węgiec w Przasnyszu jako pozostałość po nieistniejącym odcinku Mławskiej Kolei Dojazdowej,
- Dom murowany, klasycystyczny (1807 r.) – dawne starostwo, obecnie siedziba banku,
- Zespół dawnej Szkoły Rolniczej (obecnie Dom Opieki Społecznej) przy ul. Ruda, w parku krajobrazowym z przełomu XIX i XX wieku,
  - szkoła, budynek murowany z przełomu XIX/XX wieku
  - park krajobrazowy z przełomu XIX/XX wieku
- Park miejski założony w I połowie XIX wieku - dawny ogród spacerowy z wyspą na rzece Węgiec,
- Dom Pomocy Społecznej, wł. Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a'Paulo, ul. Świerczewo nr 9, murowany, początek XX wieku,
- Dom Kultury, ul. 3 Maja nr 16, lata 30-te XX wieku,
- Poczta, ob. PZU ul. Ciechanowska nr 12, murowany, 1 ćw. XIX wieku,
- Dom Nr 4, murowany, lata 20 XX w, ul. Joselewicza
- Dom Nr 15, murowany, koniec XIX w, ul. Kilińskiego,
- Dom Nr 8, murowany, koniec XIX w, ul. Kilińskiego,
- Dom Nr 11, murowany, pocz. XX, ul. Rynek, ul. Kilińskiego,
- Dom Nr 4, murowany, lata 20 XX w, ul. Rynek,

- Dom Nr 5, murowany, lata 20 XX w, ul. Rynek,
- Dom Nr 15, murowany, lata 20 XX w, ul. Rynek,
- Dom Nr 16, murowany, lata 20 XX w, ul. Rynek,
- Dom Nr 20, murowany, lata 20 XX w, ul. Rynek,
- Dom Nr 21, murowany, lata 20 XX w, ul. Rynek,
- Dom Nr 23, murowany, lata 20 XX w, ul. Rynek,
- Dom Nr 8, murowany, koniec XIX w, ul. 3 Maja
- Dom Nr 21, murowany, koniec XIX w, ul. Ostrołęcka,
- Dom Nr 1, murowany, koniec XIX w, ul. J. Piłsudskiego,
- Dom Nr 44, murowany, koniec XIX w, ul. Warszawska,
- Dom Nr 1, murowany, 1 połowa XIX w, przebudowany, ul. Św. Stanisława Kostki,
- Dom, róg ul. Kilińskiego, murowany, lata 20 XX w,
- Dom, róg ul, 3 Maja, murowany, lata 20 XX w,
- Dom, róg ul. 3 maja, murowany, lata 20 XX w,
- Dom, były ZOZ, murowany, lata 20 XX w, ul. Św. Stanisława Kostki,
- Budynki zespołu koszarowego jednostki wojskowej przy ul. Makowskiej (budynki nr 3, 5, 6, 7 i 10).

Wszelkie prace modernizacyjno – budowlane przy wyżej wymienionych obiektach należy poprzedzić uzgodnieniem z właściwym terenowo i rzeczowo Konserwatorem Zabytków.

Strefy konserwatorskie:

**Strefa A** – strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmująca XV wieczne założenie miasta lokacyjnego z prostokątnym rynkiem, zawartego pomiędzy ulicami Piłsudskiego, 3 Maja, Szpitalną i rzeką Węgieńką o strukturze przestrzennej i historycznej zabudowie do bezwzględnego zachowania z priorytetem dla wymagań konserwatorskich. W strefie tej obowiązuje:

- Ochrona historycznego układu ulic i placów,
- Ochrona historycznych podziałów parcelacyjnych
- Ochrona historycznych nawarstwień kulturowych pod współczesną powierzchnią gruntów,
- Ochrona układu i ciągów zieleni,
- Ochrona historycznych dominant przestrzennych i wysokościowych (ratusz, kościół, klasztor)

W strefie tej dopuszcza się jedynie zabudowę plombową oraz wymianę i modernizację istniejącej zabudowy w historycznym układzie parcel w ścisłym uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków. Tak określona działalność inwestycyjna wymaga opinii Konserwatora Zabytków już na etapie decyzji o warunkach zabudowy. Postuluje się konieczność opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Starego Miasta z uwzględnieniem problematyki sposobu kształtowania pierzei, kolorystyki elewacji, układu zieleni itd. określającego sposób tworzenia zabudowy poprzez uzupełnianie jej w kwartałach istniejących ulic oraz sposób neutralizacji współczesnej architektury w tym obszarze poprzez odpowiednie zastosowanie środków architektonicznych. Ważnym rozstrzygnięciem tego opracowania będzie sposób kształtowania zabudowy z pierzejach uliczek gospodarczych. Postuluje się wpisanie układu przestrzennego w tej strefie do rejestru zabytków.

**Strefa A1** – strefa ochrony konserwatorskiej założenia parkowego w Rudzie (obecnie użytkowane przez Dom Opieki Społecznej) o strukturze przestrzennej do bezwzględnego zachowania. Ochrona istniejącego drzewostanu. Wszelką działalność inwestycyjną należy uzgodnić z Konserwatorem Zabytków.

**Strefy W - rozpoznane i potencjalne obszary eksploatacji archeologicznej:**



Strefa **W1** – strefa obserwacji archeologicznej obszaru Starego Miasta (na planszy studium pokrywająca się ze strefą **A i B1**).

Strefa **W2** – strefa obserwacji archeologicznej terenu byłego cmentarza przykościelnego kościoła p.w. św. Michała Archaniola (boisko Liceum Ogólnokształcącego).

Strefa **W3** – strefa obserwacji archeologicznej cmentarzyska przy byłym kościele Św. Krzyża (rejon ulic Świerczewo i Ogrodowej).

Strefy **W** obejmują rozpoznane i potencjalne obszary eksploatacji archeologicznej, które winny być wyłączone spod zabudowy lub przeznaczone pod zabudowę po uprzednim przeprowadzeniu archeologicznych prac wykopaliskowych na koszt inwestora ( w myśl Rozporządzenia MKiDzN z dnia 18 października 2000 r. Dz. U. Nr 93, poz 1033) wszelka działalność inwestycyjna musi być uzgodniona z właściwym konserwatorem zabytków.

#### **Strefy B – strefy ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych:**

- B1 – układu staromiejskiego
- B2 – terenu cmentarza żydowskiego,
- B3 – terenu cmentarza prawosławnego/wojskowego,
- B4 – terenu cmentarza rzymsko-katolickiego,
- B5 – parku miejskiego wpisanego do rejestru zabytków pod nr 181.

#### **Strefa K – strefa krajobrazu kulturowego:**

Obejmuje swym zasięgiem strefę B1 i tereny obustronnie przyległe wzdłuż ulic Zawodzie, Świerczewo, Ostrołęcka, Piłsudskiego i nowoprojektowanej zachodniej stronie Zespołu Klasztornej Bernardynek włącznie z terenem cmentarza rzymsko-katolickiego. Dla tej strefy przyjmuje się następujące ustalenia:

- dla obszaru w strefie B1; ustalenia jak dla strefy A,
- dla terenu pozostałego wprowadza się zakaz realizacji obiektów powyżej 2 kondygnacji.

Obiekty mieszkalne i usługowe powinny być dostosowane formą do otaczającej je przestrzeni zurbanizowanej. Zaleca się realizację małych domów mieszkalnych (w szczególności jednorodzinnych) i usługowych z dachami połaciowymi. Dla inwestycji realizowanych w strefie K zabrania się stosowania pokryć dachowych w kolorach innych niż ceglasto- czerwone. Ewentualne inwestycje należy uzgodnić z Konserwatorem Zabytków.

#### **Strefa E – strefa ekspozycji:**

Jest to obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania obiektu zabytkowego (Starego Miasta). Przy wskazaniach lokalizacyjnych w tej strefie zaleca się przeprowadzenie studiów krajobrazowych uzgadnianych z Konserwatorem Zabytków.

Dla obszaru objętego strefą K i E zakłada się konieczność opracowania planu regulacyjnego w randze miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagadnień rewaloryzacji zabytków Starego Miasta.

W szczególności ważne jest otwieranie widokowe sylwety miasta z kilku ważnych kierunków, powiązanych z istniejącym i kreowanym układzie komunikacyjnym. W miejscach wskazanych zakłada się stworzenie właściwych „poszerzeń architektonicznych” eksponujących i wyodrębniających pierzeje Starego miasta i odsłonięcie cennych obiektów zabytkowych.

**Stanowiska archeologiczne:**

Nawarstwienia kulturowe pod powierzchnią ziemi ujawniają wysoki stopień znalezisk z okresu powstawania miasta lokacyjnego. Prace ziemne przy realizacji inwestycji budowlanych należy przeprowadzić pod nadzorem archeologicznym. W przypadku konieczności przeprowadzenia ratowniczych prac wykopaliskowych prace te będą wykonane na koszt inwestora.

**Cmentarze:**

- parafialny przy ul. Ostrołęckiej,
- żydowski przy ul. Leszno,
- cmentarz wojenny przy ul. Makowskiej

**Załącznik 4.****Tabele 36 i 37. Prognoza dochodów i wydatków budżetowych Miasta Przasnysza.****Prognoza dochodów budżetowych.****W tys. zł**

Lp.	Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
<b>I.</b>	<b>Dochody ogółem</b>	<b>22.063</b>	<b>28.731</b>	<b>26.188</b>	<b>28.461</b>
1.	Dochody własne	12.327	12.410	12.534	12.659
a)	Udział w podatku dochodowym	5.273	5.378	5.486	5.596
2.	Subwencje	6.855	7.290	7.727	8.115
3.	Dotacje	2.881	9.031	5.927	7.687
<b>II.</b>	<b>Przychody</b>	<b>1.729</b>	<b>3.490</b>	<b>1.210</b>	<b>750</b>
	<b>SUMA I+II</b>	<b>23.792</b>	<b>32.221</b>	<b>27.398</b>	<b>29.211</b>

**Prognoza wydatków budżetowych.****W tys. zł**

Lp.	Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
<b>I.</b>	<b>Wydatki ogółem</b>	<b>22.039</b>	<b>30.378</b>	<b>25.513</b>	<b>26.460</b>
1.	Wydatki bieżące	18.856	19.040	19.235	19.430
a)	Wynagrodzenia i pochodne	10.062	10.162	10.265	10.360
b)	Dotacje	1.220	1.232	1.240	1.260
c)	Obsługa długu	333	320	400	420
d)	Rzeczowe	7.241	7.326	7.330	7.390
e)	Rezerwa	-	-	-	-
2.	Wydatki inwestycyjne	3.183	11.338	6.278	7.030
<b>II.</b>	<b>Rozchody</b>	<b>1.753</b>	<b>1.843</b>	<b>1.885</b>	<b>1.900</b>
	<b>SUMA I+II</b>	<b>23.792</b>	<b>32.221</b>	<b>27.398</b>	<b>28.360</b>